

“TRABZON’DA MEŞVERET” GAZETESİNE GÖRE DONANMA-YI OSMANÎ MUAVENET-İ MİLLİYE CEMİYETİ TRABZON ŞUBESİ VE FAALİYETLERİ-II

Melek ÖKSÜZ*

ÖZ

Osmanlı Devleti’nin donanmasını güçlendirmek amacıyla kurulan *Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Millîye Cemiyeti*’nin şubelerinden biri 1910 tarihinde Trabzon’da açılmış olup kısa sürede vilayet dâhilinde sancak, kaza ve nahiyelerde örgütlenerek çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Cemiyetin şubeleri tarafından “*donanma ianesi*” ve “*tayyare ianesi*” adıyla açılan yardım kampanyaları Trabzon halkının her kesimi tarafından büyük ilgi görmüştür. Basın da bu hayırlı işte aktif rol almış ve “*Trabzon’da Meşveret*” gazetesi her türlü yardım faaliyetleriyle bunlara katılanların isim listelerine sütunlarında yer vermiştir. Bu çalışma, Donanma Cemiyeti’nin Trabzon şubesinin vilayet dahilindeki faaliyetlerini kapsamakta olup gerek donanma ianesi gerek tayyare ianesi adı altında yardıma katılanların “*Trabzon’da Meşveret*” gazetesinde yayınlanan iane listeleri ile bunların analizlerini ihtiva etmektedir.

Anahtar Sözcükler: Trabzon Vilayeti, “Trabzon’da Meşveret” Gazetesi, Donanma Cemiyeti, İane

THE TRABZON BRANCH OF THE NATIONAL RELIEF SOCIETY FOR THE OTTOMAN NAVY AND ITS ACTIVITIES ACCORDING TO “THE TRABZON FORUM (TRABZON’DA MEŞVERET)”-II

ABSTRACT

A branch of the “The National Relief Society for the Ottoman Navy (*Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Millîye Cemiyeti*)” was founded in Trabzon in 1910. On the provincial level (Trabzon) it was organized in the cities, towns and villages, and it fulfilled some activities. The relief campaigns such as “the Navy Relief” and “the Plane Relief” initiated by this society were met with intense popular support. These auspicious events were also supported by the local media such as “the Trabzon Forum (*Trabzon’da Meşveret*)” daily newspaper, which also published the list of the donors in its column. This study covers all the activities of the Trabzon branch of the Ottoman Navy Society in the province; and the thematic analysis of the list of donors for the “plane relief campaign” based on the lists published in the *Trabzon Forum* newspaper.

* Doç. Dr., KTÜ Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, TRABZON. moksuz@ktu.edu.tr

Keywords: The Vilayet of Trabzon, “Trabzon’da Meşveret (The Trabzon Forum)”, The Ottoman Navy Society, Relief

Giriş

Trablusgarp Savaşı (1911-1912) ülke genelinde büyük yankı uyandırmıştı. Savaşın yarattığı koşulların da etkisiyle toplumda, özellikle donanmanın güçlendirilmesi ve uçak alımı için hassasiyet ortaya çıkmıştı. Ancak devlet imkânlarının kısıtlılığı, halkın yardımına başvurulmasını gerekli kılmıştı. Bu doğrultuda 19 Temmuz 1909 tarihinde kurulan “*Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti*” bu sorumluluğu üstlenmiştir.¹ Donanma Cemiyeti kısa zamanda halkın yardımıyla iane toplayarak donanmayı güçlendirmek için ülke genelinde şubeler açtı ve faaliyetlere başladı.² Cemiyet, 26 Ocak 1910 tarihinde Trabzon’da da bir şube açmıştır.³ Kuruluşunu tamamlayan Trabzon Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti vilayet dâhilinde kaza ve nahiyelerde de örgütlenmiştir.⁴

Cemiyetin amaçlarını gerçekleştirmek için yürüttüğü faaliyetlerde, özellikle iane toplanması gibi halkın katkısına dönük etkinliklerde, Trabzon basını önemli bir sorumluluk üstlenmişti. “*Trabzon’da Meşveret*”⁵ gazetesi de bir yandan savaşın gidişatı konusunda halkı bilgilendirirken öte yandan iane toplanması işini organize etmiştir.⁶ Toplumun her kesiminden, gerek devlet memurları gerek esnaf, tüccar ve sivil vatandaşlar geniş bir yelpazede yardıma katılmıştır. Yardımlar nakdî ya da aynî olabildiği gibi bireysel ya da toplu halde de yapılabilmektedir. İnenin yaygınlaştırılması ve özendirici olması için, yardımlarla ilgili haberlere gazetelerde özel önem ve yer verilmiştir. Aynı zamanda açıklık politikası çerçevesinde yardıma katılanların isimleri listeler

¹ Bu konuda en kapsamlı çalışma Selahittin Özçelik’e ait olup eserinde, cemiyetin kuruluşu da ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. Bkz. Selahittin Özçelik, *Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti*, Ankara 2000, s.11-21.

² Cemiyetin şubeleri ve taşra teşkilatlanması hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Özçelik, *a.g.e.*, s.73-112. Ayrıca bkz. Nurşen Gök, *Donanma Cemiyeti’nin Anadolu’da Örgütlenmesi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2007, s.59,80.

³ Cemiyetin Trabzon şubesi ve faaliyetleri için bkz. Melek Öksüz, “Trabzon’da Meşveret” Gazetesine Göre Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi ve Faaliyetleri”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S:16, Bahar 2014, s.115-155.

⁴ Trabzon Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti’nin vilayet dahilindeki şubeleri için bkz. Öksüz, *a.g.m.*, s.117-118.

⁵ “Trabzon’da Meşveret”, 1908’den beri Çarşamba ve Cumartesi olmak üzere haftada iki gün yayınlanan bir gazete olup sahibi Naci (Meşveretçi Naci) Bey’dir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Ali Birinci, “Meşveretçi Naci Bey ve Gazetesi”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S: 5, Güz 2008, s. 139-149; Hüseyin Albayrak, *Trabzon Basın Tarihi*, Ankara 1994, s. 48-53.

⁶ Melek Öksüz, “Trabzon’da Meşveret Gazetesine Göre Trablusgarp Savaşının Trabzon’daki Yansımaları”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S:14, Bahar 2013, s.57-84; Melek Öksüz, “Giresun Basınında Trablusgarp Savaşı ve Toplanan Yardımlar”, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, S:181, İstanbul 2009, s.35-68.

halinde gazete sütunlarında yayınlanmıştır.

Gazetelerde yayınlanan yazılarda, halk arasında donanmanın ihtiyacı gündeme getirilerek yardım çağrısında bulunuluyordu. Meşveret'in 24 Mayıs 1911 tarihli nüshasında yayınlanan “*Donanma İanesine Hizmet*” başlıklı yazıda; İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin, vatanın ve milletin geleceğine dair aldığı sorumluluğu aynı şekilde donanma ianesi hususunda da gösterdiği belirtiliyordu. Hükümetin ve devletin gücünün ordu ve donanmanın güçlendirilmesine bağlı olmasından dolayı için İttihat ve Terakki Kulübü'nün; “*bütün vatandaşlar arasında hissiyat-ı askeriyenin tecellisi ve donanmanın tezyid-i kuvvet ve mikneti için milletin ibraz-ı fedakârî eylemesi hususunda vazife-i irşadı her zaman her yerde ifa ettiği*” belirtiliyordu. Yazının devamında bütün vatandaşların ordu ve donanmaya olan acil ihtiyacı gördükleri ifade edilerek bu doğrultuda gerek müzayede gerekse müsabakalar yapmak suretiyle donanma ianesi miktarını her geçen gün artırdıkları belirtiliyordu. Mevcut yardımların yetersizliği ve dolayısıyla artırılması isteği ise şu şekilde dile getiriliyordu: “*Gerçi şimdiye kadar verilen iane miktarı 30 milyon Osmanlının hamiyetiyle mütenasip değil ise de her halde erbâb-ı hamiyetin gayret-i vatanperverânesiyle yakın zamanda rakamların milyonları tecavüz edeceği şüphesizdir.*”⁷

Donanma Cemiyeti'ne yapılan yardımları artırmak için başvuru yöntemlerinden biri de “*beyanname*” yayınlanmasıydı.⁸ Meşveret'in 3 Haziran 1911 tarihli nüshasında yer alan beyanname metninin başındaki “*Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Millîye Cemiyeti kalbinde vatan muhabbeti, millet sevgisi bulunan her Osmanlıyı Beyannâme-i Atîyi kemâl-i dikkatle okumaya davet eder.*” cümlesiyle halkın beyannameye dikkati çekilmeye ve önemsenmesi sağlanmaya çalışılıyordu. Bu beyannamede cemiyetin iane toplama noktasındaki faaliyetleri sırasında gösterilen fedakârlık “*kâh keseyi boşalttık, kâh dişimizi sökerek müzayedeye koyduk*” sözü ile ifade edilmeye çalışılıyordu. Cemiyet tarafından yapılan faaliyetler kısaca anlatılırken özellikle 4 torpido muhribi, 2 zırhlı ve 5 nakliye gemisinin milletin yardımına güvenilerek alındığı belirtiliyordu. Bu doğrultuda her ay 40 bin lira vermek için imzalanan senedin taahhüdünün “*milletin zimmet-i haysiyetinde olduğu*” özellikle vurgulanıyordu. Beyannamenin sonunda ise toplumun her kesimi iane vermeye şu şekilde davet ediliyordu:

“Fedakâr askerler! Hamiyetli memurlar! Muhterem köylüler!

Bugün Osmancığın kıymetli bucağı yine fedakârlık bekliyor. Haydi, mensup olduğun şubeye aylığından bir miktarını terk ettiğini tebşir et. Ey âlicenap köylü, o şube, senin beş kile buğdayını kaydetsin.

⁷ Trabzon'da Meşveret, 11 Mayıs 1327 (24 Mayıs 1911).

⁸ Bu şekilde iane konusunda duyarlılık oluşturmak amacıyla ülke genelinde beyannameler yayınlanmıştır. Bkz. Özçelik, a.g.e., s.219.

Koş! Fatih merkad-i mübarekinde titriyor. Yavuz'un ruhaniyeti imdat ediyor. Yıldırım gürlüyor. Cihan bize bakıyor! Donanma İanesine Koş!"⁹

8 Haziran 1912 tarihinde yayınlanan ve donanma ianesinin öneminin anlatıldığı "*Donanma Cemiyetinin Feryadı*" başlıklı yazıda; şeffaflık anlayışı çerçevesinde cemiyetin gelir ve giderlerinin muhasebesi halk ile paylaşılıyordu. Öte yandan Osmanlı Devleti'nin karşı karşıya kaldığı tehlikeli duruma, yazıda şu cümlelerle dikkat çekilmeye çalışılmıştır:

"Ey özü bütün, sözü bütün Osmanlı oğlu Osmanlılar! Sizlere en son sözlerimiz şunlardır: Uyumayalım, uyanalım, gözümüzü açalım. Bizim kuvvetli olmaklığımızı istemeyenler vardır. Bizi eskisi gibi donanmasız bırakmaya çalışanlar vardır."

Bu dönemde milletin içinde bulunduğu ekonomik durum iyi bilindiği için kıt imkânlarla nasıl yardım yapılabilceği konusunda şu şekilde tavsiyede bulunuluyordu:

"Bizler elimizin erdiği, gücümüzün yettiği kadar donanma ianemizi vermeye çalışalım. Eğer paramız yok ise köylerimizde sahipsiz, tapusuz tarlaları sürelim. Böyle sahipsiz tarla yok ise yeniden açalım. Bu tarlalara "donanma tarlası" diyelim. Köylü kardeşler bir araya gelerek el birliği ile o tarlaları sürelim, birer avuç tohum saçalım, biçelim, kaldıralım, harman edelim, satıp parasını köyün donanma ianesi diye şubeye gönderelim. İşte bu hayırlı işte herkese birer avuç ile birer saatlik çalışmak düşer. Ama üç beş senede biz de muradımıza erişiriz. Kuvvetli, hamiyetli bir Osmanlı donanmasını yaparız. Ey Osmanlılar!"¹⁰

Bu çalışmada, yukarıda faaliyet biçim ve amaçları kısaca ifade edilen Donanma Cemiyeti Trabzon şubesinin etkinlikleri ve bu faaliyetlere katılanların isimleri "*Trabzon'da Meşveret*" gazetesinin verdiği bilgiler çerçevesinde ve her türlü organizasyona katılanların adları tablolar halinde verilerek incelenmiştir.¹¹

⁹ *Trabzon'da Meşveret*, 21 Mayıs 1327 (3 Haziran 1911).

¹⁰ *Trabzon'da Meşveret*, 26 Mayıs 1328 (8 Haziran 1912). Donanma Cemiyeti 1912 yılının Haziran ayından itibaren milletten böyle bir fedakârlığı yurt genelinde istemiştir ve bu şekilde donanma tarlaları oluşturularak Cemiyete gelir temini sağlanmıştır. 24 Eylül 1916'da çıkarılan Müllefat-ı Ziraiye Kanunu çerçevesinde ise bütün memlekette bir ziraat seferberliği başlatılmıştır. Bkz. Özçelik, a.g.e., s.189-190.

¹¹ Cemiyetin Trabzon şubesi ve faaliyetlerinin bir kısmı daha önce konu ile ilgili olarak yapılan çalışmamızda incelenmiş olup, bu çalışma öncekini tamamlar mahiyettedir. Dolayısıyla şubelerin çalışmaları, her iki makalede verilen bilgiler dikkate alınarak ve bir bütün olarak değerlendirilmelidir.

1-Trabzon Sancağı

a-Trabzon Merkez Şubesinin Faaliyetleri

Trabzon merkezinde çeşitli resmi kurum ve kuruluşların önemli ölçüde yardıma destek sağladıkları görülmektedir. Bu doğrultuda Trabzon Liman Dairesi'nden donanma ianesi olarak yardım edenlerin isimleri ile yardım miktarı, Liman Kâtibi Kolağası Mustafa Efendi tarafından bir liste halinde gazeteye gönderilmiştir.¹² Toplanan 337 kuruş 30 parayı verenlerin isimleri 20 Mayıs 1911 tarihli gazetede yayınlanmıştı. (Tablo 1) Listenin devamında ise “*Sevk-i hamiyetle donanmamızın tezyid-i kuvvet ve teksir addi için ita-yı iane eden bu zevata samimi teşekküratımızı takdim eyleriz.*” ifadeleriyle yardıma iştirak edenler gazete aracılığıyla taltif edilmiştir.¹³

Donanma Cemiyeti bir yandan donanma oluşturulması amacıyla gemi satın alınması için gayret gösterirken öte yandan bir tayyare filosu oluşturma işini de üstlenmişti. Bu doğrultuda yapılan çeşitli faaliyetlerle tayyare ianesine ülke genelinde geniş bir katılım olmuştu.¹⁴ “*Donanma ve Tayyare-i Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi*”¹⁵ isminden de anlaşılacağı üzere cemiyetin donanma ianesi için yaptığı faaliyetler benzer şekilde tayyare ianesi için de gerçekleştirilmiştir.

“Trabzon’da Meşveret” gazetesinin 20 Mayıs 1911 tarihli nüshasında “*Tayyare Filosu İanesi*” ismiyle “*hamiyet sütunları*” açılarak yardım yapanların gazete aracılığı ile takdir edileceği vurgulanıyor ve Trabzonluların da aynı hassasiyetle kampanyaya destek olacaklarına dair umut dile getiriliyordu. Yazının sonunda, 180 kuruşu bağışlayan ve aralarında gazetenin imtiyaz sahibi Naci Efendi’nin de bulunduğu yardımseverler listesi yer almıştır.¹⁶ (Tablo 2) Gazeteciliğinin yanı sıra *Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi*’nin 1912 yılı idare heyeti azalarından biri de olan Naci Efendi’nin¹⁷ bu dönemde Trabzon’da iane toplanması ve gazete aracılığıyla organize edilmesi noktasında önemli bir sorumluluğu yerine getirdiği anlaşılmaktadır.¹⁸

Trabzon’un köylerinden de donanma ianesi olarak yardım sağlanmıştır.

Öksüz, “Trabzon’da Meşveret” Gazetesine Göre Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi ve Faaliyetleri”, s.121.

¹³ Trabzon’da Meşveret, 7 Mayıs 1327 (20 Mayıs 1911).

¹⁴ Cemiyetin tayyare alınması noktasındaki faaliyetleri hakkında bkz. Özçelik, a.g.e.,s.176-178.

¹⁵ Öksüz, “Trabzon’da Meşveret” Gazetesine Göre Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi ve Faaliyetleri”,s.139.

¹⁶ Trabzon’da Meşveret, 7 Mart 1328 (20 Mart 1912).

¹⁷ Öksüz, “Trabzon’da Meşveret” Gazetesine Göre Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi ve Faaliyetleri”,s.118.

¹⁸ Nitekim Trablusgarp savaşı için yardım edenlerin isimlerinin kaydedildiği iane defterine göre de Meşveretçi Naci’nin önemli ölçüde yardıma bulunduğu anlaşılmaktadır. Bkz. Melek Öksüz, “Trablusgarp ve Bingazi Havalisi Mevaki-i Harbiyyesi İlane Defterine Göre Trablusgarp Savaşı İçin Trabzon’dan Toplanan Yardımlar”, *Uluslararası Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S:15,Güz 2013, s.147-203.

Gazetede konu ile ilgili olarak yayınlanan haberde “*cepleri boş fakat kalpleri gani olan köylülerin*” söz konusu “*teali-i millet*” olduğunda hiçbir fedakârlıktan çekinmedikleri ifade edilmekteydi. Bu doğrultuda tüccardan Memişzade Abdullah Efendi’nin gayretleri ve Küçük Ali oğlu Talib Ağa vasıtasıyla Argalya köyü ahalisinden donanma namına 1.540 kuruş toplanarak Donanma Cemiyeti’ne teslim edildiği belirtilmekteydi.¹⁹ Gazetenin başka bir nüshasında da benzer şekilde köylülerin fedakârlıkları şu cümleler ile dile getirilmiştir:

“Kalpleri vatan ve Osmanlılık hissiyle darabân eden fedakâr köylülerimizin her gün bir numune-i hamiyetini görmekle mübahi oluyoruz. Köylü kardeşlerimiz donanma ianesinde dahi ibraz-ı nakdine-i fedakarî etmekle biz şehirliler nazarında yükseliyorlar.”

Yazının devamında Kalemene köyü halkının kudretleri nispetinde fedakârlık göstererek yardımda bulundukları belirtilerek²⁰ katılanların edenlerin isimleri ve yardım miktarları da liste halinde gazetede yayınlanmıştır.(Tablo 3)

Trabzon merkezde Kaleiçi Mahallesi, tayyare ianesine katkı sağlayan bir yer olarak dikkatleri çekmektedir. Ahali yardım işini, Kaleiçi Mahallesi’nin kahvehanelerinde organize etmiştir. İki kahvehane müşterileri aralarında 1.300 kuruşu aşan miktarda yardım toplanılmakla yetinilmemiş, yardım miktarını daha da artırmak amacıyla diğer kahvehanelere de müracaat etmişlerdir.²¹ Nitekim bu işi iyi organize ettikleri, aralarında topladıkları yardımlarla ilgili listelerin ilerleyen tarihlerde gazete sütunlarında yayınlanmasından da anlaşılmaktadır. Yardıma katılan Kaleiçi Mahallesi halkının, yardım listelerinin başında yer alan; “*mahallat-ı sairenin iştirakı suretiyle alınacak bir tayyareye “Trabzon” ismi verilmesi temenni olunur*” şeklindeki notları, bu mahalle halkının beklentilerini açıkça göstermesi açısından önem arz etmektedir. Tablo 4’te bu mahalle halkının yaptığı yardım listeleri yer almaktadır. Bu mahalleden yardıma iştirak edenler içinde Mekteb-i Rüşdiye ile Mekteb-i Sultani muallim ve çalışanları, defter-i hakanî başkâtibi, tapu keşanesi, sayd-ı mâhî muhafaza memuru, donanma tahsildarı, rüsumat memuru gibi resmi görevliler yer almaktadır. Ayrıca Nimbıyık-zade, Hamami-zade, Zamanis-zade, Kundup-zade, Alemdar-zade gibi Trabzon’un tanınmış ailelerinden kişilerin de mahalle sakini olarak yardıma katıldıkları görülmektedir. Bu durum, yardım miktarlarının bireysel ölçekte bile yüksek olmasında etkili olmuştur.

Trabzon merkezde tayyare ianesine katılan diğer bir mahalle de Boztepe-i Bala Mahallesi’dir. Nitekim Tablo 5’te yardım yapanların isimleri ve yardım miktarları gösterilmiştir. Bu mahalleden yardıma iştirak edenlerin

¹⁹ Trabzon’da Meşveret, 3 Mart 1328 (16 Mart 1912).

²⁰ Trabzon’da Meşveret, 3 Mart 1328 (16 Mart 1912).

²¹ Trabzon’da Meşveret, 10 Mart 1328 (23 Mart 1912).

şekerci, bakkal, dülger, kahveci, yemenici, tenekeci, çilingir, saraç gibi esnaf-tan kişiler olduğu anlaşılmaktadır.

Taahhüt yoluyla devlet memurlarının maaşlarından kesilen iane bedelleri, cemiyetin önemli bir gelir kaynağını oluşturmaktaydı. Bu doğrultuda Trabzon Merkez Rüsumat Baş Müdüriyeti çalışanları da gazeteye gönderdikleri taahhütnamede, oluşturulması düşünülen tayyare filosu için Rüsumat memurlarının birer günlük yevmiyelerini vereceklerini bildiriyor-lardı. Bu taahhütnamenin altında uzun bir liste ile bu yardıma iştirak edecek-lerin isimleri yer almaktaydı.²² (Tablo 6)

Nitekim ilerleyen günlerde gazetede “*Rüsumat memurlarının hamiyet ve fedakârlığı*” başlığı altında, “*Gümrük*” ismiyle satın alınacak “*tayyare ianesi*” için Trabzon Merkez Rüsumat Müdüriyeti memuriyetiyle komisyoncu ve postabaşılar ve gümrük hamallar kethüdasıyla kâtip ve muavini ve hamalları tarafından verilen yardımların listeleri ilan edilmiştir. (Tablo 7)

Transit Müdüriyeti memurlarından da tayyare ianesi için birer günlük yevmiyelerini bağışlayanların isim listesi de gazetenin aynı nüshasında yayınlanmıştır.²³ (Tablo 8)

Eğitim camiası da “*Muallim*” ismiyle alınacak tayyare için yardımda bulunmuştu. Bu haber gazetelerde “*fikir ordusunun muallimin tayyaresine ianesi*” başlığıyla duyurulmuştu. 18 Mayıs 1912 tarihli gazetede belirtildiğine göre, muallimin tayyaresi için Darü'l-Muallimin mubassırı Şükrü Efendi tarafından bir cep saati piyangoya konulmuştu. Bu çekilişe Darü'l-Muallimin Mektebi başta olmak üzere İttihat ve Terakki Mektebi, Ayasofya Mektebi, Ayafilibo Mektebi, Zeytinlik Mektebi, Yenicuma Mektebi muallimleri ve Darü'l-Muallimin öğrencileri katılmışlardı.²⁴ Eğitim camiasından toplanan yardımların listesi de aynı şekilde gazetede yayınlamıştı. (Tablo 9) Bu tablolar-daki listeler sayesinde, yardıma katılan okulların idari kadrosu ile öğretmen ve öğrenci kadrosu hakkında bilgi edinmek mümkün olmaktadır. Ayrıca 25 Mayıs 1912 ve 29 Mayıs 1912 tarihli gazetelerde verilen listelerde bir kişi hariç yardım yapanların tamamının öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

Eğitim camiasından tayyare ianesine iştirak eden diğer bir okul da Trabzon Askerî Rüştîye Mektebi olmuştur. Okul idare heyeti ve muallimleri, aralarında topladıkları 1.265 kuruş 20 parayı Dersaadet Donanma Merkez-i Umumisi'ne göndermişlerdir.²⁵ 17 Nisan 1912 tarihli gazetede ki listeden yardıma katılan muallimlerin bireysel olarak yüksek miktarlarda yardımda bulundukları anlaşılmaktadır. (Tablo 10)

²² Öksüz, “Trabzon’da Meşveret” Gazetesine Göre Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi ve Faaliyetleri”, s.141.

²³ Trabzon’da Meşveret, 7 Mart 1328 (20 Mart 1912).

²⁴ Öksüz, “Trabzon’da Meşveret” Gazetesine Göre Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi ve Faaliyetleri”, s.142.

²⁵ Trabzon’da Meşveret, 4 Nisan 1328 (17 Nisan 1912).

Askeri sınıftan da tayyare ianesine katkı sağlanmıştır. Bu doğrultuda 87. Alay²⁶ yardıma iştirak etmiştir. Tayyare ianesine birinci taksit olmak üzere 1.073 kuruş 20 para toplanırken ianeye katılanların listesi de 1 Haziran 1912 tarihli gazetede yayınlanmıştır.²⁷ (Tablo 11)

Yardım kampanyasına katılım ve bağışların artırılması için farklı yöntemler de geliştirilmişti. 10 Temmuz 1912 tarihli gazetede konuya dair yer alan yazıda belirtildiğine göre; Donanma Komisyonunca verilen bir karar üzerine iki heyet oluşturulup Trabzon'daki bütün ticarethane ve mağazalara bizzat gidilerek donanma ianesi talep edilmiştir. Söz konusu heyetin biri çarşıdaki, diğeri de Hürriyet Meydanı'yla civarındaki tüccar ve esnafa müracaat ederek vermeyi taahhüt ettikleri miktarı imza karşılığı deftere kaydetmişlerdir.²⁸ Yazının devamında “*ahalinin bu müracaatı kemal-i memnuniyetle*” karşılayacaklarının ve o ölçüde de yardım yapmayı taahhüt edeceklerinin ümit edildiği belirtilmekteydi. Ayrıca heyetin görevini yaptığı esnada gerçekleşen bir olay örnek teşkil etmesi açısından gazetede şu şekilde aktarılmıştır:

“Dün Meydan cihetinde ifa-yı vazife eden heyete, eskicilikle nafaka-i yevmiyesini tedarik etmekte olan biri bizzat müracaat ederek Mart'tan itibaren şehriye 1 kuruş vereceğini beyan etmiş ve müterakim 4 aylık taksitlerini tediye eylemekle izhar-ı fart-ı hamiyet eylemiştir. İşte bu hüsn-i hamiyet ve fedakariyi bütün Trabzonlularda görmek isteriz.”²⁹

O dönemde her türlü faaliyetin yardım için fırsata dönüştürülmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır. Seyr-i Sefain İdaresi'nin Trabzon'a sefer düzenleyen Gülcemal Vapuru'na, Dersaadet Donanma Komisyonu tarafından iane temini için tunçtan yapılmış sandıklar koydurulmuştu. Gazete aracılığıyla da Trabzonluların güçleri yettiği ölçüde buna iştirak etmeleri istenmişti.³⁰ Nitekim vapurun Trabzon'a gelişi gazetede “*bu hafta postasına Seyr-i Sefain İdaresinin Gülcemal vapuru geliyor*” şeklinde duyurularak halkın geniş çaplı yardımı temin edilmeye çalışılmıştı.³¹ 8 Haziran 1912 tarihli gazetede Gülcemal Vapuru'ndaki sandıkta biriken 1.940 kuruşun Donanma Komisyonu tarafından teslim alındığı bilgisi yer almaktaydı.³²

Gazetede yayınlanan yazılarda kurumsal ya da bölgesel olarak yapıla-

²⁶ Trablusgarp için toplanan yardımlara iştirak etmesinin yanı sıra Balkan Savaşı'na gönüllü olarak katılmıştır. Bkz. Melek Öksüz, “Trablusgarp ve Bingazi Havalisi Mevaki-i Harbiyyesi İane Defteri'ne Göre Trablusgarp Savaşı İçin Trabzon'dan Toplanan Yardımlar”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S:15,Güz 2013, s.161,198;Meşveretçi Naci, *Balkan Harbinde 87.Alay Trabzon Gönüllüleri*, Haz. Veyssel Usta, Trabzon 2009.

²⁷ *Trabzon'da Meşveret*, 19 Mayıs 1328 (1 Haziran 1912).

²⁸ *Trabzon'da Meşveret*, 27 Haziran 1328(10 Temmuz 1912).

²⁹ *Trabzon'da Meşveret*, 27 Haziran 1328. (10 Temmuz 1912).

³⁰ *Trabzon'da Meşveret*, 18 Haziran 1327.(1 Temmuz 1911).

³¹ *Trabzon'da Meşveret*, 2 Temmuz 1327.(15 Temmuz 1911).

³² Öksüz, “Trabzon'da Meşveret Gazetesine Göre Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi ve Faaliyetleri”, *a.g.m.*, s.142.

cak toplu yardımların ödüllendirileceği ifade edilerek ianeye katılım artırılmak istenmekteydi. 25 Mayıs 1912 tarihli gazetede yer alan “*Türk Oğlu*” imzalı ve “*Tayyare İanesi*” başlıklı yazıda, alınacak uçaklara yardım yapan bölgelerin isimlerinin verileceği şu şekilde belirtiliyordu:

“Kırmızı bir zemin üzerine yazılacak olan mesela Trabzon, Gümüşhane, Rize tayyareleri veyahut Trabzon tüccarı, esnafı, köylüsü tayyareleri kırmızı beyazlı sancağımızı semalarda gezdirsin.”³³

Halkın duygularını harekete geçirecek yazılara da gazetelerde sıklıkla yer verilmiştir. Nitekim Trablusgarp valisi ve fırka-i hümayun kumandanı Neşet Bey’in, Trabzon müftüsüne hitaben yazdığı bir mektup, yayınlanmak üzere müftü Ahmet Mahir Efendi tarafından gazeteye gönderilmiştir. 5 Haziran 1912’de yayınlanan mektupta; Trablusgarp için yaptıkları yardımdan dolayı Trabzon halkına müftü nezdinde şu şekilde teşekkür edilmekteydi:

“Trabzon Vilayeti Müftüsü Faziletli Ahmet Mahir Efendi’ye, Vatanlarını, hürriyet ve istiklallerini düşmanın pay-ı mülevvesi altında çiğnetmemek için mütevaziane çalışan Trablus müdafileri hakkında Trabzon ahalisi tarafından gösterilen hüsn-ü zan ve teveccüh burada büyük bir hiss-i minnetdari tevliid eylediğinin hamiyetperver ahaliye arz ve tebliğini istirham eylerim, efendim.

Trablusgarp valisi ve fırka-i hümayun kumandanı Miralay Neşet”³⁴

O dönemde Trabzon halkının sadece donanma ianesi olarak toplanan yardımlara katılmakla yetinmediği aynı zamanda farklı isimlerle de iane temini sağladıkları anlaşılmaktadır. Nitekim Trabzon Arabacı Esnafı tarafından yapılan bir yardım “*Trablusgarp evlad-ı şühedasına hediye edilen meblağ*” başlığıyla ilan edilerek yardıma katılanların listesi gazetede yayınlanmıştır.³⁵ (Tablo 12)

b-Ordu Şubesinin Faaliyetleri

Ordu şubesi mensuplarının iane toplama işini özellikle gerçekleştirilen müzayedeler vasıtasıyla yaygınlaştırmaya çalıştıkları görülmektedir. Donanma sigara kâğıtları müzayedeye konularak cemiyete gelir temini sağlanmaya çalışılmıştır.³⁶ Donanma Cemiyeti Merkez-i Umumiyesi’ nin, donanma menfaatine olarak çıkardığı sigara kâğıtlarından biri Orman Tezkere Muharriri

³³ *Trabzon’da Meşveret*, 12 Mayıs 1328 (25 Mayıs 1912).

³⁴ *Trabzon’da Meşveret*, 6 Haziran 1328 (19 Haziran 1912). Neşet Bey’den daha önce gelen bir telgrafta ise Trablusgarp ümera ve zabitanı, memurları ve ahalisi tarafından “Trablusgarp” ismiyle bir tayyare satın almak için 1.321 Osmanlı lirası iane toplanıp Donanma Cemiyeti Merkez-i Umumisine gönderildiği bildirilmekteydi. *Trabzon’da Meşveret*, 5 Mayıs 1328 (18 Mayıs 1912).

³⁵ *Trabzon’da Meşveret*, 23 Mayıs 1328 (5 Haziran 1912).

³⁶ Donanma Cemiyeti’nin gelir temin ettiği araçlardan birisi de donanma sigara kâğıtları olmuştur. Özçelik, *a.g.e.*, s.218.

Behram ve Tahrirat Kâtibi Rüştü Efendilerin teşvikiyle 28 Mart 1911 Salı günü müzayedeye konulmuş ve birkaç dakikada fiyatı 17 kuruşa kadar çıkmıştı. Ancak vakit geç olunca müzayedeye gece devam edilmiştir. İttihat ve Terakki Kulübünde yapılan müzayedede özellikle Furtun-zadelerin çocuklarının iştirakiyle orada bulunanların vatanperverlik hissiyatlarının harekete geçmesine vesile olmuş ve müzayedeye çıkarılan sigara kâğıdı 712 kuruşa Furtun-zade Mustafa Efendi'nin uhdesinde kalırken toplanan para da Donanma Cemiyeti Ordu şubesine teslim edilmişti.³⁷

Donanma Cemiyeti Ordu şubesi reisi Yusuf Bey'in 27 Nisan 1911 tarihinde gazeteye gönderdiği "*Takdir-i Hamiyet*" başlıklı yazısında bildirildiğine göre sigara kâğıtlarının reklamına ait büyük bir levha, Ordu Mavna Kethüdaları Nuri, Yunus ve Abdi Reislerin teşvikiyle müzayedeye konulmuştu. Levha müzayedede sonucunda 245 kuruşa kayıkçı rüesasından Kutrasioğlu Asitasyos Reis uhdesinde kalmış ve bu miktar Ordu Donanma Cemiyeti şubesine teslim edilmiştir.³⁸

Ordu Donanma Cemiyeti riyasetinden bildirildiğine göre; bir başka müzayedede ise 5 Mayıs 1911 Cuma günü gerçekleştirilmiştir. Balıkçılar tarafından avlanan ve 6 kıyeye ağırlığında olan bir deniz alabalığı Uzunali-zade Osman Efendi tarafından 55 kuruşa satın alınarak Donanma Cemiyeti adına müzayedeye konulmuştu. Yardımseverlerin gayretiyle bu müzayedede kısa zaman içinde 390 kuruş tahsil edilmiştir. Ancak daha fazla yardım toplamak amacıyla Furtun-zade Faik Efendi'nin girişimiyle balık bir tabla üzerine koyularak tüccar ve esnaf mağazaları ziyaret edilmiş ve müzayedeye katılım bu şekilde artırılmaya çalışılmıştır. Bu konuda Yüzbaşı Ramiz, Sandık Emni Mehmet, Tahsil Memuru Mustafa, Kayıkçılar Kethüdası Nezir Efendi ve esnaftan Kişoğlu Yordam ve Meto Reisler bu faaliyette yardım ve katkı sağlamışlardır. Sonuçta balık 1.488 kuruşa tüccardan Kefeli-zade Yakup Efendi uhdesinde kalmıştır. Bu miktardan 80 kuruşluk birtakım masraflar çıkarıldıktan sonra geri kalan 1.408 kuruş Ordu Donanma Cemiyeti veznesine teslim edilmiştir.³⁹

Bu müzayedelerin yanı sıra Ordu kazası maliye memurları da tayyare ianesi olarak aralarında topladıkları 910 kuruşu posta ile İstinaf Müdde-i Umumiliği'ne göndermişlerdi.⁴⁰ (Tablo 13)

Şubeler, topladıkları paraları bağlı bulundukları vilayetin şubesine gönderdikleri gibi bazen doğrudan doğruya Donanma Cemiyeti merkezine de gönderebiliyorlardı. Böyle bir durum Ordu kazası için de geçerli olmuş, buradan toplanan 106 lira Trabzon şubesine gönderilmeden doğrudan merkeze ulaştırılmıştır.⁴¹

³⁷ *Trabzon'da Meşveret*, 26 Mart 1327(8 Nisan 1911).

³⁸ *Trabzon'da Meşveret*, 14 Nisan 1327(27 Nisan 1911).

³⁹ *Trabzon'da Meşveret*, 30 Nisan 1327(13 Mayıs 1911).

⁴⁰ *Trabzon'da Meşveret*, 5 Mayıs 1328 (18 Mayıs 1912).

⁴¹ *Trabzon'da Meşveret*, 27 Nisan 1327 (10 Mayıs 1911).

Cemiyetin Bolaman nahiyesinde de şubesi bulunduğu anlaşılmaktadır. Nitekim Bolaman nahiyesi halkının Ordu Donanma Cemiyeti şubesine gönderdikleri 3.867 kuruş 10 para miktarındaki tutar ile ilgili liste 4 Mart 1911 tarihli gazetede yayınlanmıştı.⁴² Bu listede yer alan yardım miktarının bireysel ölçekte oldukça yüksek meblağlarda olması oldukça dikkat çekicidir. Mesela Kara Mustafa-zade Hacı Arif Efendi 632 kuruş, Hacı Kadı-zade Hacı Hamid Efendi 491 kuruş 30 para, Kara Mustafa-zade Kâşif Efendi 400 kuruş, Kara Mustafa-zade Hacı Sadık Efendi 310 kuruş ve diğerleri de bu rakamlara yakın miktarlardaki yardımlarla ianeye katkı sağladıkları anlaşılmaktadır. (Tablo 14) Gazetenin aynı nüshasında yer alan bilgiye göre Bolaman nahiyesinde “*Zebh ettikleri kurban bedelinin bir mislini tediye edenler*” şeklinde bir başlıkla yardım edenler ve iane miktarları liste halinde yayınlanmıştır.⁴³ (Tablo 15)

c-Giresun Şubesinin Faaliyetleri

Giresun kazası, hem Trabzon şubesi aracılığıyla hem de doğrudan merkez şubeye gönderdiği yardımlarla Donanma Cemiyeti’ne önemli ölçüde destek sağlayan bir yer olmuştur. Nitekim bu yardımlarından dolayı Cemiyetin satın aldığı gemilerden birine “*Giresun*” ismi verilmişti.⁴⁴ Bundan sonraki tarihlerde de yine aynı şekilde Giresun’da yardım toplanmaya devam edildiği görülmektedir. Bu durum bir yandan iane beklentisini yükseltirken öte yandan polemik konusu olmuştur. Nitekim Hacı Hafız-zade Hüsnü tarafından 25 Mart 1911 tarihinde kaleme alınan Meşveret’ teki yazıda, Mehmet Emin Bey’in “*Donanma İanesinde Zenginlerimiz ve Vaziyet-i Lâ-faydaneleri*” başlıklı yazısı eleştiriliyordu. Hüsnü Bey bu yazıyı okuduğunu, ancak onun Giresun halkı ile ilgili düşüncelerine katılmadığını belirtir. Çünkü onun “*Giresun ahalisinin tamamıyla ahval-i hareketine, hamiyet-i vataniyelerine vakıf olmadığını*” düşünmektedir. Nitekim Giresun halkının fındık mahsulâtından donanmanın güçlenmesi için çok üst düzeyde bir fedakârlık yaptıklarını ve kazançlarının %1’lik kısmını iane olarak verdiklerini ifade ediyordu. Böylece “*Giresunluların vatan hakkındaki muhibb-i ulviyelerini ispat ettikleri*” de belirtilmekteydi. Burada Hacı Hafız-zade Hüsnü Bey önemli bir tespit de yapmaktaydı. Belirttiğine göre, kazadaki fındık ticaretinin %90’ı Hristiyan vatandaşlara ait iken Müslümanlar ancak % 10’una sahipti. Buna rağmen Hristiyanların yeterince yardım yapmadıklarını, Müslümanların ise 5 bin lira gibi önemli miktarda iane topladıklarını belirtiyordu. Öte yandan, “*gerçi iane cebrî, kanunî değildir. İmtiyaz-ı vicdanîdir. Muhabbet-i vataniye icabı hamiyet-i milliye iktizasıdır*” sözleriyle de ianenin gönüllülük esasına dayandığını, bu

⁴² Trabzon’da Meşveret, 19 Şubat 1326 (4 Mart 1911).

⁴³ Trabzon’da Meşveret, 19 Şubat 1326 (4 Mart 1911).

⁴⁴ Özçelik, a.g.e., s.151-152; Gök, a.g.t., s. 28; Öksüz, “Trabzon’da Meşveret” Gazetesine Göre Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi ve Faaliyetleri”, s.125-127,143.

doğrultuda iane vermeyenlere bir şey denilemeyeceğinin de altını çiziyordu.⁴⁵

Diğer şubelerde olduğu gibi “*Maliye*” ismiyle alınacak tayyare için Giresun maliye memurları da ianede bulunmuşlardı. 901 kuruş yardım toplayan memurların isimleri, gazetede yardım miktarı ile birlikte yayınlanmıştı.⁴⁶(Tablo 16)

d-Sürmene Şubesinin Faaliyetleri

Donanma ianesine katılım konusunda halkın büyük ilgi gösterdiği ve kaza dâhilinde teşkilatlanmanın yaygın bir şekilde yapıldığı yerlerden birisi de Sürmene olmuştur. Burada dava vekili olan Trabzonî Emir Ahmed-zade Abdulhadi'nin Meşveret'e gönderdiği yazıda belirttiğine göre, 12 Haziran 1911 Pazartesi günü Sürmene'de kaza jandarma onbaşlılarından Hacı Mustafa Efendi ile Bölük Emmini Ahmet Hamdi Efendi'nin yardımları ve kaymakam Mustafa Asım Bey'in teşvikleriyle bir limon müzayedesini gerçekleştirmiştir. Mal Müdürü Mustafa Nail Efendi'nin küçük çocuğu Selahaddin Efendi üzerinde kalan limon müzayedesinde, kaymakam ve memurlar başta olmak üzere pek çok kişinin iştirakiyle yarım saatte 22 lira toplanmıştı. Sürmene halkının bu fedakârlığı Meşveret'te bir teşekkür yazısı yayınlanarak duyurulmuştu. Bu yazıda vatanın donanmaya olan ihtiyacının her tarafta fark edildiği, milletin yardımseverlikte adeta birbirleriyle yarışarcasına mücadele ettiği ve böylece yardım eden herkesin bütün Osmanlıların kalbini kazanmış olduğu belirtilmişti. Dolayısıyla dünyada maddi açıdan bundan daha önemli bir şeyin olamayacağı şu cümlelerle ifade edilmişti:

“Çünkü bir milletin kalbi her türlü hazinelerin fevkinde bir kıymet-i müteviyyeyi haizdir. İşte Sürmene ahalisi ve memurin-i hükümeti donanmamıza müzeyyen, muhteşem bir bayrak hediye edecek bir meblağı ita ile bu şerefi kazandılar.”⁴⁷

Sürmene halkı “*tayyare ianesi*” olarak da aralarında topladıkları 2.214 kuruşu Meşveret gazetesi vasıtasıyla Donanma Cemiyeti'ne göndermişlerdir. Bu ianeye katkı sağlayanların isimleri defaten gazete sütunlarında listeler halinde yayınlanmıştır. (Tablo17).⁴⁸ Bu yardım her listenin başında şu şekilde duyurulmuştur:

“Vatanımızın emr-i müdafaası için nakdine-i hamiyeti işar eden necib Osmanlı milletinin bir cüz-i fedakarisi bulunan Sürmene ahali-i muhteremesi tayyare ianesine hemen umumiyetle denilecek bir derecede ve bir şevk-i

⁴⁵ Trabzon'da Meşveret, 12 Mart 1327 (25 Mart 1911).

⁴⁶ Trabzon'da Meşveret, 9 Haziran 1328 (22 Haziran 1912).

⁴⁷ Trabzon'da Meşveret, 4 Haziran 1327 (17 Haziran 1911).

⁴⁸ Trabzon'da Meşveret, 25 Nisan 1328 (8 Mayıs 1912); Trabzon'da Meşveret, 2 Mayıs 1328 (15 Mayıs 1912); Trabzon'da Meşveret, 5 Mayıs 1328 (18 Mayıs 1912); Trabzon'da Meşveret, 12 Mayıs 1328 (25 Mayıs 1912); Trabzon'da Meşveret, 16 Mayıs 1328 (29 Mayıs 1912); Trabzon'da Meşveret, 19 Mayıs 1328 (1 Haziran 1912).

memnuniyetkaranede iştirak ile derc ettikleri 2.214 kuruşu idarehanemiz vasıtasıyla Donanma Cemiyeti'ne göndermişler ve bir taraftan da yine erbab-ı hamiyeti ianeye davet etmekte bulunmuşlardır. Naçiz Meşveret de bu hamiyetli zevatın isimlerini ilan etmeyi bir vazife-i mefharet addeder.”

Bu yardımla ilgili listelerden anlaşıldığı üzere Sürmene Kaymakamı Mahmut Celeddin Bey, Sürmene Jandarma Bölük Kumandanı Asaf Bey, Mal Müdürü Mustafa Efendi, Kurra Kâtibi Ali Osman Efendi, Meclis İdare Azası Zadik Efendi gibi kazanın ileri gelen pek çok idare ve memur kadrosunun öncülüğüyle bu kampanya gerçekleştirilmiştir. Yardıma katılanların sayısının fazlalığı özellikle dikkatleri çekmektedir. Nitekim mevcut listelere göre kaza merkezi ile bağlı köylerden toplam 359 kişi bu yardıma katılmıştır. Bireysel bağış miktarların 25 para, 1 kuruş, 1 kuruş 10 para, 2 kuruş gibi düşük meblağlarda olması, Sürmene halkının kendi kıt imkânlarına rağmen ellerinde olanı az da olsa paylaşarak ianeyi çoğaltabileceklerini göstermesi açısından önemliydi. Bu durum, Donanma Cemiyeti'nin “*ayda 40 para da olsa yardım edilmeli*” çağrısının⁴⁹ karşılık bulduğunu göstermesi açısından da ayrıca kayda değerdir.

“*Maliye*” ismiyle alınacak tayıre için Sürmene maliye memurları da seferber olmuşlardı. Yardım yapan maliye memurlarının isim ve yardım miktarları gazetede yayınlanmıştı. Listeye göre 566 kuruş 10 para yardım yapılmıştı.⁵⁰ (Tablo 18)

Sürmene'ye bağlı nahiyelede de cemiyetin şubelerinin faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır. Nitekim Homurgan⁵¹ Donanma-yı Osmânî Cemiyeti'ne ahali tarafından toplam 828 kuruş 20 para gönderilmiş ve bu kişilerin isimleri ile yaptıkları yardım miktarı 28 Şubat 1912 tarihli gazetede yayınlanmıştır.⁵² (Tablo 19)

Donanma Cemiyeti tarafından satın alınan gemilerin resimlerinin satışı da önemli bir gelir sağlamaktaydı. Bu resimler halk arasında müzayedelere konularak satılıyordu.⁵³ Sürmene'ye bağlı Araklı nahiyesinin İttihat ve Terakki Kulübü'nde Reşadiye dretnotunun resmi, müzayedeye konulmak suretiyle satışa sunulmuştur. Bu etkinliğe aralıklarla devam edilmiş ve yardıma iştirak edenlerin isimleri 29 Haziran ve 3 Temmuz 1912 tarihli gazetelerde yayınlanmıştır.⁵⁴ (Tablo 20) Birkaç gün sonra yayınlanan son listeye göre toplam bağış

⁴⁹ Öksüz, “Trabzon'da Meşveret” Gazetesine Göre Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi ve Faaliyetleri”, s.119.

⁵⁰ *Trabzon'da Meşveret*, 16 Haziran 1328 (29 Haziran 1912).

⁵¹ Sürmene kazasının merkezidir.

⁵² *Trabzon'da Meşveret*, 15 Şubat 1327 (28 Şubat 1912).

⁵³ Satın alınan gemilerden ilk önce Reşadiye gemisinin kartpostalları yapılarak satışa sunulmuştu. Özçelik, *a.g.e.*, s.147.

⁵⁴ *Trabzon'da Meşveret*, 16 Haziran 1328 (29 Haziran 1912); *Trabzon'da Meşveret*, 20 Haziran 1328 (3 Temmuz 1912).

miktarı 2.112 kuruş 25 paraya ulaşmıştır.⁵⁵ Hatta bu yardıma sonradan iştirak edenler olmuş ve onların isimleri de gazetede ayrıca yayınlanmıştır.⁵⁶

Ayrıca “*Trablusgarp mücahidin ve şühedası aileleri ianesi olarak*” toplanan ve Yomra Nahiyesi Müdürlüğüne teslim edilen bir miktar yardımın listesi de gazetede yayınlanmıştır. (Tablo 21)⁵⁷

e-Of ve Maçka Şubelerinin Faaliyetleri

Of halkının yaptığı yardımlar da diğer kazalarda olduğu gibi listeler halinde gazetede yayınlanmıştır. Bu doğrultuda 1912 yılı içinde defaten iane vererek donanmaya önemli ölçüde katkı sağlanmıştı. Gazetede farklı tarihlerde yayınlanan listelere göre toplanan miktar 4.946 kuruş 10 paraya ulaşmıştır.⁵⁸ Bu yardım gazete sayfalarına, “*Of’ta cihat-ı askeriyeinin muavenet ve delalet-i hamiyetkariyesiyle derc edilen donanma ianesine iştirak eden zevatın miktar-ı iane ve esamisi*” şeklinde yansımıştır. (Tablo 22) Bu listelerden de anlaşılacağı gibi Of halkı kendi arasında iyi organize olmuş ve kalabalık bir şekilde yardım kampanyasında yer almışlardır. Yardıma katılanların Of’un ileri gelen ailelerinden, esnaftan ve bağlı köylerin ahalisinden geniş bir yelpazede olduğu anlaşılmaktadır. İçlerinde 100 kuruş, 110 kuruş, 128 kuruş, 300 kuruş gibi yüksek meblağlarda yardım yapanların olduğu dikkat çekmektedir.

Of’ta asker de ianeye katkı sağlamıştır. Nitekim Of redif taburu zabitanları ikinci defa topladıkları 2.293 kuruşu İttihat ve Terakki Cemiyeti vasıtasıyla Donanma Komisyonu’na göndermiş ve isim listesi de gazetede yayınlanmıştır.⁵⁹ (Tablo 23) Burada yardım yapan Of redif taburu zabitlerinin bireysel olarak yaptıkları yardımın miktarı oldukça yüksek olup ayrıca yardıma katılanlar Fotinos karyesinden, Melinoz karyesinden gibi köylerinin isimleriyle anıldıklarından Of’a bağlı köy isimlerini tespit etmek de mümkün olmaktadır.

Of’un Kondu köyünün ulyâ ve süflâ müderrisleri ile talebeleri de donanma ianesine katkı sağlamışlardır. Kondu-yı Süflâ’dan 560 kuruş, Kondu-yı Ulyâ’dan 700 kuruş 5 para (toplam 1.260 kuruş 5 para) toplanırken yardımla ilgili listeler gazete aracılığı ile halkla paylaşılmıştır.⁶⁰ Kondu-yı Süflâ Medresesi’nden Müderris Çıkrık oğlu Süleyman Efendi 40 kuruş, talebeleri ise 20’şer kuruşla yapılan yardıma katılmışlardır. (Tablo 24) Aynı şekilde Kondu-

⁵⁵ *Trabzon’da Meşveret*, 23 Haziran 1328 (6 Temmuz 1912).

⁵⁶ *Trabzon’da Meşveret*, 14 Temmuz 1328 (27 Temmuz 1912).

⁵⁷ *Trabzon’da Meşveret*, 25 Nisan 1328 (8 Mayıs 1912).

⁵⁸ *Trabzon’da Meşveret*, 7 Nisan 1328 (20 Nisan 1912); *Trabzon’da Meşveret*, 14 Nisan 1328 (27 Nisan 1912); *Trabzon’da Meşveret*, 21 Nisan 1328 (4 Mayıs 1912); *Trabzon’da Meşveret*, 25 Nisan 1328 (8 Mayıs 1912); *Trabzon’da Meşveret*, 28 Nisan 1328 (11 Mayıs 1912); *Trabzon’da Meşveret*, 2 Mayıs 1328 (15 Mayıs 1912); *Trabzon’da Meşveret*, 5 Mayıs 1328 (18 Mayıs 1912).

⁵⁹ *Trabzon’da Meşveret*, 5 Mayıs 1328 (18 Mayıs 1912).

⁶⁰ *Trabzon’da Meşveret*, 23 Mayıs 1328 (5 Haziran 1912).

yı Ulyâ Medresesi'nden Müderris Kadı oğlu Hacı Mustafa Efendi de 40 kuruş yardım yaparken talebeleri tarafından 20'şer kuruş bağışta bulunulmuştur. (Tablo 25)

Of'un Şinek köyü halkından Hacı İslamoğlu Hafız Mahmut ve Hacı Abdullah oğlu Hafız Mehmet Efendi öncülüğünde 31 adet Osmanlı lirası toplanmış ve Dersaadet Donanma Komisyonu'na gönderilmiştir. Yardıma katılanların isim listesi de yayınlanmak üzere gazeteye verilmiştir. 5 Haziran 1912 tarihli gazetede yer alan yazıda, bu yardıma katkıda bulunanlara teşekkür edilirken,⁶¹ 15 ve 19 Haziran tarihli gazetelerde ise söz konusu yardıma iştirak edenlerin isimleri ve yardım miktarları liste halinde yayınlanmıştır.⁶² (Tablo 26) Görüldüğü gibi iane toplama çalışmalarında bölge ileri gelenlerinin desteğinin sağlanması çok büyük önem arz etmekteydi.

"*Maliye*" namıyla alınacak uçak için Maçka kazası maliye memurları da bir günlük yevmiyelerini bağışlamışlardı. Bu şekilde 206 kuruş 20 para toplanmış ve yardım yapanların isimleri ve yardım miktarları gazetede yayınlanmıştır.⁶³ (Tablo 27)

2-Lazistan Sancağı

a-Rize Merkez Şubesinin Faaliyetleri

Rize Donanma Cemiyeti azası ve kıraathane sahibi olan Şeyh İlyas Efendi'nin (Baba Aziz Şeyh İlyas Efendi)⁶⁴ iane toplama işinde aktif rol aldığı anlaşılmaktadır. Nitekim kendi kıraathanesi olan Nezafet Kıraathanesi'ne Donanma Cemiyeti tarafından iane toplamak amacıyla konulan 3 numaralı iane kutusu, idare heyetinin huzurunda açılarak içinden çıkan 560 kuruş şube sandığına gönderilmişti. Bu bilgi Meşveret aracılığı ile kamuoyuna duyurulurken bu konudaki çalışma ve yardımlarından dolayı İlyas Efendi'ye teşekkür edilmişti.⁶⁵

Yadigar-ı Millet torpido muhribinin bir resmi, vergi kâtibi Mehmet ve temettü kâtibi Mahmut Şevket Efendi ve Şeyh İlyas Efendi'nin gayretleriyle Rize'de farklı kıraathanelerde müzayedeye çıkarılmıştı. Bu çalışmalar neticesinde Şeyh İlyas Efendi'nin Nezafet Kıraathanesi'ndeki müzayedede 1.133 kuruş 30 para toplanmıştır. Bu miktara diğer kıraathanelerde toplanan 235 kuruş da eklenince toplam miktar olan 1.368 kuruş 30 para Şeyh İlyas Efendi tarafından Rize Donanma Cemiyeti'ne teslim edilmiştir. Bu yardıma diğer kıraathane sahipleri Şevket, Ethem, Tahsin Efendiler ile Memiş Ağa ve Tablo

⁶¹ *Trabzon'da Meşveret*, 23 Mayıs 1328 (5 Haziran 1912).

⁶² *Trabzon'da Meşveret*, 2 Haziran 1328 (15 Haziran 1912); *Trabzon'da Meşveret*, 6 Haziran 1328 (19 Haziran 1912).

⁶³ *Trabzon'da Meşveret*, 21 Nisan 1328 (4 Mayıs 1912).

⁶⁴ *Trabzon'da Meşveret*, 27 Nisan 1327 (10 Mayıs 1911).

⁶⁵ *Trabzon'da Meşveret*, 16 Mart 1327 (29 Mart 1911).

28'de belirtilen kişiler, verdikleri ianelerle katkı sağlamışlardır.⁶⁶

Rize taburu mahalli zabitanından 3. bölük yüzbaşısı Cavit Bey'in donanma yararına olarak hediye ettiği mahfaza içinde bir masa saati Jandarma Kumandanı Mehmet Ali Bey'in gayretleriyle müzayedeye konulmuştu. Önce 463 kuruş 10 para toplanan müzayedeye, Baba Aziz Şeyh İlyas Efendi'nin çabalarıyla devam edilmiş ve saat 1.500 kuruşa 4. bölük mülazım-ı evveli Ziya Bey'in uhdesinde kalmış, o da saati Donanma Cemiyeti'ne bağışlamıştı. Öte yandan Mapavri taburu 3. bölük yüzbaşısı Zühtü Bey'in donanma menfaatine çıkarılan sigara kâğıtlarından hediye ettiği dört tanesi de müzayedeye çıkarılarak 85 kuruş 30 paraya yine Ziya Bey üzerinde kalmıştı. Böylece yapılan söz konusu müzayedelerden toplam 1.585 kuruş 30 para elde edilmiş ve bu miktar cemiyetin gelirleri arasında yer almıştır. Bu müzayedelere Cavit ve Ziya Beylerin yanı sıra Kazancı-zade Mehmet Efendi, Sandık Emmini Ahmet Efendi ve Yüzbaşı Hakkı Bey de yardımlarıyla katkı sağlamışlardır.⁶⁷

Tayyare ianesi olarak Rize adliye memurları ile dava vekilleri de yardımda bulunmuşlardır. Aralarında topladıkları 1.454 kuruş Donanma Cemiyeti'ne gönderilirken bu kişilerin isimleri de gazetede yayınlanmıştır. (Tablo 29) Ayrıca ianede bulunanlar; *"Bu emr-i mühimme iştirak eden hamiyet-işâr zevâtı alkışlarız"*⁶⁸ ifadesiyle gazete aracılığıyla taltif edilmiştir.

Kurâ-yı Seb'a (İkizdere) nahiyesinin Cimil-i Orta ve Süflâ köylerinden Kumbasar-zâde Mahmut Efendi'nin gayretleriyle 4.205 kuruş toplanmıştı.⁶⁹ (Tablo 30) Meşveret gazetesinde yardıma katılanlar için; *"Bu hamiyetli kardeşlerimize samimi teşekküratımızı takdim eyleriz"* şeklinde teşekkür yazısı yer almıştır. Kumbasar-zadelerin bölgenin ileri gelen ailelerinden olduğu anlaşılmakta olup ayrıca bu aileye mensup kişilerin yüksek meblağlarda yardıma katıldıkları görülmektedir.

b-Hopa Şubesinin Faaliyetleri

Donanma Cemiyeti'nin Trabzon vilayetine bağlı şubeleri içerisinde aktif faaliyet gösterenlerden biri de Hopa şubesidir. 19 Haziran 1912 tarihli Meşveret'te yer alan yazıya göre; İngiltere'den sipariş edilmiş olan Osmanlı drenotunun bir modeli müzayedeye konulmak üzere Trabzon Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti'nden Hopa şubesine gönderilir. 18 Haziran 1912 Cuma günü namazdan sonra İttihat ve Terakki Kulübü mensuplarının kulüpte toplandıkları esnada Hopa Donanma Cemiyeti Şubesi Reisi Kaymakam Mehmet Selahaddin Bey'in kulübe gelerek yaptığı etkili konuşma ile başlayan müzayedede 1-2 saat zarfında 20 lirayı aşan miktarda yardım toplanmıştır. Şubeden bildirildiğine göre Hopa ahalisi ve memurları, yardım

⁶⁶ Trabzon'da Meşveret, 30 Mart 1327 (12 Nisan 1911).

⁶⁷ Trabzon'da Meşveret, 27 Nisan 1327 (10 Mayıs 1911).

⁶⁸ Trabzon'da Meşveret, 31 Mart 1328 (13 Nisan 1912).

⁶⁹ Trabzon'da Meşveret, 18 Nisan 1328 (1 Mayıs 1912).

konusunda bu müzayedede adeta birbirleriyle yarışarcasına gayret göstermişlerdir. Bu nedenle daha fazla yardım toplamak amacıyla bu müzayedenin Hopa'ya bağlı nahiye ve köylerde de devam ettirilmesi kararlaştırılmıştı.⁷⁰

Hopa şubesinde cemiyet tarafından Reşadiye dretnotunun resmi, müzayedeye konularak birkaç kez yardım toplanmış ve yardımda bulunanların isimleri gazetede yayınlanmıştır. Bu iane listelerine göre sırasıyla 972 kuruş, 1.327 kuruş 10 para, 1. 850 kuruş 30 para ve 2. 272 kuruş 15 para toplandığı anlaşılmaktadır.⁷¹(Tablo 31) Kaymakam Selahaddin Bey listenin ilk sırasında yer alırken müftü, mal müdürü, ceza reisi, nüfus memuru, mal muavini gibi resmi görevlilerle esnaf ve tüccardan kişiler de güçleri nispetinde bu hayırlı işe katkı sağlamışlardır. Listelerdeki bilgilerden Hopa'ya bağlı yerlerden de yardıma katılanların olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim Viçe nahiyesi Belediye Reisi Hacı Osman Ağa-zade Osman Efendi, Atina Redif Tabur Kâtibi Hasan Hüsnü Efendi, Arhavi Fındık Ruhsatiye Memuru Mehmet Rifat Efendi, Atina eşrafından Balta-zade Mehmet Ali Efendi yardımlarıyla katkı sağlamışlardır. Ayrıca Babaali-zade Ahmet Efendi yardım ederken hem oğlu hem de iki kızının yardıma katıldıkları anlaşılmaktadır. Sandık emini, merkez pasaport kâtibi, tapu memuru, rüsumat memuru, kurra kâtibi, müfredat kâtibi, Hopa polis memuru, liman reisi, müstantik kâtibi, redif 1. bölük yüzbaşısı, telgraf ve posta müdürü, telgraf hat çavuşu, telgraf müteverri, maliye 3. daire tahsildarı, 7. daire tahsildarı yardıma katılan resmi görevlilerden birkaçıdır. Müderris Hüseyin Efendi, Ziverci karyesi müderrisi Talib Efendi, eğitim camiasından yardıma katılan kişilerdir. Resmi görevlilerin yanı sıra terzi, fırıncı, berber, hamal, bakkal, kahveci, saraç, bakırcı, kömürcü esnafından kişilerin de yardımda bulundukları görülmektedir ki bu durum bağış kampanyasının toplumun bütün katmanlarına yayıldığına ve kabul gördüğüne işaret etmektedir. Ayrıca Artvin muhacirlerinden Serdar Ağa, Rusya'nın Makriyal eşrafından Ramiz Efendi bu yardımda dikkat çeken isimlerdir. (Tablo 31)

Hopa'ya bağlı nahiyelerden Hemşin'in de yardıma katıldığı anlaşılmaktadır. 24 Mayıs 1911 tarihli gazetede yer alan “*Donanma İanesine Hizmet*” başlıklı yazıda Hemşin Nahiyesi Müdürü Arslan Bey'in 310 lira gibi önemli bir meblağı topladığı belirtiliyor ve şu şekilde takdir ediliyordu: “*Kendilerine şu hizmet-i vatanperveranelerinden dolayı teşekkürü vazifeden addeyleriz.*”⁷²

Hopa'da donanma ianesinin yanı sıra “*Trablusgarp ianesi olarak*” toplanan bir miktar para da Hopa kazası mal sandığına teslim edilerek yardıma katılanlar liste halinde gazetede yayınlanmıştır.⁷³ (Tablo 32)

⁷⁰ Trabzon'da Meşveret, 6 Haziran 1328 (19 Haziran 1912).

⁷¹ Trabzon'da Meşveret, 23 Haziran 1328 (6 Temmuz 1912) ; Trabzon'da Meşveret, 4 Temmuz 1328 (17 Temmuz 1912); Trabzon'da Meşveret, 7 Temmuz 1328 (20 Temmuz 1912; Trabzon'da Meşveret, 10 Temmuz 1328 (23 Temmuz 1912).

⁷² Trabzon'da Meşveret, 11 Mayıs 1327 (24 Mayıs 1911).

⁷³ Trabzon'da Meşveret, 26 Mayıs 1328 (8 Haziran 1912).

3-Gümüşhane Sancağı

a-Gümüşhane Merkez Şubesinin Faaliyetleri

Gümüşhane’de özellikle köylüler yardım kampanyasına önemli ölçüde destek sağlamışlardır. Gazetede, “*Gümüşhane kurrasında hamiyetmendan köylü kardeşlerimizin donanma ianesine verdikleri mebalığın defteri matbaamıza gönderildiğinden kemal-i min şükran ile kısım kısım derc-i sütun ittihaz ediyoruz*” başlığı altında toplanan yardımların miktarı ile yardıma katılanların isimleri listeler halinde gazeteye gönderilmiş ve yayınlanmıştır. Bu doğrultuda yardıma katılan köyler; Yenice, Beş Kilise, Hayekse, Haşera, Pirahmet, Tebende, Akçahisar, Perek, Hafrukuşu, Köğ-i Süfla, Halazara, Tekke, Köker-canik, Zebhun, Moksofa, Edre köyleridir. (Tablo 33) Ayrıca Burhaneddin ve Sorda Mahalleleri (Tablo 34) ile Hükümet Konağı Cami-i Şerifi’nden de yardım toplanmıştır. (Tablo 35) Tablolara bakıldığında, muhtar ve imamların sıklıkla yardım yapanlar arasında olduğu görülmektedir. Beş Kilise köyünden yardıma katılanların yarısı “*Ömer Efendi hanesinden*”, “*Raif validesi tarafından*” gibi ifadelerle kadınları da içerecek şekildedir.⁷⁴ Hayekse köyü için gazetede “*İslami*” ibaresi bulunmasına rağmen köyün mevcut muhtarı Halil Efendi, eski muhtar olduğu ifade edilen Yano Efendi ile Papaz Nikola Efendi’nin yardım yapanlar arasında olması hayli ilginçtir.⁷⁵ Tebende köyünün Rum halkı yardıma katılmış olup listeye göre İstefan’ın zevcesi Eleni bu köyden yardıma katılan tek kadındır.⁷⁶ Akçahisar köyünde yardım yapanlardan birisi için “*80 yaşında bir ihtiyar*” ifadesi kullanılmıştır. Ayrıca Geçit Karakolu Kumandanı Ali Çavuş “*komşuluk sıfatıyla*” yardımda bulunmuştur.⁷⁷ Tekke köyü 1.000 kuruş ile en fazla yardımda bulunan bir köy olarak dikkatleri çekmektedir.⁷⁸ Listelerde bazen yardıma katılanların isimlerinin yanında “*fukara*” ifadesi bulunmakta olup genellikle 5 kuruş miktarında yardımda bulundukları anlaşılmaktadır. Oysa bu miktardan daha az yardım yapanların mevcudiyeti, fakirliklerine rağmen bu kişilerin fedakarlığını göstermesi açısından önem arz etmektedir. Öte yandan 66 kuruş 10 para verip de sadece “*bir zat tarafından*” denilmesi “*yardım yapanın kendini gizlemesi*” hassasiyetini akla getirmektedir.

25 Mayıs 1912 tarihli gazetede yayınlanan “*Trabzon Jandarma Alayı Karakol Kumandanlarına Açık Mektup*” başlıklı yazıda “*Trabzon Jandarma Efradı*” ismiyle alınacak tayıyare için karakol kumandanları ianeye davet ediliyordu. Bunun önemi gazetede şu cümlelerle belirtilmiştir:

⁷⁴ Trabzon’da Meşveret, 1 Şubat 1327 (14 Şubat 1912).

⁷⁵ Trabzon’da Meşveret, 28 Kanun-i Sani 1327(10 Şubat 1912).

⁷⁶ Trabzon’da Meşveret, 8 Şubat 1327 (21 Şubat 1912).

⁷⁷ Trabzon’da Meşveret, 8 Şubat 1327 (21 Şubat 1912).

⁷⁸ Trabzon’da Meşveret, 22 Şubat 1327(6 Mart 1912).

“Bu iane hepimiz için bir vazifedir, bir farzdır. Çünkü biz her şeyden evvel askeriz. Yani hayatını devletin, vatanının, milletin saadeti için fedaya söz vermiş Osmanlı ordusunun Osmanlı efradıyız.”⁷⁹

Yazıda söz konusu tayyarenin alınmasının hayalden hakikate ulaştırılmasının zor bir şey olmadığına vurgu yapılarak Meşveret'in sayfalarında da yer verilecek olan 2.479 kuruş miktarındaki ianenin çok kısa zaman içinde 51 kişi tarafından nasıl toplandığı şu şekilde belirtiliyordu:

“Her karakol kumandanı kendi maiyetini başına topladı. Hepimiz bir taahhüt senedi yaptık. Her ay maaşlarımızdan beşer, onar kuruş kat edilmek üzere zabitlerimize verdik. İlk taksitimiz olan 379,5 kuruşu takdim ettik, daha bir bu kadar para takdimine hazırız. Bakınız alayımızda en az 1.200 neferimiz vardır. Hep böyle birleştirirsek, bu kadar az bir muavenet yaparsak işte “Trabzon Jandarma Efradı” tayyaresi derhal vücuda gelecektir.”⁸⁰

Bu mektubun altında şu kişilerin isimleri yer almaktaydı: Gümüşhane Jandarma Taburu Merkez Bölüğü Merkez Karakol Kumandanı Mevlüd Çavuş, Daldaban Karakol Kumandanı Mustafa Çavuş, Karagöz Karakol Kumandanı Ahmet Çavuş, Kukas Karakol Kumandanı İbrahim Onbaşı, Geçit Karakol Kumandanı Ali Çavuş ve Yağavdere Karakol Kumandanı Mevlüd.

Bu yazının hemen devamında yukarıda belirtildiği gibi Gümüşhane Jandarma Taburunun merkez bölüğü tarafından yapılan toplamda 2.479 kuruş miktarındaki tayyare ianesi ile ilgili liste yayınlanmıştı.⁸¹ (Tablo 36)

Gazetenin aynı nüshasında “*Türk Oğlu*” imzalı ve “*Tayyare İanesi*” başlıklı yazıda; Trablusgarp savaşı dolayısıyla ülkenin adeta “*kara günler*” yaşadığına dikkat çekilerek yardım çağrısı yapılmıyordu. Bu doğrultuda yukarıdaki yazıya atıfta bulunulurken aynı zamanda zenginlerin ianeye yeterince ilgi göstermemeleri hususu şöyle eleştiriliyordu:

“Meşveret sahibi Naci Bey kardeşim gözleri dolarak, ‘hele şu jandarmaların yazdığına bak’ diyerek bu nüshada tab edilen açık mektubu ve iane pusulasını okurken ben hep bunları düşündüm. Bu ne garip bir devr-i tecellidir. Yüzellibin vazifeye, kedere, işe karşı 158 kuruş maaş alan bir jandarma neferi 160 kuruş tayyare ianesi verirken, 150 bin liralık bazı zenginler hala meydana atılmadı. Bilmem ben kendi hesabıma bu garip ve acayip ahvali büyük bir nisbetsizlik telakki ediyor ve vicdanımdan utanıyorum. Ve bil-ihtiyar artık yeter diyorum, artık bu gece sabah olsun. Herkese, memurlara, zenginlere, tüccara, herkese onun, o mektubun güzel lisanıyla hitap ediyorum. İşte bugün gerekirse aç kalıp vatana yardım etmek bir vazife, bir farzdır.”⁸²

⁷⁹ Trabzon'da Meşveret, 12 Mayıs 1328 (25 Mayıs 1912).

⁸⁰ Trabzon'da Meşveret, 12 Mayıs 1328 (25 Mayıs 1912).

⁸¹ Trabzon'da Meşveret, 12 Mayıs 1328 (25 Mayıs 1912).

⁸² Trabzon'da Meşveret, 12 Mayıs 1328 (25 Mayıs 1912).

b-Kelkit Şubesinin Faaliyetleri

Kelkit, gerçekleştirdiği çeşitli faaliyetlerle cemiyete katkı sağlayan kazalardan birisi olmuştur. 1 Nisan 1911 tarihli gazetede Kelkit şubesinden yapılan yardımlarla ilgili olarak verilen haberde; “*vatan-ı mukaddesin teali-i şan ve şerefi uğrunda*” cansiperane mesai ve fevkalade vatanperverlik gösteren ve bütün vatandaşlara örnek teşkil eden Kelkit memur ve ahalisi tarafından 2.048 kuruş 30 para toplandığı belirtilmişti. Bu miktar Kelkit Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti şubesi tarafından Ziraat Bankası aracılığıyla Gümüşhane şubesine ulaştırılmıştır.⁸³ Haberin devamında, Kelkit kazası ahalisinin yapılan yardımlara pek kayıtsız kaldığına dair söylentilerin doğru olamadığı da şu şekilde ifade edilmiştir:

“Biz öyle zannederiz ki herhalde bunda bir hata vardır. Kelkit ahali-i hamiyetmendannın vilayetimiz dâhilindeki bilumum kasabalarda görülen iane hususundaki asar-ı hamiyet ve himmetin kendilerinden fevkalade olarak vukua geleceğini iştirmekle fikriyemizi teyid eyleyeceklerine kaniyiz.”⁸⁴

Vilayet dâhilindeki diğer kazalarda olduğu gibi Kelkit’te de yapılan müzayedelerle gelir temini sağlanmaya çalışılmıştır. Gerçekleştirilen Yadigâr-ı Millet torpido resminin müzayedesinde ianede bulunanların isimleri ve yardım miktarları 27 Mayıs 1911 tarihli gazetede liste halinde yayınlanırken toplanan 395 kuruş da Kelkit Donanma Cemiyeti’ne teslim edilmiştir.⁸⁵ (Tablo 37) Daha sonraki tarihlerde de aynı müzayedeye devam edilerek yardım toplama işi sürdürülmüştür. Bu doğrultuda Yusuf Bey kıraathanesinde yapılan müzayedede 1.385 kuruş 10 para toplanmış ve bağışta bulunanların isimleri ve yardım miktarları gazetede yayınlanmıştır.⁸⁶ (Tablo 37) Ardından Hasan Bey kıraathanesinde gerçekleştirilen aynı müzayedede ise 460 kuruş tahsil edilmiş ve geliri Kelkit Donanma Cemiyeti’ne gönderilirken yardım-severlerin isim listesi de gazetede yayınlanmıştır.⁸⁷ (Tablo 37) Bu müzayedelere beledi kâtibi, gardiyan, şeriye kâtibi, mal müdürü, reji memuru, tahsil memuru, Duyun-ı Umumiye çalışanları, tahrirat kâtibi, polis, telgraf müdür vekili, mülazım gibi resmi görevlilerin yanı sıra belediye reisinin oğlu, kazanın ileri gelenleri de yaptıkları yardımlarla katkı sağlamışlardır.

c-Torul Şubesinin Faaliyetleri

Torul kazası memur ve ahalisi donanma ianesi olarak aralarında topladıkları 3.778 kuruşu Ziraat Bankası vasıtasıyla Trabzon Donanma Cemiyeti’ne

⁸³ Trabzon’da Meşveret, 19 Mart 1327 (1 Nisan 1911).

⁸⁴ Trabzon’da Meşveret, 19 Mart 1327(1 Nisan 1911).

⁸⁵ Trabzon’da Meşveret, 14 Mayıs 1327 (27 Mayıs 1911).

⁸⁶ Trabzon’da Meşveret, 21 Mayıs 1327 (3 Haziran 1911).

⁸⁷ Trabzon’da Meşveret, 11 Haziran 1327 (24 Haziran 1911).

göndermişlerdir.⁸⁸

“*Maarif*” adıyla alınacak tayıyareye katkı sağlamak amacıyla Torul Mekteb-i Rüştîyesi de yardımda bulunmuştur. Nitekim burada yapılan bir sınavdan sonra Mustafa Cevat isimli bir öğrenci orada bulunanları ianeye davet etmiş, kendisi de harçlığından biriktirdiği birkaç kuruşu iane olarak vermişti. Bu öğrencinin yaptığı fedakârlık, orada bulunanların da yardıma katılımını sağlamıştı.⁸⁹ Toplanan miktar Donanma Cemiyeti’ne teslim edilmek üzere postaya verilirken yardım yapanlar da gazete aracılığı ile kamuoyuna duyurulmuştu.⁹⁰ Torul kaymakamı Ahmet Rasim Bey’in ilk sırada yer aldığı yardım listesinde askerî ve resmî görevlilerle eğitim camiasından hocalar ve öğrenciler bulunmaktaydı. (Tablo 38)

Torul’da 10 Temmuz îd-i millîsinde⁹¹ Kaymakam Rasim Bey tarafından gerçekleştirilen etkili konuşma sonrasında Trablusgarp şehitlerinin yetim ve ailelerine verilmek üzere memur, eşraf ve ahali tarafından toplanan 365 kuruş Harbiye Nezareti’ne ulaştırılmak üzere Meşveret gazetesine gönderilmiştir.⁹²

Sonuç

Kuruluş amacı Osmanlı donanmasını güçlendirmek olan Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti’nin taşra yapılanması çerçevesinde 1910 yılında Trabzon’da da şubesi açılmıştır. Kısa sürede vilayet dâhilindeki kaza ve nahiyelerde açılan şubeleriyle faaliyetlerini yaygınlaştıran Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon şubesi, hem “*donanma ianesi*” hem de “*tayıyare ianesi*” toplama görevini üstlenmiştir.

Basın, ianenin yaygınlaştırılması konusunda etkili araçlardan birisi olarak kullanılarak cemiyete önemli destek sağlamıştır. Bu bağlamda “*Trabzon’da Meşveret*” gazetesi yayınladığı yazılarla öncelikle donanmanın gerekliliği konusunda duyarlılık oluşturmaya çalışmıştır. Ayrıca her türlü yardım faaliyetlerinin kamuoyuna duyurulması hususunda da önemli bir misyon üstlendiği anlaşılmaktadır. Nitekim yardıma katılanların isimleri, yardım miktarları ile birlikte listeler halinde gazete sütunlarında yayınlanmıştır. Bu durum aynı zamanda açıklık politikasının da bir gereği olarak düşünülmüştür.

Yardıma katılımı artırmak için gazetedeki yazılarda halkın milli ve

⁸⁸ *Trabzon’da Meşveret*, 27 Nisan 1327(10 Mayıs 1911).

⁸⁹ Öksüz, “Trabzon’da Meşveret” Gazetesine Göre Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi ve Faaliyetleri”, s.146.

⁹⁰ *Trabzon’da Meşveret*, 30 Mayıs 1328 (12 Haziran 1912).

⁹¹ İkinci Meşrutîyetin ilan edildiği tarih olan 10 Temmuz 1324(23 Temmuz 1908)’e izafeten 10 Temmuz tarihi, 1909 yılından itibaren milli bayram (îd-i millî) olarak kutlanmıştır. Bkz. Sanem Yamak, “Meşrutîyetin Bayramı: “10 Temmuz îd-i Millîsi”, *İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, No: 38, Mart 2008,s.323-342; Volkan Aksoy, “Trabzon’da “On Temmuz” Bayramı Kutlamaları”,*Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S:13, Güz 2012,s.49-58.

⁹² *Trabzon’da Meşveret*, 14 Temmuz 1328 (27 Temmuz 1912).

manevi duyguları harekete geçirilmeye çalışılmıştır. Bu noktada “*aç kalma pahasına da olsa*” donanmaya yardımın “*vatana yardım etmek*” ile eş değer olduğu ve bu doğrultuda yapılan her yardımın bir “*vazife*” hatta “*farz*” olarak değerlendirilebileceği hatırlatılmıştır. Bu mesajların halk üzerinde etkili olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü vilayet dahilindeki şubelerin her birinin imkânları ölçüsünde hem donanma ianesi hem de tayyare ianesi toplamaya gayret ettikleri ve bu doğrultuda her türlü faaliyeti iane toplamak için bir fırsata dönüştürdükleri görülmektedir.

Kazalarda kaymakamların şubelerin başkanlığını yaptığı, diğer üyelerin de yörelerinin etkili ve sevilen kişilerinden seçildiği anlaşılmaktadır. Keza yardım faaliyetlerinin organizasyonunda başta kaymakam olmak üzere bölge ileri gelenlerinin etkili olduğu görülmektedir.

İaneye katılım konusunda her kesimden halk büyük ilgi gösterirken özellikle devlet memurları, askerler ve köylüler ilk sırada yer almışlardır. Şubelerde İttihat ve Terakki Kulübü, Donanma Cemiyeti’ne önemli ölçüde destek sağlarken kahvehanelerin de iane organizasyonlarında aktif rol aldığı tespit edilmiştir.

O dönemde Trabzon halkının sadece donanma ianesi olarak toplanan yardımlara katılmakla yetinmediği, aynı zamanda farklı isimlerle de iane temini sağladıkları anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bu yardımları o dönemde yapılan diğer yardımlarla birlikte düşünmek ve “*sınırları zorlayarak*” yapılan yardımlar olarak değerlendirmek gerekmektedir.

EKLER

Tablo 1: Trabzon Liman Dairesi Çalışanlarından Donanma İanesine Katılanlar ve Yardım Miktarları ¹					
İsim	Kurus	Para	İsim	Kurus	Para
Liman reisi kolağası Deraliveli Adil Bey	40		Atinalı Osman kapudan	5	
Liman başkâtibi kolağası Seyh Hüseyin-zade	40		Atinalı Receb kapudan	5	
Muavin yüzbaşı Deraliveli Mehmed Bey	20		Rizeli Dursun kapudan	5	
Liman dairesinde Mehmet Cavuş	5		Trabzonlu Balak Osman Ağa	5	
Liman dairesinde Emin bölüğü Salim	5		Rizeli Hüseyin kapudan	5	
Trabzon vapuru süvarisi Salih kapudan	25	10	Kavıkcı esnafından Latif oğlu Temel Reis	10	
Fenar memuru Mehmet Efendi	20		Premeci esnafından Ömer oğlu Salih	5	
Hatab tüccarı Rasid Efendi	20		Gümrük memuru Hayrullah Efendi	5	
Kasab Ömer Efendi	10		Gümrük memuru Ali Efendi	5	
Polathaneli Sevid oğlu Ahmed Reis	5		Manifesto kâtibi İsmail Efendi	5	
Gümrükte müstahdem Yusuf Ziya Efendi	2	20	Transit muhafaza memuru Ahmet Efendi	5	
Gümrükte müstahdem Ali Efendi	5		Müdüriyet başkâtip muavini Halil Efendi	5	
Gümrükte müstahdem komisyoncu Hakkı Efendi	5		Rüsumat muhafaza memurlarından Zühdi Ef.	5	
Gümrükte müstahdem Kolcu Temel Efendi	10		Rüsumat muhafaza memurlarından Salim Ef.	5	
Atinalı Halil kaptan	5		Rüsumat muhafaza memurlarından Havri Ef.	5	
Rüsumattan komisyoncu Hakkı Efendi	5		Rüsumat muhafaza memurlarından Nazif Ef.	5	
Mumhane önu muhafaza memuru Ahmed Efendi	5		Rüsumat muhafaza memurlarından Mukayyid Hasan Efendi	5	
Mumhane önu muhafaza memuru Kamil Efendi	5		Rüsumat muhafaza memurlarından Şakir Efendi	5	
Mumhane önu muhafaza memuru Abdullah Efendi	5		Yekûn	337	30
İskele kethüdası Yahya Efendi	5				

¹ Trabzon'da Meşveret, 7 Mayıs 1327 (20 Mayıs 1911).

Tablo 2: Trabzon Merkezden Tayyare İanesine Katılanlar ¹	
İsim	Kurus
Hacı Ali Hafız-zade Hakkı Efendi	100
Maarif Hanesi İkinci Kâtibi Hatiz Hasan Hüza Efendi	20
Mekâtib-i İbidiyye Mütetüşi Hafız Mahmud Efendi	20
Matbaacı Soflu-zade İsmail Efendi	20
Sahib-i İmtiyazımız Naci Efendi	20
Yekûn	180

Tablo 3: Kalemen Köyü'nden Donanma İanesine Katılanlar ve Yardım Miktarları ²		
İsim	Kurus	Para
Sağır oğlu Molla Mehmet	12	20
Sağır oğlu Mahmut	6	
Ömer oğlu Kerimesi Fatıma	2	20
Kalemen muhtarı Sağır oğlu Salih Ağa	20	
Kulbğlu Mehmet	12	20
Bani oğlu Hüseyin	10	
Cavdar oğlu Şakir	5	
Uzun İsmail oğlu İbrahim	5	
Uzun İsmail oğlu Hasan bin Ali	5	
Feras oğlu Hasan	2	20
Molla oğlu Hamdi	5	
Cavdar oğlu Mustafa bin Mehmet	5	
Sağır oğlu Veysel	5	
Bani oğlu Molla Hasım	10	
Feras oğlu Kadir	2	20
Ömer oğlu Cahir	6	20
Molla Osman oğlu Mehmet	5	
Molla oğlu Mehmet bin Mustafa	5	
Cavdar oğlu Mehmet Ali	5	
Mahmut oğlu Mehmet	5	
Mahmut oğlu Salih Cavus	2	20
Cavdar oğlu Hasan bin Kamil	12	20
Yekûn	150	

¹ Trabzon'da Meşveret, 7 Mart 1328 (20 Mart 1912).² Trabzon'da Meşveret, 3 Mart 1328 (16 Mart 1912).

Tablo 4: Kale-İçi Mahallesinden Tavvare İlanesine Katılanlar ve Yardım Miktarı¹

İsim	Kurus	Par	İsim	Kurus	Para
Ketancı-zade Affan Efendi	108		Sahbaz-zade Osman Reis	5	
Nimbıyık-zade Kamil Efendi	20		Dil-zade Mahmud Efendi	20	
Tapu Ketebesinden Hüseyin Efendi	20		Nimbıyık-zade Fehmi Efendi	5	
Hacı Zekeriya Kapudan-zade Sükrü Efendi	25		Melik-zade Ali Efendi	6	10
Esir-zade Ahmed Efendi	50		Yekûn	569	
Hacı Molla-zade Hacı Ali Efendi	108		Evvelki Yekûn	637	10
Donanma Tahsildarı Hüseyin Efendi	12	20	Yekûn	1.206	10
Mekteb-i Rüşdiye Muallim-i Sanisi Mahmud Efendi	20		Hafız Yunus Efendi ²	12	20
İzzet Ağanın mahdumu Remzi Efendi	5		Hacı oğlu Hacı Salih Efendi	5	
Sahbaz-zade Mustafa Reis	10		Yumurtacı Mehmet Efendi	2	20
Savd-ı mahi muhafaza memuru İbrahim Efendi	6	10	Besikçi Tevfik Usta	5	
Bağdadi-zade biraderler	26	10	Hacı İbrahim-zade Zaim Ağa	2	20
İskender-zade Hüseyin Ağa	6	10	Kalkan-zade Hacı Ahmet Ağa	5	
Sekerci Ahmet Reisin mahdumu Raif Efendi	5		Perukar Mehmet Usta	12	20
Kantarçı Osman Efendi	6	10	Yelkenci-zade Mehmet Efendi	20	
Tosun-zade Hasan Efendi	12	20	Yelkenci kahvehanesi müsteciri Yusuf Sedat	6	10
Mazlum-zade Mehmet Cavuş	10		Tüfekçi-zade Mustafa Efendi	12	20
Hacı Zekeriya Kapudan-zade Hamdi Efendi	20		Yelkenci kahvehanesi müsteciri zengin Osman	5	
Mehmed Cavusun mahdumu Fehmi Efendi	20		Ketenci-zade Mehmed Efendi	20	
Rüsumat Memurlarından Mehmet Efendi	6	10	Hamami-zade Hafız Abbas Efendi	20	
İskender-zade Halil Efendi	20		Culha-zade Kâtipi Hacı Hüseyin Efendi	25	
Mekteb-i Sultani Katibi Hatib-zade Mustafa Fazıl Ef.	40		Terzi Yakup Efendi	58	
Posta Paket Memuru Hacı İbrahim-zade Celal Efendi	20		Tatar Kesim-zade Abdi Efendi	40	
Zamanis-zade Katibi Remzi Efendi	10		Seyh Hüseyin-zade Salih Efendi	50	
Esir-zade Tahir Efendi	30		Ömerbas-zade Celal Efendi	20	
Mekteb-i Rüşdiye Muallim-i Sanisi Cemal Efendi	20		Nalbant-zade Mehmet Velbi Efendi	25	
Yekun	637	10	Alemdar-zade Mustafa Efendi	5	
Babavoğurt- zade Mehmed Efendi ³	5		Pazarkapısı imamı	5	
Zamanis -zade Mehmed Efendi	108		Molla Bekir-zade Ahmet Efendi	6	10
Defter-i hakani baskatibi Hatib-zade Nuri Efendi	54		İmam-zade Hacı Ali Efendi	10	
Hacı Polat-zade Halim Efendi	54		Besikçi Ali Osman Usta	12	20
Didehan-zade Mehmet Efendi	37	20	Aşar Koltubası Ali Efendi	6	10
Babavoğurt-zade Abdi Efendi	12	20	Berber Bekir-zade Mehmet Nuri Efendi	5	
Serdar-zade biraderler	37	20	Gazzaz-zade fırıncı Mahmut Efendi	6	10
Rüsumat baytarı İbrahim Efendi	20		Hacı Salih-zade Ömer Efendi	20	
İskender-zade Ahmed Efendi	50		Rusen Kapudan	11	10
Hatib-zade Hafız Tahir Efendi	20		Küçük Ömer-zade Mehmed Efendi	6	10
Bavrakdar-zade Ahmed Efendi	6	10	Çubukçu-zade Murad Efendi	5	
Sirkeci Kavvas Ağa	6	10	Sipahi-zade Ahmet Sükrü Efendi	108	
Temel Efendi-zade Havri Efendi	5		Hami-zade Celal Efendi	25	
Şeyh Hüseyin-zade İsmail Efendi	8		Mekteb-i Sultani muhasebe memuru Hattat-zade İbrahim Efendi	25	
Terzi Kadri Efendi	10		Molla Bekir-zade Mehmed Avni Efendi	94	20
Bir zat tarafından	2	20	Kundup-zade Aziz Efendi	20	
Sahbaz-zade Ali Efendi	16	10	Hacı Hüseyin-zade Hamdi Efendi	32	20
Kantar mültezimi Hacı Kaşif Efendi	20		Çuvalcı-zade Zevnelabidin Efendi	54	
Çerkes İshak Ağa	5		Çuvalcı-zade Hüseyin Efendi	54	
Yüzbaşı mütekaiddi Hafız Efendi	30		Yekûn	856	20
Çapulacı Temel Ağa	5		Evvelki Yekûn	1.208	10
Sirkeci Mecid Ağa	20		Yekûn	2.064	30

¹ Trabzon'da Meyveret, 14 Mart 1328 (27 Mart 1912).² Trabzon'da Meyveret, 24 Mart 1328(6 Nisan 1912).³ Trabzon'da Meyveret, 17 Mart 1328 (30 Mart 1912)

Tablo 5: Boztepe-i Bala Mahallesi'nden Tayyare İhanesine Katılanlar ve Yardım Miktarı¹

İsim	Kurus	Para	İsim	Kurus	Para
Nafia baş katibi Hafız Salih Efendi	12	20	Cilingirin Ahmet Ağa	5	
Matbacı İsmail Hakkı Efendi	5		Köse-zade Hacı Ömer Ağa	5	
Derviş-zade Rahmi Ağa	2	20	Alemdar-zade Ali Efendi	5	
Serif-zade Ethem Usta	5		Mısırlı oğlu Ali Efendi	5	
Molla Ahmet-zade Ahmet Efendi	5		Cirdav-zade Hüseyin Efendi	5	
Molla-zade Süleyman Efendi	5		Makeinci Eyüb Efendi	5	
Hacı Hüseyin oğlu Mahmud Ağa	2	20	Bekâr-zade Şükrü Efendi	5	
Emir Hacı Ali-zade Temel Ağa	5		Kantarçı Hüseyin Usta	2	20
Ahlath oğlu Şükrü Ağa	5		Kahveci Hacı Gani Efendi	20	
Kabadayı-zade Hacı Salih Ağa	5		Molla Hasan-zade Hacı Ömer Efendi	6	10
Şekerci Salim Ağa	6	10	Havıroğlu Kasap Osman Efendi	6	10
Kasap Şükrü Efendi	2	20	Yornaflının Salih Ağa	5	
Kamil oğlu Ömer ve Kamil Efendi	5		Sarraç Hüsnü Ağa	5	
Mısırlı oğlu Hamdi Efendi	5		Hüseyin Ağa-zade Habib Efendi	2	20
Saki oğlu Osman Efendi	5		Cilingirin Hamdi Ağa	2	20
Öze oğlu Hakkı Efendi	5		Bakkal Zekeriva	2	20
İskender Paşa Cami İmamı Hafız Ahmet Efendi	5		Tekgöz Ahmet Ağa	5	
Hacı Latif Ağa mahdumu Ahmet Ağa	5		Bir zat tarafından	12	20
Bakkal Sevkî Ağa	2	20	Derviş-zade Ahmet Hakkı Efendi	5	
Molla Hasan zade Hafız Efendi	5		Bir zat tarafından	12	20
Dülger Ahmet Usta	6	10	Hüseyin Ağa-zade Cemil Efendi	5	
Dülger Raif Usta	6	10	Molla Hasan-zade Osman Kazım Efendi	6	10
Dülger Yusuf Usta	6	10	Kürt-zade Mustafa Efendi	5	
Kasap Dursun Ağa	2	20	Hacı oğlu Süleyman Efendi	2	20
Emin Usta	2	20	Moralı oğlu Yusuf Ağa	12	20
Kasap Musa Ağa	2	20	Tosun Ağa-zade Ömer Efendi	12	20
Yekûn	125		Bevan-zade Faik Efendi	6	10
Kahveci Beşe Ağa ²	6	10	Polat-zade Hakkı Efendi	6	10
Yemenici Ahmet Usta	5		Şirket firmı destekçiden Bekir Efendi	6	10
Kalaycı Mehmet Ali Usta	5		Dülger Beşe Usta	2	20
Tenekeci Abdullah Usta	5		Yekûn	221	10
Çukadar-zade Tahsin Efendi	12	20	Evvelki Yekûn	125	
			Cümle-i Yekûn	346	10

¹ Trabzon'da Meşveret, 21 Nisan 1328 (4 Mayıs 1912)² Trabzon'da Meşveret, 25 Nisan 1328 (8 Mayıs 1912)Tablo 6: Trabzon Rüsumat Baş Müdüriyeti Çalışanlarından Tayyare İhanesi Olarak Birer Günlük Yemiyelerini Başlayacaklarına Dair Taahhüdnameye İmza Koyanların İsimleri¹

İsim	İsim	İsim
Başmüdürlük Besim Bey	Nidai kapı memuru Mehmed Mahir	Muhafaza Memuru Ahmed
Baş müdüriyet kâtibi Zühdi	Kapu kâtibi Hasan Fevzi	Muhafaza Memuru Kamil
Baş müdüriyet kâtibi Murad	İskele memuru markator Ahmed	Gümrük Komisyoncularından Hafız
Baş müdüriyet kâtibi Kemal	Muhasebe kâtibi Ali	Manifesto Kâtibi İsmail Hakkı
Muhasebe kâtibi Yusuf Ziyaeddin	Salon memuru Ali	Komisyoncu Sofukli
Tahrirat kâtibi Hasan Fehmi	Anbar kâtibi Ahmed Fevzi	Postabaşı Ali
Muayene memuru Hacı Salih	Kimyager Hasan Tahsin	Komisyoncu Hakkı
Muayene memuru Arif	İskele Kâtibi Ahmed Edip	Postabaşı Şerif
Muayene memuru Hacı Aziz	Gümrük Umum Hamalları tarafından	Komisyoncu Arakil
Muayene memuru Şükrü	Hamal Kâtibi Süleyman	Diğer Postabaşı Şerif
Muayene memuru Faik	Müdüriyet Ser Muhafaza Memuru Mustafa	Komisyoncu Mustafa
Muayene müfettişi Zikri	Muhafaza Memuru Salim	Komisyoncu Perikli
İstimator Abidin	Muhafaza Memuru Mustafa	Komisyoncu Akilef
Başkâtip Mehmed	Muhafaza Memuru Mustafa Nuri	Komisyoncu Vağraşak
Müdür Mehmet Ali	Muhafaza Memuru Mustafa	Komisyoncu Yorgi Horilidi
Manifesto kâtibi Mehmet Tahir	Muhafaza Memuru Hayri	Komisyoncu Avedis
Muhasebe kâtibi Esad	Muhafaza Memuru Zühdi	Komisyoncu Bervaled Asayan
İstimator Ali Rıza	Muhafaza Memuru Latif	Komisyoncu Solpadin'in Adamı Yorgo Mavridi
Muhasebe kâtibi Hasan Fevzi	Muhafaza Memuru İsmail	Abranosyan Ticaret Hanesi memurlarından
Anbar memuru Mehmed Salih	Muhafaza Memuru Çerkes Ali	Müzenidi Biraderler memuru
Anbar memuru Kamil	Muhafaza Memuru Ahmed Can	Müftüzadenin adamı Tevfik
Muhasebe kâtibi Zühdi	Mumhane Rüsumat Memuru Sıdkı	Kostropolo'nun adamı Dimitri
Muhasebe kâtibi Ali	Mumhane Kâtibi Rasim	Komisyoncu Françesko
Sandık emini Ali Hikmet	Muhafaza Memuru Hacı Ahmed	Miliyadi Amanatidi'nin Adamı Yanko
Muhasebe kâtibi Yusuf	Muhafaza Memuru Abdullah	Postabaşı Behçet
		Postabaşı Mahmud Ağa

¹ Trabzon'da Meşveret, 7 Mart 1328 (20 Mart 1912).

Tablo 7: “Gümrük” İsmiyle Ahnacak Olan Tayyare İçin Trabzon Merkez Rüsumat Müdüriyeti Memur ve Görevlilerinden İlane Verenlerin İsimleriyle Yardım Miktarı¹

İsim	Kurus	Para	İsim	Kurus	Para
Müdür Ali Bey	100		Muzenidi biraderleri	19	
Başkâtip Mehmet Bey	52	20	Süleyman Efendi	11	35
Kimyager Hasan Tahsin Bey	82	10	Yol bayii Ali Rıza Efendi	9	20
Bevanname muhasibi Hasan Efendi	20		Mustafa Efendi	9	20
Muhasebe kâtibi Zihni Efendi	18	30	Haralambo Andervadi	9	20
Muhasebe kâtibi Esad Efendi	15		Artin Ağa	9	20
Muhasebe kâtibi Nidai Efendi	15		Yazıcıoğlu adamı Yorgi Ağa	6	
Muhasebe kâtibi Ali Efendi	15		Franko Efendi	5	35
Tahrirat kâtibi Salim Efendi	20		Kosta Efendi	4	30
Anbar kâtibi Ahmet Fevzi Efendi	21	10	Hekimyan Efendi	9	20
Kapı mukavvidi Hasan Efendi	20		Hamal başı Mehmed Efendi	35	10
İskele kâtibi Edip Efendi	20		Muavini Molla Mustafa Efendi	9	20
İstimator Abidin Efendi	53	30	Kâtibi Süleyman Efendi	19	
İstimator Ali Rıza Efendi	40		Umum hamallar tarafından	384	30
Ser muayene memuru Fikri Efendi	38	30	Ser muhafaza memuru Mustafa Efendi ²	25	
Muayene memuru Şükrü Efendi	30		Muhafaza memuru Salim Efendi	15	
Muayene memuru Arif Efendi	27	20	Muhafaza memuru Sabri Efendi	15	
Muayene memuru Mustafa Nivazi Efendi	27	20	Muhafaza memuru Zühdü Efendi	15	
Muayene memuru Faik Efendi	27	20	Muhafaza memuru Latif Efendi	15	
Muayene memuru Hacı Salih Efendi	21	10	Muhafaza memuru Mustafa Nuri Efendi	15	
Muayene memuru Hacı Abdülaziz Efendi	22	20	Muhafaza memuru Vanlı Mustafa Efendi	15	
Sandık emini Ali Hikmet Efendi	40		Muhafaza memuru Mustafa Efendi	15	
Postahane memuru Celal Efendi	25		Muhafaza memuru İsmail Efendi	15	
Manifesto kâtibi İsmail Efendi	30		Muhafaza memuru Ahmet Can Efendi	15	
Manifesto kâtibi Tahir Efendi	15		Muhafaza memuru Cerkez Ali Efendi	15	
Anbar memuru Kamil Efendi	30		Numara muhafaza memuru Süleyman	15	
Anbar memuru Salih Efendi	20		Kol sandık reisi Mehmet Ağa	15	
Yekûn	848	20	Kol sandık taifesi Halim Ağa	10	
Posta başı Tevfik Ağa ³	19		Salon memuru Ali Efendi	25	
Posta başı Ömer Efendi	19		Kapı memuru Mahir Efendi	25	
Posta başı Şerif Efendi	19		Markator Ahmet Efendi	22	20
Posta başı Tekelioğlu Hüseyin Efendi	19		Odabaşı Hasan Ağanın mahdumları Hafız İbrahim ve İsmail Efendiler	76	
Posta başı Mehmet Lütfi Ağa	19		Komisyoncu Arakil Ağa	23	30
Posta başı Mahmud Ağa	11	35	Su inşaat tahsil memuru Etmekciyan Efendi	19	
Posta başı İbrahim Ağa	11	35	Ebranosyan biraderlerinin gümrük muamele memuru Hakkı Efendi	11	35
Posta başı Behcet Ağa	9	20	Ebranosyan biraderlerinin Seyyar tahsil memuru Kapudan Efendi	9	20
Posta başı Hacı Çavuş	5	35	Ebranosyan biraderlerinin adamı Yanko Efendi	11	35
Posta başı Şerif Ağa	7	5	Kabavanidinin adamı Dimitri Efendi	11	35
Komisyoncu Sofekli Ağa	14	10	Kostropolonun adamı Dimitri Efendi	19	
Miltivadinin adamı Yanko Ağa	9	20	Velisaridinin adamı Akilef Efendi	11	35
Hosturaser kumpanyasının adamı Birikli Ağa	19		Keçecizadenin adamı Abdullah Efendi	4	30
Vağraşak Ağa	11	35	Arsılanın adamı Avedis Efendi	14	10
Besevan Yerevant Ağa	11	35	Saracının adamı Mikırdıç Efendi	11	35

¹ Trabzon'da Meşveret, 21 Nisan 1328 (4 Mayıs 1912)

² Trabzon'da Meşveret, 25 Nisan 1328 (8 Mayıs 1912)

³ Trabzon'da Meşveret, 28 Nisan 1328 (11 Mayıs 1912)

Tablo 9: “Muallim” İsmiyle Alınacak Tavvare İçin İane Verenlerin İsimleriyle Yardım Miktarları					
İsim	Kurus	Para	İsim	Kurus	Para
Darülmuallimin müdürü Ahmed Besim Efendi ¹	40		Darülmuallimin talebesinden Mehmet Sakir	6	10
Darülmuallimin muallim-i evvel Osman Zeki Efendi	20		Darülmuallimin talebesinden Mehmet Ziva	6	10
Darülmuallimin muallim-i sani Ahmet Hamdi Efendi	15		Darülmuallimin talebesinden Durmuş Efendi	5	
Darülmuallimin resim muallimi Serkez Efendi	15		Darülmuallimin talebesinden Nazmi Efendi	5	
Darülmuallimin hüsn-ü hat muallimi Abdullah Efendi	5		Darülmuallimin talebesinden Ahmet Nizameddin	5	
Darülmuallimin idman muallimi Nafiz Efendi	2	20	Darülmuallimin talebesinden Mehmet Efendi	5	
Darülmuallimin kütübî Ahmed Fehmi Efendi	15		Darülmuallimin talebesinden Bayram Efendi	5	
İttihat ve Terakki Mektebi muallim-i evveli Ömer Lütfi Efendi	10		Darülmuallimin talebesinden Seyfullah Ef.	5	
İttihat ve Terakki Mektebi muallimi Osman Efendi	5		Darülmuallimin talebesinden Mustafa Lütfi	5	
İttihat ve Terakki Mektebi muallimi Lütfi Efendi	5		Darülmuallimin talebesinden Ali Osman Efendi	5	
İttihat ve Terakki Mektebi muallimi Hasan Dursun Ef.	5		Darülmuallimin talebesinden Hasan Efendi	5	
İttihat ve Terakki Mektebi hademesi Derviş Efendi	2	20	Darülmuallimin talebesinden Salih Efendi	5	
Zeytinlik Mektebi muallim-i evveli Osman Efendi	5		Darülmuallimin talebesinden Esref Efendi	5	
Zeytinlik Mektebi muallimi İsmail Hakkı Efendi	5		Darülmuallimin talebesinden Hami Efendi	5	
Avasofva Mektebi muallimi Yusuf Efendi	6	10	Darülmuallimin talebesinden Hamid Efendi	5	
Avafilibo Mektebi muallimi Lütfi Efendi	5		Darülmuallimin talebesinden İsmail Efendi	5	
Avafilibo Mektebi muallimi Abdulkadir Efendi	2	20	Darülmuallimin talebesinden Hamid Efendi	5	
Yenicuma Mektebi muallimi Ziva Efendi	10		Darülmuallimin talebesinden Mıkrıçlı Efendi	5	
Yenicuma Mektebi muallimi Hamdi Efendi	6	10	Darülmuallimin talebesinden Yakup Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Esad Efendi	40		Darülmuallimin talebesinden Sükrü Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Ali Said Efendi	35		Darülmuallimin talebesinden Mehmet Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Osman Efendi	25		Darülmuallimin talebesinden Mustafa Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Yahya Efendi	25		Darülmuallimin talebesinden Fehmi Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Ali Efendi	20		Darülmuallimin talebesinden Mehmet Celal Ef.	5	
Darülmuallimin talebesinden Ali Rıza Efendi	20		Darülmuallimin talebesinden Mehmet Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden İsmail Efendi	20		Darülmuallimin talebesinden Yusuf Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Ali Rıza Efendi	20		Darülmuallimin talebesinden Hacı Ali Abbas Ef.	5	
Darülmuallimin talebesinden Dursun Efendi	15		Darülmuallimin talebesinden Ali Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Mustafa Efendi	15		Darülmuallimin talebesinden Rıfat Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Ali Rıza Efendi	15		Darülmuallimin talebesinden Mahmud Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Ali Said Efendi	15		Darülmuallimin talebesinden Raif Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Nasuh Efendi	15		Darülmuallimin talebesinden Mustafa Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Mehmet Efendi	15		Darülmuallimin talebesinden Hüseyin Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Bursen Zeki Efendi	12	20	Darülmuallimin talebesinden Kasım Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Nureddin Efendi	12	20	Darülmuallimin talebesinden Mehmet Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Celal Efendi	12	20	Darülmuallimin talebesinden Ali Rıza Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Sevkî Efendi	12	20	Darülmuallimin talebesinden Abdülkadir Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Abdülkadir Efendi	12	20	Darülmuallimin talebesinden Hacı Osman Efendi	5	
Darülmuallimin talebesinden Mustafa Efendi	10		Yekûn	360	30
Darülmuallimin talebesinden Celal Efendi	10		Evvelki Yekûn	585	
Darülmuallimin talebesinden Ali Müstak Efendi	10		Cümle-i Yekûn	945	30
Darülmuallimin talebesinden Ali Efendi	10		Darülmuallimin talebesinden Vehbi Efendi ²	5	5
Darülmuallimin talebesinden Ahmed Hamdi Efendi ³	10		Darülmuallimin talebesinden Mehmet Efendi	5	5
Darülmuallimin talebesinden Veysel Efendi	10		Darülmuallimin talebesinden Derviş Efendi	5	5
Darülmuallimin talebesinden Mahmud Efendi	10		Darülmuallimin talebesinden Mehmet Efendi	5	5
Darülmuallimin talebesinden Bekir Efendi	10		Darülmuallimin talebesinden Şevket Efendi	5	5
Darülmuallimin talebesinden Eyub Sabri Efendi	10		Darülmuallimin talebesinden Emin Efendi	5	5
Darülmuallimin talebesinden Ali Efendi	10		Darülmuallimin talebesinden Bahaeddin Efendi	5	5
Darülmuallimin talebesinden İbrahim Efendi	10		Darülmuallimin talebesinden İdris Efendi	5	5
Darülmuallimin talebesinden Selim Efendi	8		Darülmuallimin talebesinden Rıza Efendi	5	5
Darülmuallimin talebesinden Muharrem Efendi	7	20	Darülmuallimin talebesinden Cafer Efendi	5	5
Darülmuallimin talebesinden Ahmed Efendi	7	20	Darülmuallimin talebesinden Hasan Efendi	5	5
Darülmuallimin talebesinden Ali Kemal Efendi	7	20	Darülmuallimin sabık mübassın H. Avni Efendi	5	5
Darülmuallimin talebesinden Ahmed Şükrü Efendi	7	20	Darülmuallimin talebesinden Osman Efendi	3	30
Darülmuallimin talebesinden Mehmed Ali Efendi	6	10	Darülmuallimin talebesinden İbrahim Efendi	2	20
Darülmuallimin talebesinden İsmail Hakkı Efendi	6	10	Darülmuallimin talebesinden Ali Efendi	2	20
Darülmuallimin talebesinden Abdullah Efendi	6	10	Darülmuallimin talebesinden Yusuf Efendi	2	20
Darülmuallimin talebesinden Yunus Efendi	6	10	Darülmuallimin talebesinden Hüseyin Efendi	2	20
Darülmuallimin talebesinden Sadık Efendi	6	10	Darülmuallimin talebesinden Dursun Efendi	2	20
Darülmuallimin talebesinden Haydar Efendi	6	10	Darülmuallimin talebesinden Mehmet Efendi	2	20
Darülmuallimin talebesinden Mehmet Zeki Efendi	6	10	Darülmuallimin talebesinden Hasan Efendi	2	20
Darülmuallimin talebesinden Şevket Efendi	6	10			
Darülmuallimin talebesinden Hüseyin Avni Efendi	6	10			
Darülmuallimin talebesinden Ali Osman Efendi	6	10			

¹ Trabzon'da Meşveret, 9 Mayıs 1328 (22 Mayıs 1912)² Trabzon'da Meşveret, 16 Mayıs 1328 (29 Mayıs 1912)³ Trabzon'da Meşveret, 12 Mayıs 1328 (25 Mayıs 1912)

Tablo 8: Transit Müdüriyeti Memurlarından Tayyare İanesi İçin Birer Günlük Yevmiyelerini Bağışlayanların İsimleri ve Yevmiye Miktarları¹		
İsim	Kurus	Para
Müdür İbrahim Ethem Efendi	35	
Baş Kâtip Mehmet Raib Efendi	23	
Muhasebe kâtibi Halil Efendi	16	20
Muayene memuru Osman Efendi	20	
Muayene memuru Rıza Efendi	18	10
Anbar memuru Nuri Efendi	15	
Anbar memuru Şakir Efendi	15	30
Kapı memuru Ahmed Efendi	15	
Kurşun mühür memuru Emrah Efendi	10	
İnebey oğullarının posta başısı	12	20
Hasan Ağa da bir yevmiyesini vermiştir		
Yekûn	191	

¹ Trabzon'da Meşveret, 7 Mart 1328 (20 Mart 1912).

Tablo 10: Trabzon Askerî Rüşdiye Mektebi'nden Tayyare İanesine Katılanların İsimleri ve Yardım Miktarı¹		
İsim	Kurus	Para
Müdür-i Mekteb Yüzbaşı Hüseyin Hüsnü Efendi	157	20
Rivaziye muallimi Yüzbaşı Nedim Efendi	157	20
Arabî muallimi Tevfik Efendi	157	20
Fransızca muallimi mülazım-ı evvel Cemil Efendi	112	20
Coğrafya muallimi mülazım-ı evvel Nafiz Efendi	112	20
Resim muallimi mülazım-ı evvel Hüseyin Efendi	112	20
Dahiliye zabiti mülazım-ı sani Muhsin Efendi	95	20
Farsî muallimi Zühdü Efendi	90	
Lisan-ı Osmanî muallimi İbrahim Cudi Efendi	90	
Lisan-ı Osmanî muallimi Hamdi Efendi	90	
Hatt-ı Osmanî muallimi Abdullah Efendi	90	
Yekûn	1.265	20

¹ Trabzon'da Meşveret, 4 Nisan 1328 (17 Nisan 1912)

Tablo 11: Trabzon'da Bulunan 87. Alay Tarafından Yapılan Yardım¹		
İsim	Kurus	Para
87. Alay 3. Bölük 1. Yüzbaşı Salih Efendi	58	20
87. Alay 3. Bölük 2. Yüzbaşı Ziya Efendi	43	30
87. Alay 3. Bölük 3. Yüzbaşı İbrahim Efendi	58	20
87. Alay 3. Bölük 2. Mülazım-ı evvel Mehmed Ef.	31	10
87. Alay 3. Bölük 3. Mülazım-ı evvel Vehbi Efendi	31	10
87. Alay 3. Bölük 1. Mülazım-ı sani Naci Efendi	26	10
87. Alay 3. Bölük 2. Mülazım-ı sani Cemil Efendi	26	10
87. Alay 3. Bölük 3. Mülazım-ı sani Hurşid Efendi	26	30
87. Alay 3. Bölük bedel-i nakdi efradı tarafından	771	
Yekun	1.073	20

Tablo 12: Trabzon Arabacı Esnafı Tarafından Trablusgarp Şehitlerinin Çocukları İçin Yapılan Yardımlar²	
İsim	Kurus
Polathaneli Zabun Oğlu Anderva Ağa	40
Kutur Oğlu Osman Ağa (Pulathaneli)	20
Nakkaş Oğlu Osman Ağa (Pulathaneli)	20
Semerci Süleyman Ağa (Trabzon)	20
Gümüşhaneli Meccar Oğlu Hürşid	20
Trabzonlu Yayla Oğlu Halil	20
Mirzade Salim Efendi arabacısı	20
Kethüdazade Galib Bey arabacısı	20
Yekûn	180

¹ Trabzon'da Meşveret, 19 Mayıs 1328 (1 Haziran 1912)

² Trabzon'da Meşveret, 23 Mayıs 1328 (5 Haziran 1912)

Tablo 13: Ordu Kazası Maliye Memurlarından Tayyare İhanesine Katılanlar ve Yardım Miktarları¹		Tablo 14: Bolaman Nahiyesi Halkının Ordu Donanma Cemiyeti Şubesine Gönderdikleri Yardımın Listesi²		
İsim	Kurus	İsim	Kuruş	Para
Mahkeme-i Bidayet Hukuk Reisi Hasan Tahsin Efendi	40	Hazinedar-zade Mehmed Emin Ali Bey	75	
Ceza reisi Hasan Tahsin Efendi	40	Hazinedar-zade Tahsin	72	20
Müdde-i Umumi muavini Mehmet Ragıp Efendi	54	Hazinedar-zade Rüşdü	16	10
Azadan Hazinedar-zade Mustafa Bey	200	Hazinedar-zade Asaf	69	
Müstantık Osman Remzi Efendi	45	Hacı Kadı-zade Hacı Hamid Efendi	491	30
Azadan Yusuf Efendi	60	Kara Mustafa-zade Kâsif Efendi	400	
Azadan Lambo Efendi	30	Serdar-zade Nafiz Efendi	72	
Azadan Agob Efendi	30	Tüccardan Küçük Dursun Efendi	50	
İcra memuru Mehmet Cemal Efendi	20	Tüccardan Sarı Hambo Efendi	142	20
Başkâtip Rahmi Efendi	40	Hazinedar-zade Halil Bey	113	
Zabıt kâtibi İsmail Hakkı Efendi	15	Hacı Kadı-zade Şükrü Efendi	129	
Zabıt kâtibi Hamdi Efendi	15	Esnaftan Behçet Efendi	100	
Zabıt kâtibi vekili Ali Efendi	10	Hazinedar-zade İsmail Bey	31	10
Müstantık kâtibi Halil Efendi	15	Kara Mustafa-zade Hacı Sadık Efendi	310	
Süvari mübaşiri İsmail Efendi	20	Kâtip Dursun Efendi	11	
Süvari mübaşiri Hüseyin Efendi	20	Ali Usta	29	
Piyade mübaşiri Ahmet Efendi	10	Hacı Haşim Efendi	248	
Piyade mübaşiri Rahmi Efendi	10	Kâtip Mustafa Efendi	241	
Odacı Şaban Ağa	5	Kara Mustafa-zade Hacı Arif Efendi	632	
Dava vekillerinden Memişzade Ali Bey	36	Kara Mustafa-zade Hacı İbrahim Efendi	249	
Dava vekillerinden Besadyan Nişan Efendi	40	Hazinedar-zade Naim Bey tarafından müzayedeye çıkarılan bir kamçı bedeli	169	
Dava vekillerinden Kığvarak Efendi	40	Çay ve kahve müzayedesini olup Hazinedar-zade Asaf Bey yediyle	216	
Dava vekillerinden Ustanık Mıkırdıc Efendi	30	Yekûn	3.867	10
Dava vekillerinden Kul-zade Hüseyin Efendi	20			
Dava vekillerinden Saadeddin Efendi	18			
Dava vekillerinden Kazım Bey	10			
Dava vekillerinden Hacı Hüseyin Efendi	20			
Yekûn	910			

¹ Trabzon'da Meşveret, 5 Mayıs 1328(18 Mayıs 1912)

² Trabzon'da Meşveret, 19 Şubat 1326 (4 Mart 1911)

Tablo 16: "Maliye" İsmiyle Alınacak Tayvare İçin Giresun Maliye Memurları Tarafından Verilen İame Miktarı ve İameye Katılanlar ¹			
İsim	Kuruş	Para	
Mal muavini Ali Fikri Efendi	21	30	
Mal refik Ali Rıza Efendi	10		
Sandık Emni Veysel Fevzi Efendi	13	10	
Akköy vergi kâtibi Ali Kemal Efendi	10		
Keşap vergi kâtibi Temel Efendi	10		
Kurra kâtibi Ahmed Efendi	13	10	
Tahsil Memuru Ali Bey	26	30	
Müfredat kâtibi Ali Rıza Efendi	8	10	
Ahmet Muhtar Efendi	8	10	
Hacı Hasan Efendi	8	10	
İsmail Hakkı Efendi	8	10	
Mehmed Murad Efendi	8	10	
Birinci piyade tahsildarı Hüseyin Efendi	10		
İkinci piyade tahsildarı Mehmed Hamdi Efendi	10		
Üçüncü piyade tahsildarı Mehmed Şükrü Efendi	10		
Dördüncü piyade tahsildarı Rıza Efendi	10		
Beşinci suvarî tahsildarı Ahmed Efendi	15		
Altıncı suvarî tahsildarı Osman Efendi	15		
Yedinci suvarî tahsildarı Ömer Efendi	15		
Sekizinci suvarî tahsildarı Abdullah Efendi	15		
Dokuzuncu suvarî tahsildarı Akif Efendi	15		
Onuncu tahsildarı Ahmet Efendi	15		
On birinci tahsildarı Ali Efendi	15		
On ikinci piyade tahsildarı Ömer Efendi	10		
On üçüncü piyade tahsildarı Feyzi Efendi	10		
On dördüncü piyade tahsildarı Hasan Efendi	10		
On beşinci daire suvarî tahsildarı Abdullah Efendi	15		
On altıncı tahsildar Halil Efendi	15		
On yedinci piyade tahsildarı Osman Efendi	10		
On sekizinci piyade tahsildarı Ahmed Efendi	10		
19. daire suvarî tahsildarı Kahraman Efendi	15		
20. daire suvarî tahsildarı Mehmed Sıdkı Efendi	15		
21. daire piyade tahsildarı Bekir Sıdkı Efendi	10		
22. daire suvarî tahsildarı Mehmed Nuri Efendi	15		
23. daire suvarî tahsildarı Ahmed Efendi	15		
24. daire suvarî tahsildarı Eflatun Ahmet Efendi	15		
25. daire suvarî tahsildarı Halil Efendi	15		
Emanet-i İntişar Rubsatiye memuru Panayot Efendi	26	30	
Emanet-i İntişar Rubsatiye muavini Mahmud Efendi	20		
Emanet-i İntişar Rubsatiye kâtibi Ali Refik	16	30	
Emanet-i İntişar Rubsatiye muavini Mustafa Efendi	10		
Emanet-i İntişar Rubsatiye kolcusu Salih Efendi	8	10	
Emanet-i İntişar Rubsatiye Kolcusu Süleyman Efendi	8	10	
Emanet-i İntişar Rubsatiye Kolcusu Ahmed Efendi	8	10	
Emanet-i İntişar Rubsatiye Kolcusu Ali Efendi	8	10	
Emanet-i İntişar Kantarcısı Mahmud Efendi	8	10	
Vergi Muhammini (besaplayıcı) Yusuf Aga-zade Mehmed Şükrü Efendi'nin icraat maktuası	300		
Yekûn	901		

¹ Trabzon'da Meşveret, 9 Haziran 1328 (22 Haziran 1912).

Tablo 15: Bolaman Nahiyesinde Kestikleri Kurban Bedeli Miktarında Yardım Edenler ve Yardım Miktarı¹

İsim	Kuruş	Para
Hazinedar-zade Mehmet Emin Ali Bey Efendi	108	
Hazinedar-zade Hamdi Emin Ali Bey Efendi	108	
Hazinedar-zade Asaf Emin Ali Bey Efendi	150	
Hazinedar-zade Hahil Emin Ali Bey Efendi	108	
Hazinedar-zade Tahsin Emin Ali Bey Efendi	54	
Hazinedar-zade İhsan Emin Ali Bey Efendi	54	
Hazinedar-zade Ekrem Emin Ali Bey Efendi	54	
Kalfa-zade Rifat Emin Ali Bey	108	
Hacı Kadı-zade Hacı Hamdi Emin Ali Bey	108	
Bolaman müdürü Ahmet Tevfik Emin Ali Bey	108	
Hacı Kadı-zade Şükrü Emin Ali Bey	108	
Tüccardan Tursun Ağa Emin Ali Bey	40	
Tüccardan Kaşif Efendi Emin Ali Bey	40	
Çerkes Mehmet Efendi	30	
Coşkun oğlu Mehmet Ağa	40	
Yahya oğlu Hasan Efendi	40	
Çerkes Ömer Efendi	30	
Kurban derilerinden bil müzayede hasıl olan	257	
Müzayede konulan sandalyeden hasıl olup	282	10
Hazinedar-zade Hamdi ve Halil ve Tahsin ve Ali Beylerle Kalfa-zade Rifat ve Hacıkadı-zade Ali ve Şükrü ve Nuri Efendilerin teşvik ve himmetleriyle meydana gelen		
Bolaman Nahiyesi merkezinden Fatsa'ya	2.790	
Sevki olunan fındıklardan beher kıyyesinden alınan bir para olup Fındık Rubsatiye memuru İbrahim Efendi yediyle	4.617	10
Umumi Yekûn	8.484	20

¹ Trabzon'da Meşveret, 19 Şubat 1326 (4 Mart 1911)

Tablo 17: Sürmene'de Tayyare İlanesine İştirak Edenler

İsim	Kuruş	Para	İsim	Kuruş	Para
Sürmene Kaymakamı Mahmut Celalettin Bey ¹	20		Günşeralı Alay Bey	2	20
Sürmene Jandarma bölük kumandanı Asaf Bey	10		Araklı Gümrükçü Hüsnü Efendi	2	20
Mal Müdürü Mustafa Efendi	10		Esnaftan Çapkın-zade biraderler	7	20
Hacı Yakup-zade Hasan Ağa	5		Marcuba imamı Abdülcelil Efendi	2	20
Kurra kâtibi Ali Osman Efendi	5		Eşraftan Kavvas Ömer Ağa	12	20
Suiçmez-zade Ömer Efendi	6	10	Yomra'dan Köse oğlu Şükrü	6	10
Hancıoğlu Hacı Receb Efendi	5		Hamandoz karyeli Topçuoğlu Hacı Yusuf	2	20
Tapu kâtibi refiki Ziya Efendi	6	10	Samayer imamı Mehmed Efendi	5	
Meclis-i İdare Azası Zâdîk Efendi	6	10	Samayer imamı İbrahim Efendi	5	
Bifere İmamı Mahmud Efendi	6	10	Yomra'dan Köse Oğlu Hasan Ağa	6	10
Vizera karyesi muhtarı Cemal Efendi	6	10	Mazuka'dan Hacı Oğlu Nuri Efendi	6	10
Nüfus memuru Hakkı Efendi	6	10	Hamandoz'dan Alemdar Zade Hafız Osman Ef.	2	20
Tul karyesi imamı Ahmet Efendi	5		Yekun	351	
Mucinde karyeli Hüseyin Efendi	2	20	Eşraftan İsmail Çebi-zade Hacı Beşe Efendi ²	12	20
Nüfus kâtibi Hüseyin Efendi	6	10	Eşraftan Meclis idare azasından Hüseyin Bey	12	20
Kucera karyeli Kâşif Efendi	6	10	Eşraftan Tulli-zade Hasan Ağa	12	20
Kucera karyeli Çakroğlu Yusuf Ağa	2	20	Tulli-zade Beşer Ağa	7	20
Çakroğlu İsmail Ağa	2	20	Zavlı'den küçük Ali oğlu Alay Bey	7	20
Müstantik-i sabık Hasan Tahsin Efendi	2	20	Hasan Çebi-zade Rasim Ağa	5	
Müstantik-i lahik Yaver Efendi	2	20	Araklıdan Eğrioğlu Mahmud Reis	12	20
Hâkim Mehmet Sabri Efendi	2	20	Eşraftan Bazı-zade Hasan Ağa	27	20
Mahkeme azası Liya Efendi	1	10	Eşraftan Bazı-zade Osman Ağa	27	20
Mukavelat muharriri Şevki Efendi	3	10	İsmail Çebi-zade Hacı İzzet Efendi	6	10
Müstantik muavini Cemal Efendi	2	20	Kurtun-zade Molla Ahmet Efendi	5	
Müfredat kâtibi Hafız Osman Efendi	2		İsmail Çebi-zade Hasan Bey	5	
Bank-ı muhasebe memuru Mahmud Efendi	5		Eşraftan İsmail Çebi-zade Hakkı Efendi	12	20
Tahsil memuru İslam Efendi	5		Eşraftan İsmail Çebi-zade Polat Ağa	6	10
Komiser muavini İbrahim Hakkı Efendi	5		Araklı'dan Camışoğlu Harun	2	20
Güneşera karyesi muhtarı Sekmin Ağa	7	20	Hasan Çebi-zade Genç Ağa	5	
Güneşera karyeli Molla Mehmed Efendi	2	20	Haldiz oğlu Hüseyin Ağa	5	
Sargona karyesi imamı Hafız Ömer Efendi	5		Civelek-zade Süleyman	2	20
Kahora karyesi softu oğlu Ahmet Efendi	5		Civelek oğlu Osman	2	20
Gorgor-ı kebiren Kuloğlu Mehmet Efendi	5		İsmail Çebi oğlu Mustafa Ağa	5	
Foşa karyesinden gariboğlu Hacı İbrahim Efendi	6	10	İskender oğlu Cafer Ağa	5	
Güneşera'dan Kas oğlu Ali Efendi	2	20	Kibar Ağa-zade Osman Ağa	2	20
Foşa'dan Şahin oğlu Salih Efendi	2	20	Akçaabatlı Sancaktaroğlu Mustafa	5	
Gargor-ı Kebir imamı İbrahim Efendi	2	20	Araklı'dan Abdurrahman oğlu Aziz	2	20
Araklı'dan Hacı İsmail zade Mehmet Efendi	2	20	Araklı'dan Hacı Hasan oğlu Hasan	2	20
Aho karyeli Günsaraloğlu Mustafa Efendi	2	20	Araklı'dan Hacı Ahmet oğlu Mehmet Efendi	5	
Yomralı Çörek İdris Efendi	2	20	Hasan Çebi-zade Halit Ağa	5	
Aho karyeli Beraşkeve oğlu Yanko Efendi	6	10	Civelek oğlu Halim Ağa	2	20
Güneşera karyeli Molla Ahmet oğlu Osman Ağa	12	20	Baba Hasan oğlu kahveci Ömer Şevki Ağa	2	20
Zavlı karyeli Dilaver oğlu Asım Ağa	5		Terzi oğlu İsmail	5	
Aso'dan karyeli Lafçı oğlu Abdülhamit Efendi	5		Baba Hasan-zade İzzet ve Halit	12	20
Pirakar imamı Hafız Hüseyin Efendi	5		İskender-zade Mustafa Efendi	5	
Bifera karyeli Genç Ali oğlu Hasan Ağa	5		Esnaftan Trabzonlu Emiroğlu Alesni Efendi	6	10
Zavzaka'dan Kayalı oğlu Hasan Ağa	5		Esnaftan fırıncı Lamyanos	1	35
Lazanat karyesi imamı Mehmet Efendi	2	20	Esnaftan Tamtakroğlu Kamil Efendi	12	20
Güneşeralı Cerrah-zade Hacı Hüseyin Efendi	12	20	Aho karyesi imamı Hafız Yakup Efendi	12	20
Tulli zade Hüseyin Ağa	5		Esnaftan Karacaoğlu Banco	2	20
Pasaport memuru İbrahim Efendi	5		Esnaftan Kalcı oğlu Ahmet	6	10
Mahkeme-i şeriye ikinci kâtibi Ahmet Efendi	3	10	Esnaftan Kazancı oğlu Yordan	12	20
Aho karyeli Alemdar oğlu Ali Efendi	2	20	Esnaftan Gorzul Oğlu Yani	1	35
Kelaf oğlu Hoca Mahmud Efendi	2	20	Esnaftan Civelek-zade Şükrü ve Hasan Beyler	12	20
Güneşeralı jandarma Osman Efendi	3	30	Esnaftan Kargiden oğlu Polat Çavuş	1	10
Seveho karyesinden Kumaş oğlu İslam Efendi	1	35	Esnaftan Mumul oğlu Yordan	6	10
Uzun İbrahim oğlu İslam Efendi	1	10	Esnaftan Mumul oğlu Nikola	2	20
Pervane'den Madil oğlu Nihayet Efendi	2	20	Yomralı Ömer oğlu Halit	1	35
Kuloğlu Mehmet Efendi	1	10	Yazıcı-zade Kibar Ağa	6	10
Hemşire oğlu Mustafa Efendi	2	20	Küçük Hüseyin oğlu İbrahim	2	20
Büyükdere'den Hacı oğlu Mahmud Efendi	2	20	Tüccardan ikinci oğlu Nikola Efendi	5	

¹ Trabzon'da Meşveret, 25 Nisan 1328 (8 Mayıs 1912)² Trabzon'da Meşveret, 2 Mayıs 1328 (15 Mayıs 1912)

Esnaftan Beyan oğlu Mehmet	2	20	Koluna karyesinden Hayri oğlu Hacı Mehmet Efendi	2	20
Terzi oğlu Molla Yusuf	5		Eğri oğlu Mahmud Reis	6	10
Tüccardan Kınalı-zade Halid ve İlyas Ağalar	20		Komiser muavinini İbrahim Hakkı Efendi	6	10
Çıkaldı oğlu Ali Çavuş	5		Bölük Emni Ahmed Hamdi Efendi	5	
Esnaftan Hasan çebi zade Ferhad Efendi	6	10	Araklı'da aşçı çırağı Mehmet		25
Araklı esnafından genç Ali oğlu Mehmet bin Ahmet Çavuş	12	20	Meclis-i idare azasından Ömer Efendi	2	20
Aho karyesinden Bayezan oğlu Salih ve Mehmet Ağalar	12	20	Mazuka karyesinden Meclis-i Beledi azasından Beşe Efendi	6	10
Araklı esnafından Kınalı-zade Yakup Ağa	12	20	Sandık emini Ahmed Efendi	5	
Tüccardan Osman Dayı-zade Mehmet Efendi	12	20	Polis memuru Sadeddin Efendi	5	
Tulli-zade Ali Ağa	12	20	Jandarma Kazım Çavuş	5	
Tulli-zade Hasan Ağa	5		Aşar memuru İsmail Efendi	5	
Ulema-yı benamdan Hacı Mecid Efendi	12	20	Redif yüzbaşısı Osman Efendi	5	
Meşayihden reşadetli Abdullah Efendi	6	10	Araklı telgraf memuru Ali Efendi	5	
Civelek-zade Abdullah Efendi	6	10	Esrafltan Sığmen-zade Süleyman Efendi	8	
Avanoz karyesi İmamı	2	20	Esrafltan Mahmud Alay Efendi	5	
Esnaftan Civelek-zade Mustafa Efendi	12	20	Kumandan Tufan Ağa-zade Hasan Ağa	5	
Mahmud Çebi oğlu Kamil	5		Kalender-zade İsmail Ağa	11	20
Ahiyani oğlu Yani	6	10	Jandarma müteakid Yakup Ağa		10
Esnaftan Hacı Hamza oğlu Emin Efendi	6	10	Bölük emini mahdumu mini mini Tufan Efendi	1	20
Ağnas muhtarı Cafer Efendi	5		Güneşeralı fırıncı Mustafa Usta	5	
Saruf oğlu Hasan Efendi	5		Jandarma kumandanı Vasıf Efendi'nin kerimesi Şerife Hanım	5	
Hatim oğlu Hasan	2	20	Jandarma kumandanı Vasıf Efendi'nin kerimesi Müebbet Hanım	5	
Esnaftan Hacı Yusuf Efendi	2	20	Kaymakam Mahmud Celaleddin Bey	10	
Esnaftan Kuş oğlu Yordan	2	20	Sürmene gümrükçüsü Mehmet Bey	5	
Yekun	869	5	Reji müdürü Osman Bey	5	
Esnaftan Kuş oğlu Tanas Efendi ¹	2	20	Reji müdürü Osman Bey	10	
Ahmet Efendi	1	10	Esrafltan İbrahim Efendi	5	
Esnaftan Ahmet oğlu Harun Efendi	5		Güneşeralı Ömer Reis	2	20
Esnaftan Ömer oğlu Tahir Efendi	2	20	Çehrelî oğlu Ömer Ağa	1	35
Ali Ağa oğlu Yakup Efendi	1	10	Basban Hüseyin Ağa	1	10
Kalıcı oğlu Abdullah Efendi	5		Çakır oğlu Süleyman Efendi	2	20
Hacıoğlu Yusuf Efendi	10		Seymen Zade Sefer Bey	6	10
Molla Osman oğlu Molla Osman Efendi	2	20	Hacı Yakup zade Cefer Tayyar Bey	6	10
Koltuk oğlu Yusuf Efendi	5		Sürmene Duyun-ı Umumiye Memuru Abdülkerim Bey	5	
Koltuk oğlu Ahmet Efendi	1	35	Sığmen zade Ali Efendi ²	2	20
Komanlı'dan Hoca oğlu Hüseyin Efendi	5		Esnaftan Halil Efendi	2	20
Koltuk oğlu Mehmet Efendi	2	20	Esnaftan Ömer Efendi	2	20
Sağır oğlu Hacı Hasan Efendi	5		Pestamalıcı Sırağan Efendi	5	
Trabzonî bezzaz Yanko Efendi	6	10	Feranitoğlu Hasan Efendi	6	10
Asım Çebi-zade Ferhad Efendi	6	10	Esnaftan Dursun Efendi	2	20
Kostantin oğlu Yorika Usta	2	20	İsmail oğlu Yakup Efendi	1	10
Hafiz oğlu Mustafa Efendi	2	20	Esnaftan Dursun Efendi	6	10
Tüccardan Celaleddin Braderler	6	10	Barut bayii memuru Hacı Fırar kapudan	2	20
Yazı-zade Yusuf Ağa	12	20	Esnaftan Banco	2	20
İsmail Çebi-zade Ömer Efendi	20		Çamur Ali oğlu Hafiz Efendi	2	20
Sarı Mehmet oğlu Yako Ağa	5		Zarkalı Osman Efendi	2	20
Marcıha muhtarı Yusuf Ağa	5		Bekirci oğlu Ali Osman Efendi	1	10
İsmail Çebi-zade Harun Ağa	6	10	Kefeli oğlu Mehmed Efendi	1	35
Beledi reisi İsmail Çebi-zade esrafltan Hacı Osman Efendi	20		Kerim oğlu Hasan Efendi	1	35
İsmail Çebi-zade Mehmet Ağa	18	30	Küçük Ali zade Ali Ağa	2	20
Dilber oğlu Hüseyin	1	10	Kerim oğlu Kamil Efendi	3	30
Kucara'dan Kefeli oğlu Mahmud	6	10	Gölansalı Kadem Reis	5	
Araklı'dan Sağır oğlu Mahmud	5		Kerimzade Halil Efendi	5	
Zavzaka'dan Kalıcı oğlu Hasan	5		Zuhnika oğlu Mid	5	
Zavzaka'dan Kalıcı oğlu Hasan bin Bilal	2	20	Birisi tarafından	-	25
Kalecik'ten Ali Ağa oğlu Mehmet	5		Kulah oğlu Rahim Usta	2	20
Jandarma onbaşısı Süruri Efendi	6	10	Gölansalı Kosta Efendi	2	20
Araklı tüccarından ve esrafltan Hacı Hasan Efendi	20		Kunduracı istilyako Usta	12	20

¹ Trabzon'da Meşveret, 5 Mayıs 1328, (18 Mayıs 1912)² Trabzon'da Meşveret, 12 Mayıs 1328, (25 Mayıs 1912)

Hacı Yahya zade Refik Efendi	6	10	Laver oğlu Süleyman Efendi	2	20
Çevreli Hasan Reis	1	10	Homurgan esnafından Yakup Efendi	4	20
Esnaftan Kansız oğlu Banco Efendi	12	20	Homurgan'da Osman Ağa-zade Hacı Dursun Ağa	12	20
Sürmene ajans müdürü Şükrü Bey	12	20	Seğmen zade Tahsildar Memiş Efendi	12	20
Gölansalı Küçük Apostol Usta	12	20	Hacı Yahya-zade Ömer Efendi ¹	5	
Tatar zade Mustafa Efendi	6	10	Seğmen-zade Çakır Efendi	12	20
Duyun-ı Umumiye Tahsildan Mustafa Efendi	6	10	Homurgan esnafından Kelimalı Hasan Efendi	6	10
Zarife Karakaş oğlu Hüseyin Efendi	5		Kucera muhtarı Mehmed Çebi Efendi	2	20
Hacı Govarıl Efendi	5		Kucera imamı İsmail Efendi	2	20
Zuhnika oğlu Hacı Panayot Efendi	6	10	Homurgan'da Mulhi oğlu Hafız Efendi	6	10
Tokmak oğlu Yorgaki Efendi	6	10	Kilimalı Mehmed Efendi	3	30
Fındık oğlu Dimitri Efendi	12	20	Hacı Arif Kapudan-zade İbrahim Efendi	12	20
Zarife Kalkan oğlu Ali Efendi	12	20	Koltuk oğlu Ömer Efendi	1	35
Tüccardan Zuhnika oğlu Aleksis Efendi	12	20	Göriger oğlu Süleyman Efendi	1	35
Karakulak oğlu Polat Efendi ²	1		Mevez oğlu Abbas Efendi	2	20
Homurganlı Bani oğlu Nikola Efendi	12	20	Lafçı oğlu Yakup Efendi	1	35
Zida'nı Haralambo oğlu Hacı Apostol Efendi	12	20	Molla Hasan oğlu Yusuf Efendi	2	20
Fırıncı Liya Usta	5		Çıralı-zade Yusuf Efendi	1	10
Çakır zade Salih Efendi	1	35	Kalıcı oğlu Hacı Hasan bin Hacı İsmail Efendi	5	
Cebvereli Şükrü Reis	1		Fırıncı Hamit ve Süleyman Efendi	6	10
Uzun Ali oğlu Mustafa Efendi	6	10	Homurgan'da Satır oğlu Hafız Efendi	2	20
Cebvereli Şevket oğlu İsmail Efendi	1	10	Fırıncı Dimitri Efendi	6	10
Dursun Efendi	2	20	Selanik oğlu Sotir Efendi	10	
Çakır-zade Yakub Efendi	6	10	Kocidi Nikolaki Efendi	5	
Küçük Ali-zade Şükrü Ağa	6	10	Tüccardan Ahinte Vasilyadi İspiro Efendi	47	10
Homurganlı Berber Banco Usta	3	30	Ziya Ruz oğlu Receb Efendi	2	20
Baraşkeve oğlu Yanko Efendi	6	10	Bornaklı İsmail Efendi	3	30
Küçük Ali-zade İsmail Ağa	2		Bornaklı Yusuf Efendi	2	20
Homurgan eşrafından Foka oğlu Yordan Efendi	7	20	Emin oğlu Osman Efendi	2	20
Kaz oğlu İsmail Efendi	1	10	Abdülkerim zade Beşe Efendi	5	
Terzi Hristo Efendi	1	10	Hacı İzzet Efendi	6	10
Botur oğlu Liya	2	20	Molla Hasan oğlu Şükrü Ağa	2	20
Botur oğlu Yanko	3	30	Aşçı Ali Efendi	1	10
Abdülkerim oğlu Ali Osman Efendi	3	30	Uncu Paço Efendi	6	10
Seğmen-zade Mustafa Efendi	1	35	Yordan Efendi	2	20
Vasil oğlu Dimistoklu Efendi	12	20	Mahmut oğlu Yakup Efendi	2	20
Çakır oğlu Hasan Reis	5		Anaraşlı Ali Osman Efendi	5	
Homurgan tüccarından İraklı Efendi	12	20	Turan oğlu Temel Efendi	2	20
İkinci oğlu Nikola Efendi	12	20	Şıranlı oğlu Mustafa Efendi	2	20
Tüccardan Hristo Efendi	12	20	Birisi tarafından	1	10
Kuçidi Yorika Efendi	6	10	Tüccardan Nazlı-zade Hacı Hasan Efendi	20	
Dilaveroğlu Sadullah Efendi	6	10	Çilingir-zade Hüseyin Efendi	20	
Kefeli zade Sabri Efendi	5		Tüccardan Hondar-zade biraderler	25	
Terzi Kosta Efendi	5		Tüccardan Hacı İbrahim-zade biraderler	25	
Fırıncı Adem Usta	6	10	Satır oğlu Ferhad Efendi	2	20
Esnaftan Garmaz Efendi	5		Tüccardan Kuluç-zade Hamdi Efendi	12	20
Hacı Havid oğlu Biraderler	6	10	Molla Mustafa-zade Hasan Efendi	12	20
Homurgan'dan Lefter oğlu Kosta Efendi	6	10	Fırıncı Liya Usta	2	20
Papadalulo Kosta Efendi	10		Tapu refiki Mehmed Ziya Efendi	12	20
Meclis-i İdare azasından Selanik oğlu Petraki Efendi ³	12	20	Kolone karyesi muhtarı Hacı Osman Efendi	15	
Kefeli oğlu Hafız Mustafa Efendi	6	10	Mahkeme-i şeriyye başkâtibi Yakup Efendi	20	
Homurgan esnafından Hamid Efendi	6	10	Marcu karyesinden Yazı-zade Yakup Ağa	20	
Birisi tarafından	-	25	Küçük oğlu Mikdad Çavuş	2	20
Homurgan esnafından Rasim Efendi	6	10	Marcu karyesinden Yazı-zade Yakup Ağa	20	
Rüsumat kolcusu Dursun Efendi	7	20	Ceman yekân	221	
Homurgan Şonu oğlu İstavri Efendi	3	20			
Keşiş oğlu Apostol Efendi	6	10			
Tüyüstü oğlu Said Efendi	1	35			
Tüccardan Hacı Muharrem Efendi	12	20			
Anaraşlı Yahoz	5				
Homurgan esnafından Yunus Efendi	6	10			
Homurgan esnafından İlyas Efendi	1	10			
Asolu Mustafa Efendi	5				

¹ Trabzon'da Meşveret, 19 Mayıs 1328 (1 Haziran 1912)² Trabzon'da Meşveret, 12 Mayıs 1328 (25 Mayıs 1912)³ Trabzon'da Meşveret, 16 Mayıs 1328 (29 Mayıs 1912)

Tablo 18: "Maliye" İsmiyle Alınacak Tayyare İçin Sürmene Maliye Memurları Tarafından Verilen İlane Listesi¹

İsim	Kuruş	Para
Mal müdürü Mustafa Nali Efendi	60	
Sandık emini Ahmet Efendi	27	
Tahsil memuru Mehmet İslam Efendi	40	
Kurra kâatibi Ali Osman Efendi	27	
Müfredat kâatibi Hafız Osman Efendi	16	10
Müfredat kâatibi Osman Nuri Efendi	16	10
Süvari tahsildarı Hafız Kamil Efendi	30	
Tahsildar Emin Efendi	20	
Tahsildar Ferhad Efendi	20	
Tahsildar Muhsin Efendi	20	
Tahsildar Yorgi Efendi	20	
Tahsildar Aziz Efendi	20	
Tahsildar Şükrü Efendi	20	
Tahsildar Hasan Efendi	20	
Tahsildar Hafız Osman Efendi	20	
Tahsildar Ali Rıza Efendi	20	
Tahsildar Mehmet Efendi	20	
Tahsildar Ali Efendi	20	
Tahsildar Arif Efendi	20	
Odacı Kamil Efendi	7	
Araklı Aşar Rubsatiye memuru İsmail Efendi	33	10
Araklı Aşar Rubsatiye kolcusu Ömer Efendi	16	10
Homurgan Aşar Rubsatiye memuru Fethi Bey	33	10
Homurgan Aşar kâatibi Polad Efendi	20	
Yekün	566	10

¹ Trabzon'da Mesveret, 16 Haziran 1328 (29 Haziran 1912)

Tablo 19: Humurgan Donanma-yı Osmanî Cemiyeti'ne Ahaliden İlane Verenler¹

İsim	Kuruş	Para	İsim	Kuruş	Para
Kıranta oğlu Mehmet Reis	6	10	Hacı Bey-zade Mahmud Alay Efendi	25	10
Kıranta oğlu Mehmet Reis	6	10	Hacı Bey-zade Aziz Efendi	26	10
Oflu oğlu Emin Reis	6	10	Hacı Bey-zade Dursun Efendi	14	20
Çakır oğlu Haşim	6	10	Hacı Bey-zade Rıza Efendi	21	10
Birinci oğlu Mustafa	6	10	Hacı Bey-zade Osman Efendi	27	30
Birinci oğlu Haşim	6	10	Hacı Bey-zade Halit Efendi	15	20
Muhtarın Ahmet	6	10	Hacı Bey-zade Arif Efendi	39	30
Demirci oğlu Mustafa	6	10	Hacı Bey-zade Mustafa Efendi	39	
Sarı ali oğlu Hüseyin	6	10	Hacı Bey-zade Ahmet Bey	35	20
Küçük Ahmet oğlu Hasan	6	10	Hacı Bey-zade Mehmet Efendi	13	20
Demirci oğlu Mustafa	6	10	Hacı Bey-zade Ali Efendi	18	30
Çakır oğlu Haşim	6	10	Hacı Yakup-zade Cafer Efendi	16	20
Nihayirli Mustafa	6	10	Nazlı oğlu Ali Reis	26	10
Oflu oğlu Ahvat	6	10	İbrahim oğlu Ali Reis	2	20
Kethüda-zade Ali Bey	6	10	Bryık oğlu Şükrü Reis	2	20
Birinci oğlu Mehmet	6	10	İsmail oğlu Köpükçü Mehmet	5	20
Muhtarın Ahmet	6	10	Kefeli zade Kaşif Efendi	110	
Tamtakır oğlu Temel	6	10	Efendi oğlu Mehmet Ağa	12	30
Kıranta oğlu Hasan	6	10	Küçük Ali oğlu Ali Ağa	3	30
Hacı Emanet oğlu Ali	6	10	Reji kolcusu Ali Ağa	5	
Çakır oğlu İsmail	6	10	Alay beyin Mehmet Ağa	3	30
Abdullah	6	10	İmamın Yakup Ağa	3	30
Muhtarın Ahmet	6	10	Küçük Ali oğlu Boz Bey	5	
Çakır oğlu Haşim	6	10	Kunduracı Abostol	12	20
Kıranta oğlu Mehmet	6	10	Berber Panço	2	20
İbrahim oğlu Mehmet	6	10	Aşçı Yanko	2	20
Kıranta oğlu Mehmet	6	10	Otelci Şükrü Bey	5	20
Muhtarın Ahmet	6	10	Başa Efendi	9	20
Çakır oğlu Haşim	6	10	Abdülkerim-zade Ahmet Efendi	5	20
Demirci oğlu Mustafa	6	10	Rizeli Mehmet Reis	1	10
Araklı İsmail	6	10	Tayyar Ağa-zade Necib Efendi	8	30
Demirci oğlu Halil	6	10	İsmail Çebi-zade Yakup Ağa	16	30
Otelci Emin Ağa	35	10	Yekün	828	20
Hacı Bey-zade Halit Ağa	38	30			

¹ Trabzon'da Mesveret, 15 Şubat 1327 (28 Şubat 1912)

Tablo 20: Araklı'da Gerçekleştirilen Reşadiye Dretnotunun Resminin Müzayesinde İlaneye Katılanlar					
İsim	Kuruş	Para	İsim	Kuruş	Para
İsmail Çebi-zade Hacı Osman Efendi ¹	59	20	Molla Durmuş oğlu Hüseyin	1	10
İsmail Çebi-zade mahdumu Şükrü Efendi	10		Ali Ağanın oğlu Molla Yakup	12	20
İsmail Çebi-zade Hüseyin Efendi	12	20	Kınalı-zade Halid Efendi	40	
Tapu refiki Mehmet Ziya Efendi	25		Çömlek-zade Şükrü Efendi	40	
Mukavelat muharriri Hafız Hasan Efendi	12	20	İskender-zade Cafer Efendi	20	
Atina kazası İcra memuru Hamid Efendi	12	20	Tullı-zade Hüseyin Efendi	54	
Nüfus kâtibi Hüseyin Efendi	12	20	Genç Ali-zade Mehmed Nedim Efendi	20	
Jandarma kumandanı Yüzbaşı Vasıf Efendi	20		İsmail Çebi-zade Helim Bey	11	10
Mahkeme kâtibi Mahmut Efendi	10		Kınalı-zade Yakup Efendi	40	
Yakup Çebi oğlu Osman Ağa	25		Sarı Osman oğlu İsmail Ağa	20	
İsmail Çebi-zade Sadeddin Efendi	12	20	Furtun-zade Polat Efendi	25	6
Kadavol muhtarı Ahmet oğlu Yusuf Efendi	10	20	İltihat ve Terakki kulübünde müzayedeye çıkarılan bir kahve	249	30
Tahir Ağa-zade Hacı Yakup Ağa	25		Müftüzade Hakkı Efendi	6	10
Salarota muhtarı İbrahim Çavuş	25		Belediye kâtibi Ali Osman Efendi	1	35
Komser muavini Eyüb-zade İbrahim Hakkı Efendi	12	20	Sürmene mahkeme kâtibi mahdumu Safvet Efendi	1	35
Banka memuru Mahmud Efendi	12	20	Sürmene Avans müdürü Şükrü Bey	6	10
İsmail Çebi-zade Süleyman Ağa	10		Kalyancı oğlu Hacı Hasan Efendi	15	
Mahalle imamı Salih	10		Kürtün-zade Ömer Efendi	12	20
Mahmud Çebi oğlu Hacı Paşa bin Yahya Efendi	12	20	İsa oğlu Hacı Ömer	20	
Kahveci Osman Efendi	15		Furtun-zade Kamil Efendi	5	
Kuşa muhtarı Mecid Efendi	25		Bonberi-zade Hacı Musa Efendi	5	
Molla Durmuş oğlu Ömer Efendi	1	35	Yamakçı Yordam	1	10
Liman reisi Ahmet Bey	25		Bezzaz Hacı Asım Efendi	6	10
Molla Durmuş oğlu Hasan Efendi	1	35	Terzi oğlu Molla Yakup Efendi	20	
Tamtakır oğlu Ahmet Çavuş	12	20	Mukavelatlı Hacı Yusuf Efendi	12	20
Müderri Hacı Saban Efendi ²	5		Yakup oğlu Osman Efendi	6	10
Asım Çebi oğlu Hacı Hasan Efendi	5		Mahmud Ağa-zade Cafer Efendi	4	15
Hoca oğlu Hüseyin Efendi	6	10	Cemşid oğlu Kahveci İzzet Efendi	6	10
Bir çocuk tarafından		30	Hacı Hasan oğlu Pır Ağa	5	
Kara Bela oğlu Eyüp Çavuş	20		Deli Ömer oğlu Ali Efendi	5	
Molla Hasan oğlu Yusuf Efendi	2	20	Hasan Çebi oğlu Hasan Ağa	5	
Uzun Mehmet oğlu Molla Mehmet Efendi	2	20	Kamil oğlu Yakup Efendi	1	35
Yağmurdereli Mecid Efendi	1	10	Ahmet oğlu Hasan Efendi	2	20
Kahuradan Çakroğlu Yakup Efendi	2	20	Yakup oğlu İbrahim Efendi	5	
Koltukoğlu Mahmut Efendi	5		Fokudalı Dokur Mehmet Efendi	10	
Koltukoğlu Ahmet Efendi	1	35	Mahmud oğlu Mustafa Efendi	2	20
İsmail Çebi oğlu Polat Efendi	2	20	Sofu oğlu Salih Efendi	2	20
Osman oğlu Harun Efendi	10		Deli Ağanın oğlu Hacı Yakup Efendi	12	20
Molla Kibar Efendi	2	20	Horoz oğlu Cafer Efendi	12	20
Hacı İbrahim oğlu Yusuf Efendi	5		Molla oğlu Hüseyin Efendi	6	10
Dülger oğlu Hüseyin Efendi	1	35	Birgi karyesinden Kuşalı Mehmed Ağa	27	
Mustafa oğlu Abdullah Efendi	2	20	Hamarıddan Kara İbrahim oğlu İdris Efendi	5	
Molla Hüseyin oğlu Şükrü Efendi	2	20	Hacı Hasan-zade Mehmet Ağa	10	
Genç Mehmet oğlu Osman Ağa	5		Tekci oğlu Yakup Efendi	12	20
Mahmut Çebi oğlu Ali Osman Efendi	11	10	Avanoz muhtarı Bayburdlı oğlu Dursun Efendi	12	20
Ali Başoğlu Yakup Efendi	5		Hacı Alemdar oğlu Yusuf Efendi	11	
Biştof oğlu Hristo Efendi	5		Hüseyin Çebi oğlu Halil Ağa	1	10
Kumanitli oğlu Yusuf Ağa	2	20	Halezer oğlu İsmail Ağa	12	20
Biryad oğlu Mehmet Efendi	5		Zurnacı oğlu Ali	5	
Bezzaz İlyas Efendi	2	20	Ahmet oğlu Harun Efendi	7	20
Tuzcu Ömer Ağa ³	12	20	Kınalı oğlu Yusuf Efendi	5	
Bifera imamı Mahmud Efendi	15		Ağanas karyesi imamı Ali Efendi	2	20
İdris kapudan	2	20	Boşnak-zade Cemal Efendi	5	
Ahmed Efendi	6	10	Hacı Tufan-zade Hacı Hasan Efendi	30	
Tamtakır oğlu Hacı Halim Efendi	1	35	Hanmoğlu Molla Mehmed Efendi	5	
Terzi oğlu Mehmed Efendi	2	20	Tiryakioğlu Yakup Efendi	12	20
Kukuda muhtarı Ali Efendi	2	20	İsmail Çebi oğlu Mikdad Ağa	6	10
Kürt oğlu ve usta Ömer Efendi	6	10	Halil oğlu Molla Halil Efendi	2	20
Kürtün-zade Yusuf Efendi	18		Terzi oğlu Hafız Hasan Efendi	10	
Kucara muhtarı Mehmed Efendi	12	20	Zinkalid oğlu Ali Çavuş	6	10

¹ Trabzon'da Meşveret, 16 Haziran 1328 (29 Haziran 1912)² Trabzon'da Meşveret, 20 Haziran 1328 (3 Temmuz 1912)³ Trabzon'da Meşveret, 23 Haziran 1328 (6 Temmuz 1912)

Kefeli-zade Hafız Osman Efendi	7	20	Küçük Hüseyin oğlu İbrahim Efendi	12	20
Pezar Anesti Efendi	100		Kuyumcu Yorika Efendi	12	20
Kafuradan İsmail oğlu Mehmed	12	20	İsmail çebi oğlu Tahir Efendi	5	
Vesîs oğlu İsmail Efendi	12	20	Mumul oğlu Nikola Efendi	12	20
Kargıdan oğlu Mustafa Efendi	5		Yordanaki Efendi	5	
Çapkın-zade Mustafa Efendi	12	20	Hacı Tudor oğlu Mîdi Efendi	5	
Baba Hasan oğlu İzzet Efendi	7	20	Ömer oğlu Tahir Efendi	3	
Celal-zade Mustafa ve Mehmed Efendi	20		Ömer oğlu Ahmet Efendi	5	
Çavuş oğlu Hafız Süleyman Efendi	20		Terzioğlu İsmail Ağa	12	20
İskender zade Mustafa Efendi	12	20	Kahveci Ömer Ağa	6	10
Etmekçi Kozmîdi Efendi	12	20	Kalcı oğlu Ömer çebi	10	
Tamtakır oğlu Kamil Efendi	5		Karib oğlu Ali Ağa	5	
Bayraktar oğlu Molla Hasan Efendi	2	20	Hasan Çebi oğlu Halide Ağa	5	
Abdurrahman oğlu Helim Efendi	5		Hasan Çebi oğlu Ömer Ağa	3	30
Sağır oğlu Cafer Ağa	5		Ahmet Reis	5	
Kadı oğlu Mehmet Usta	7	20	Aşçı Hacı Mehmet	5	
Süleyman oğlu Molla Osman Efendi	5		Fırıncı Mehmet Ağa	3	
Ali Ağanın oğlu Yakup Efendi	5		Kahveci Hasan Çavuş	3	
Ali Beyoğlu Temel Efendi	5		Berber Yusuf Çavuş	5	
Hafız Kamil Efendi	6	10	Mahmud Çebi oğlu Hüseyin Efendi	2	20
Furtun-zade Ahmet Efendi	12	20	Kınalı-zade Ahmet Efendi	40	
Muhtar Rıfat Efendi	5		Ali Ağanın Mustafa	6	10
Muhtar Hüseyin Efendi	5		Terzi oğlu Yakub Efendi ¹	20	
İsmail Çebi-zade Ömer Efendi	20		Kalcıoğlu Ahmed Efendi	40	
Bayburtlu Osman Usta	20		Tullî-zade Ahmed Ağa	40	
İsmail Çebi-zade tahsildar Hasan Efendi	12	20	Tahsildar Emin Efendi	20	
Mahmud Çebi oğlu Kamil Efendi	25		Hasan Çebi-zade Ferhad Efendi	12	20
Kırımlı oğlu Yanko Efendi	10		Cümle-i Yekûn	2.112	25

¹ Trabzon'da Meşveret, 14 Temmuz 1328 (27 Temmuz 1912).

Tablo 21: Yomra Nahiyesi'nden Trablusgarp Şehit Aileleri İçin Toplanan Yardımların Listesi¹

İsim	Kuruş	Para
Dirona'dan İstem Oğlu Abdülhamid Efendi	5	
Demircili'den Topal Oğlu Estefor	5	
Köse Oğlu İbrahim Efendi	4	20
Coşera'dan Yol Oğlu Halil Efendi	12	20
Latum-ı kebîrden Veys Oğlu Mehmed Efendi	15	
Kuçye'den Uzun Ali Oğlu Molla Ahmed Efendi	12	20
Kohali'den Alemdar Oğlu Mehmed Ağa	10	
Mesahor'dan Kerim Oğlu Süleyman Efendi	12	20
Samaruksa-i kebîrden Buber Oğlu Dimitri Efendi	21	10
Livera'dan Diklan Oğlu İstefor Efendi	20	
Arsin-i zir'den Öksüz Oğlu Hüseyin	37	20
Foşa'dan Halil Oğlu Mehmed Efendi	7	20
Şana'dan Mercan Oğlu Mehmed Ağa	6	10

¹ Trabzon'da Meşveret, 25 Nisan 1328 (8 Mayıs 1912)

Tablo 22: Of'ta Donanma İhanesine Katılanların İsim ve Yardım Miktarları

İsim	Kuruş	Para	İsim	Kuruş	Para
Çamur Ali oğlu Recep Hafız Efendi ¹	25		Polid Oğlu Hamid Efendi	2	20
Kazgan Asmaz oğlu Mustafa Efendi	5		Maçıl oğlu Mustafa Efendi	2	20
Kır oğlu Hamza Efendi	7	20	Alano Hangova'dan Ahmet Efendi	2	20
Hürşid oğlu Hasan Efendi	5		Ram-zade Osman Efendi	10	
Ayvaz oğlu Mehmet Efendi	5		Çakmak oğlu Mustafa Efendi	10	
Hürşid oğlu Hasan Efendi	30		Molla Salih oğlu Hasan Hilmi Efendi	10	
Kab oğlu Muharrem Efendi	10		Herayık oğlu Mustafa Efendi	6	10
Ayvaz oğlu Mehmet Efendi	30		Hacı Ali oğlu Receb Efendi	6	10
Kazgan Asmaz oğlu Mustafa Efendi	30		Ali Usta	6	10
Sarıcalı oğlu Ömer Efendi	4		Hakkı oğlu Mustafa Ağa	5	
Rizeli Ali Ağa oğlu Ömer Efendi	5		Bostanzade Abdülkerim ve Hasan Efendiler	6	10
Mustafa oğlu Hamdi Efendi	12	20	Hacı Hasan oğlu Müslim Efendi	1	35
Kasid Ağa oğlu Ömer Efendi	6	10	Molla Salih oğlu Ali ve Mehmet Efendiler	5	
Molla Numan oğlu Ömer Efendi	12	20	Biranoz imamı Halil Efendi	5	
Kuru Mustafa oğlu Mehmet Efendi	5		Fotinos karyesinden Hasbi Efendi	10	
Metropolit Efendi	15		Tüccardan Hüseyin Efendi	10	
Kara Ali oğlu Mehmet Efendi	5		Safer Ağa	3	30
Hüseyin Efendi oğlu Hüseyin Efendi	19		Molla İsmail oğlu Mustafa Efendi	3	30
Kukvan Efendi oğlu Ömer Efendi	7	20	Uyuyanlı Şakir Reis	5	
Hacı Süleyman oğlu Hasan Efendi	10		Hacı Bihdar-zade biraderler	10	
Karabuber oğlu Hüseyin Efendi	5		Kır oğlu Dursun Efendi	3	30
Öküz oğlu Şakir Efendi	30		Kır oğlu Dursun Efendi	3	30
Hacı Hasan oğlu Hüseyin Efendi	10		Cordan oğlu Hacı Mustafa Efendi	10	
Çini oğlu Hüseyin Efendi	5		Sofi oğlu Abbas Efendi	5	
Kalaycı oğlu Ömer Efendi	10		Tüccardan Ali Osman Efendi	3	
Hacı Hasan oğlu Hüseyin Efendi	5		Ömer oğlu Mustafa Efendi	5	
Vasil oğlu Kosta Efendi	10		Hafız Mehmed Efendi	5	
Çini oğlu Hüseyin Efendi	12	20	Piranoz muhtarı Mecid Efendi	10	
Abdülkerim oğlu Osman Dursun Efendi	5		Kozil oğlu Süleyman Ağa	5	
Abdülkerim oğlu Osman Dursun Efendi	62	20	Molla Kamil oğlu Salih Efendi	4	10
İslam oğlu Mustafa Efendi	5		İmam Hacı Mustafa Efendi	7	20
Ler oğlu Kibar Efendi	10		Hacı Bektaş-zade Salih Ağa	5	
Deli Mehmet oğlu İbrahim Efendi	10		Sefer Efendi oğlu Hüseyin Efendi	5	
Mudil oğlu Mustafa Efendi	5		Meyamlı oğlu Ahmed Ağa	5	
Deli Mehmet oğlu İbrahim Efendi	50	20	Esnaftan Yunus Usta	5	
Hacı Fazlı oğlu İlyas Efendi	7	20	Sarı Ali-zade Ömer Ağa	5	
Hacı Fazlı oğlu Salih Efendi	5		Kukul oğlu Molla Hüseyin Efendi	10	
Topal Arap oğlu Salih Efendi	7	20	Bakkal-zade Harun Efendi	5	
Boşnak oğlu Mehmet Efendi	10		Esnaftan Genç Ağa	5	
Topal Arap oğlu Salih Efendi	5		Esnaftan Yemen Ağa	5	
Boşnak oğlu Mehmet Efendi	90		Kara Ahmet oğlu Hasan Efendi	10	
Baki oğlu Mustafa Efendi	1	30	Kara Süleyman oğlu İlyas Efendi	5	
Dirkul oğlu Mehmet Efendi	5		Sarızade Rasim Efendi	5	
Hacı Çalık oğlu Ahmet Çavuş	10		Esnaftan Hacı Halim Efendi	10	
Çini oğlu Ömer Efendi	6	10	Çavdar oğlu Ali Efendi	5	
Turp oğlu Mehmet Efendi	10		Kuloğlu Ömer Bey	5	
Botur oğlu Genç Ali Efendi	10		Sarı Ali zade Ali Ağa	5	
Hacı Abdullah oğlu Yusuf Efendi	5		Kahveci Hasan Bey	5	
Demirci oğlu Mehmet Efendi	7	20	Sipahi oğlu Mustafa Efendi	5	
Mesud oğlu Hüseyin Efendi	5		Yekûn-ı kâffe	4.877	20
Evli oğlu Rıfat Efendi	4		Yekûn sehvi olup zam icab eden	42	5
Abdullah oğlu Salih Efendi	2	20	Sandıkta fazla zuhur eden	26	25
Hacı Hasan oğlu Behzad Efendi	12	20	Cümle-i yekûn	4.946	10
Hüsam oğlu İbrahim Efendi	12	20	İmam oğlu Devadid Efendi ²	12	20
Kazancı oğlu Salih Efendi	12	20	Ahmet Efendi bin Hasan Efendi	12	20
Hüsam oğlu İbrahim Efendi	50		Şerif oğlu Osman Efendi	12	20
Yekûn	713	10	Bacı oğlu Hüseyin Efendi	12	20
Evvelki Yekûn	1.984	10	Kökdan oğlu Hacı Ali Efendi	74	5
Cümle-i Yekûn	2.697	20	Serdar oğlu Ahmet Efendi	12	20
Polid oğlu Mahmud Efendi ³	5		Hacı Hüseyin oğlu Ali Efendi	12	20
Hacı Ali oğlu Kasım Ağa	5		Esir Hüseyin Efendi	12	20
Liyab oğlu Tufan Ağa	2	20	Çordan oğlu Mevlüd Efendi	6	10
Liyab oğlu Sadullah Ağa	2	20	Hacı Ali oğlu Mustafa Efendi	12	20

¹ Trabzon'da Meşveret, 21 Nisan 1328 (4 Mayıs 1912)² Trabzon'da Meşveret, 7 Nisan 1328 (20 Nisan 1912)³ Trabzon'da Meşveret, 28 Nisan 1328 (11 Mayıs 1912)

Handur oğlu Mustafa Efendi	5		Kara Mustafa oğlu Ahmet Efendi	10	
Türk Ahmet oğlu Hacı Ali Efendi	10		Abidin oğlu Mehmed Efendi	12	20
Çorbacı oğlu Abdullah Efendi	2	20	Çordan oğlu Muhyiddin Efendi	10	
Hacı keleş oğlu Ömer Ağa	5		Kılıç oğlu Abbas Efendi	128	
Tüccardan Hacı Dursun Efendi	5		Kanid oğlu Molla Ali Efendi	37	20
Polidzade Hafız Ali Efendi	5		Küçük Ali oğlu Ahmet Efendi	25	
Canic oğlu Yunus Efendi	5		Kab oğlu Abbas Efendi	20	
Yuvan muhtarı Şaban Ağa	12	20	Kara Ali oğlu Hüseyin Efendi	12	20
Harput oğlu İbrahim Ethem Efendi	12	20	Kara Ali oğlu Osman Efendi	35	
Terzi molla oğlu Ahmet Efendi	6	10	Cafer oğlu İsmail Efendi	12	20
Terki oğlu Mehmet Ağa	2	20	Hacı Ömer oğlu Mehmed Efendi	12	20
Balaban müderrisi Hacı Mehmet Efendi	6	10	Tud oğlu Mehmed Efendi	12	20
Veli-zade Hürşid Efendi	6	10	Balatacı oğlu Sadullah Efendi	40	
İmamoglu Ali Tufan Efendi	5		Hopalı Bayram oğlu Hüseyin Efendi	26	10
Koç Ali oğlu Mehmed Efendi	5		İsmail oğlu Süleyman Efendi		10
Hondur oğlu Halim Efendi	5		Kara Hasan oğlu Ali Efendi	12	20
İşkenazdan oğlu Memiş Ağa	3		Ram oğlu Mehmed Efendi	100	
Şaltak oğlu Osman Çavuş	5		Salih Çeboğlu Salih Efendi	52	20
Hacı Mahmud oğlu Mahmud Efendi	5		Ahmet Efendi oğlu Ali Efendi	1	10
Arab oğlu Ali Efendi	5		Yahyaoglu Yusuf Efendi	6	10
Hacı Müftü-zade Ali Efendi	4		Surioğlu Kasım Efendi	12	20
İstavri'den Hasan Çavuş	5		Feyzoğlu Mustafa Efendi	110	
Kuric'den Bayka Efendi	5		Hos oğlu Harun Efendi	110	
Sarıca oğlu Salih Efendi	5		Feyz oğlu Battal Efendi	62	20
Çarzil oğlu Hafız Tufan Efendi	2	20	Kel Hacı oğlu Mehmed Efendi	12	20
Polid oğlu Mehmed Efendi	2	10	Yekûn	1.054	35
Sarıca oğlu Hafız Efendi	2	20	Çolak oğlu Osman Ağa ¹	10	
Vanlı oğlu Abbas Efendi	20		Koç oğlu Mustafa Ağa	2	20
Kasım oğlu Mustafa Efendi	20		Osman oğlu Osman Ağa	10	
Yadigar oğlu Hüseyin Efendi	5		Kara Ahmet oğlu Mehmet Ağa	2	20
Çarzil oğlu Hafız Ahmet Efendi	3		Usta İbrahim oğlu Mehmet Ali Ağa	10	
Boşnak oğlu Ahmet Efendi	5		Kıcılıca oğlu Mahmut Ağa	5	
Sarıca oğlu Receb Efendi	6	10	Kimran oğlu Esad Ağa	1	35
Fırıncı oğlu Halim Efendi	10		Sarı Ali oğlu Hasan Bey	12	20
Aşçı oğlu Osman Efendi	10		Sarı Ali oğlu Ahmet Ağa	5	
Kahveci Ali Efendi	10		Hondur oğlu Seyyid Ağa	60	
Polidzade Hacı Ömer Efendi	10		Memiş oğlu Halim Ağa	7	20
Kalanas muhtarı Efendi	10		Sarı Ali oğlu Mehmet Ağa	60	
Hacı Osmanoglu Dursun Ağa	5		Baltacı oğlu Receb Ağa	10	
Hacı-zade Mikdat Ağa	10		Uzun Mehmet oğlu Kasım Ağa	30	
Kaytur oğlu Ali Efendi	10		Kel Hacı oğlu Kasım Ağa	12	20
Hacı Cevahir oğlu Şaban Efendi	2	20	Bayburtlu oğlu Dursun Ağa	21	30
Çil Ömer oğlu Ahmet Ağa	10		Cafer oğlu İsmail Ağa	10	20
Hacı Osman oğlu Ali Ağa	10		Dereli oğlu Hafız Abdullah Ağa	12	20
Kör oğlu Abdullah Ağa	15		Osman oğlu Yakup Ağa	12	20
Hacı Haşim Ağa	10		Mahmut oğlu Yunus Ağa	12	20
Bude oğlu Mehmed Efendi	10		Abdullah oğlu Ahmet Ağa	94	20
Kahveci Emin Efendi	5		Kumaş oğlu Mustafa Ağa	5	
Hacı Osman oğlu Hacı Hasan Efendi	8	15	Kılınç oğlu Ali Ağa	10	
Fırıncı Kırıko Usta	10		Molla oğlu Said Ağa	5	
Haşkoz imamı İlyas Efendi	3		Tabutçu oğlu Ahmet Ağa	10	
Haşimin Hafız Mehmed Efendi	10		Mehmet Ali oğlu Hamit Ağa	5	
Hüseyin Efendi-zade Şemseddin Efendi	6	10	Kuşpan oğlu Hasan Ağa	29	20
Yekûn	392		Berber oğlu Kuş Ağa	3	30
Evvelki yekûn	3.681		Karakılman oğlu Salih Ağa	10	
Cümle-i yekûn	4.063	15	Paşalı oğlu Tufan Ağa	10	
Saatçi Hacı Mehmed Efendi ²	10		Çakır oğlu Numan Ağa	10	
Karaali oğlu Yunus Usta	10		Hacı Salih oğlu Ömer Ağa	6	10
Yalılık imamı Abbas Efendi	10		Hacı Salih oğlu Hasan Ağa	12	20
Terzi Kosta Usta	6	10	Bahkçı oğlu Mustafa Ağa	10	
Kuğ oğlu Salih Efendi	10		Torub oğlu Mehmet Ağa	30	
Berber Hacı Dursun Ağa	10		Kazi oğlu Ahmet Ağa	10	
Makıyalvas imamı Mehmed Efendi	5		Başak oğlu Durmuş Ağa	10	
Çakır-zade Hamid Ağa	10		Kuru Mahmut oğlu Süleyman Ağa	10	
Çakır-zade Yakup Efendi	10		Bahkçı oğlu Mustafağillerden Ağa	300	
Mataracı-zade Salih Efendi	10		Kazi oğlu Ahmet Ağa	12	20

¹ Trabzon'da Meşveret, 14 Nisan 1328 (27 Nisan 1912)² Trabzon'da Meşveret, 2 Mayıs 1328 (15 Mayıs 1912)

Hacı Mendan-zade Sadullah Efendi	10		Laz oğlu Osman Ağa	6	10
Dava vekili Ali Rıza Efendi	5		Kazman oğlu Mustafa Ağa	5	
Arzuhacı Yusuf Efendi	10		Kuru Mahmud oğlu Süleyman Ağa	15	
Mustafa Usta	6	10	Yekûn	1.984	10
Kunduracı Yanko Usta	6	10	Ali Efendi ¹	12	20
Sefer oğlu Abbas Efendi	5		Kozıl oğlu Mehmet Efendi	12	20
Maçıl oğlu Mustafa Efendi	5	20?	Kazgan asmaz oğlu İzzet Efendi	12	20
Çepni oğlu Muharrem Efendi	2	20	Uzun Mehmet oğlu Mehmet Efendi	10	
Kaldırım oğlu Süleyman Ağa	15		Kukul oğlu Mahmut Efendi	12	20
Telli oğlu Rüstem Ağa	10		Hacı İslam oğlu Süleyman Efendi	6	10
Nuhzade Behzat Ağa	2	20	Hacı İslam oğlu Süleyman Efendi	94	
Ali Cebzade Dursun Ağa	10		Hacı Ali oğlu Mehmet Efendi	5	
Hacı Ahmed oğlu Mustafa Efendi	10		Hacı Osman oğlu Salih Efendi	5	
Göktaş oğlu Hüseyin Efendi	5		Kolur oğlu Ahmet Efendi	6	10
Sarı Ali-zade Emin Ağa	15		Kolur oğlu Ahmet Efendi	12	20
Fatih oğlu Rasim Ağa	6	10	Arslan Ali mahdumu Aziz Efendi	10	
Terzi Kosta Efendi	10		Abdi oğlu Molla Efendi	10	
Kot oğlu Dimitri Efendi	6	10	Kazgan asmaz oğlu Osman Efendi	6	10
Esnaf Hınto Efendi	10		Altuparmak oğlu Mustafa Efendi	6	10
Nuhzade Genç Ağa	10		Topal oğlu Genç Ali Efendi	4	
Şişik-zade Eyüb Efendi	5		Hallac oğlu Salih Efendi	5	
Çakonas-zade İzzet Efendi	6	10	Cafer oğlu Osman Efendi	6	10
Esnaf Hacı Ali Efendi	5		İslam oğlu Receb Efendi	31	10
Telli oğlu Sadık Ağa	6	10	Şişko oğlu Yakup Efendi	5	
Karayor oğlu Yanko Efendi	6	10	Kelhacı oğlu Hasan Efendi	12	20
Hüsam-zade Mansur Efendi	8	35	Abdurrahman oğlu Hasan Efendi	12	20
Karahasan oğlu Süleyman Efendi	10		Haneci oğlu Mustafa Efendi	7	5
Fırıncı Hristo Usta	2	20	Bayuh oğlu Ahmet Efendi	5	
Muhacir Hasan Ağa	5		Polat oğlu İsmail Efendi	12	20
Sarı Ali-zade Ahmet Ağa	5		Kaçbıyık oğlu Hüseyin Efendi	7	20
Kör-zade Mevlüd Ağa	6	10	Usta Ömer oğlu İbrahim Efendi	20	
Kusyan-zade İlyas Efendi	5		Hüseyin oğlu Arif Efendi	19	15
Esnafın Hasan Efendi	6	10	Ali oğlu Mustafa Efendi	112	20
Kırantadan Kosta Usta	5		Alemdar oğlu Genç Ali Efendi	2	20
Molla Hasan oğlu Yusuf Efendi	5		Uzun Ali oğlu Mustafa Efendi	6	10
Tüccardan Hacı Kemal Efendi	10		Şaş oğlu Abdurrahman Efendi	107	10
Terzi Anostas Efendi	5		Demirci oğlu Mustafa Efendi	12	20
Hacı Karayor oğlu Hristo Efendi	6	10	İnce Mehmet oğlu İbrahim Efendi	6	
Sarı Ali-zade Ali Ağa	5		Veli Mehmet oğlu Ömer Efendi	5	
Mahmud Ağa-zade Behram Ağa	10		Deli Mehmet oğlu Ömer Efendi	40	
Cevahir-zade Hacı Hafız Efendi	10		Ram oğlu Mustafa Efendi	4	
Esnaf Hacı Yusuf Efendi	6	10	Sıra oğlu Mustafa Efendi	65	
Idik oğlu Mirot Ağa	5		Sıra oğlu Mustafa Efendi	2	20
Yekûn	778	25	Yapar oğlu Mehmet Efendi	12	20
Evvelki yekûn	3681		Yapar oğlu Mehmet Efendi	37	20
Cümle-i yekûn	4459	25	İbrahim Paşa oğlu Mehmet Efendi	46	10
Hopşera-i ulya muhtarı Ali Efendi ²	5		Ali oğlu Abdülkerim Efendi	10	
Komandar oğlu Ahmet Efendi	6	10	Ali oğlu Mustafa bin Salih Efendi	50	
Terzi papas oğlu Kosta Efendi	10		Melinozlu Hasan Efendi	15	
Fırıncı Ahmet Usta	5		Kasap Şuayib Efendi	5	
Tahsildar Dursun Efendi	10		Hüsni Efendi	12	20
Ram-zade Hasan Ağa	5		Süleyman Usta	6	10
Kulen-zade Salih Efendi	10		Dursun Efendi	2	20
Said Efendi	2	20	Topal oğlu Yunus Efendi	1	20
Hacı Mustafa-zade Mehmet Efendi	25		Sarica oğlu Rafet Efendi	5	
Alano Sahod İmamı Ömer Efendi	10		Hacı Abdullah oğlu Kamil Efendi	10	
Sarı Ali-zade Mehmed Efendi ve Hasan Bey	10		Kuşyan oğlu Sadullah Efendi	12	20
Hak-zade Mustafa Efendi	5		Hacı Abdullah oğlu İbrahim Efendi	6	10
Ahmet Efendi oğlu İsmail Efendi	6	10	Kuru Mehmet oğlu Salim Efendi	5	
İslam Usta	6	10	Kuyumcu Banco Usta	5	
Koçbıyık oğlu Mahmud Efendi	6	10	Yekûn	973	20
Ahmed Efendi oğlu Bekir Efendi	6	10	Evvelki yekûn	2.697	20
			Cümle-i yekûn	3.671	

¹ Trabzon'da Meşveret, 5 Mayıs 1328(18 Mayıs 1912)² Trabzon'da Meşveret, 5 Mayıs 1328(18 Mayıs 1912)

Tablo 24: Of'un Kondu-yu Süfla Medresesi'nden Müderris Çıkrık Oğlu Süleyman Efendi ile Talebeleri Tarafından Donanma İanesi Olarak Yapılan Yardımlar ¹			
İsim	Kuruş	Para	
Müderriş Çıkrık oğlu Süleyman Efendi	40		
Usia Mehmet oğlu Mehmet Efendi	20		
Çıkrık oğlu Mehmet Efendi	20		
Çıkrık oğlu Mehmet Efendi	20		
Molla Salih oğlu Ahmet Efendi	20		
Kara Mustafa oğlu Dursun Efendi	20		
Kara Mustafa oğlu Mehmet Efendi	20		
Kuruş oğlu Ali Efendi	20		
Nesiz oğlu Abdurrahman Efendi	20		
Kara Mustafa oğlu Salih Efendi	20		
Usia Mehmet oğlu Mehmet Efendi	20		
Cansız oğlu Mehmet Efendi	20		
Molla Ahmet oğlu Mustafa Efendi	20		
Hacı Hasan oğlu Hafız Osman Efendi	20		
Nesiz oğlu Said Efendi	20		
Hezim oğlu Ali Efendi	20		
Molla Salih oğlu Yusuf Efendi	20		
Molla Ahmet oğlu Ali Efendi	20		
Usia Mehmet oğlu Hüseyin Efendi	20		
Usia Mehmet oğlu Yusuf Efendi	20		
Molla Salih oğlu Salih Efendi	20		
Kara Mustafa oğlu Ömer Efendi	20		
Cansız oğlu İbrahim Efendi	20		
Salih oğlu Mustafa Efendi	20		
Cansız oğlu Halid Efendi	20		
Molla Yahya oğlu Mustafa Efendi	20		
Cansız oğlu Hasan Efendi	20		
Yekûn	560		

¹ Trabzon'da Meşveret, 23 Mayıs 1328 (5 Haziran 1912)

Tablo 25: Of Redif Taburu Zabitanlarından İaneye Katılanların Listesi ¹			
İsim	Kuruş	Para	
Fotinos karvesinden Hacı Hasan oğlu Ahmed Ağa	50		
Melinoz karvesinden Kalyoncu oğullarından Dursun Ağa	30		
Hasikoz karvesinden Ahmed Efendi oğlu Mehmed	108		
Dimitri Hristo Efendi	102	20	
Fotinos karvesinden Mandan oğlu Hacı Hafız Efendi	40		
Fot karvesinden Genç Ali oğlu Hüseyin Efendi	40		
Melinoz karvesinden Musil oğlu Ahmet Efendi	108		
Kuvalar karvesinden Telli oğlu Halim Ağa	108		
Zeno karvesinden Ali Efendi oğlu Mehmet Ağa	108		
Zeno karvesinden Bayık oğlu Mecid Ağa	82	20	
Küçükhol karvesinden Hacı Efendi oğlu Abdullah	108		
Zariyoz karvesinden Göktas oğlu Hasan Ağa	84		
Fot karvesinden Hacı Besir oğlu Abdürrezzak Ağa	108		
Kesış oğlu Enderba Ağa	108		
Fot karvesinden Sarı Mehmet oğlu Mehmed Ağa	108		
Kuvalar karvesinden Telli oğlu Rikab Ağa	108		
Melinoz karvesinden Lezki oğlu Ali	108		
Keler karvesinden Demirci oğlu Ömer Ağa	108		
Keler karvesinden Demirci oğlu Ahmet Ağa	108		
Keler karvesinden Demirci oğlu Hüseyin Ağa	108		
Keler karvesinden Hüseyin Efendi oğlu Hüseyin Ağa	108		
Biça karvesinden Evram oğlu Yanko Ağa	54		
Biça karvesinden Kab oğlu Abbas Ağa	216		
Zeno karvesinden Hacı Mustafa oğlu Salih Ağa	108		
Yekûn	2.309		
İşbu meblağın miyanında lehimli olarak zuhur eden 2 aded liranın mütadelesi için verilen fark olup tezil olunan	16		
Cümle-i vekkân	2.293		

¹ Trabzon'da Meşveret, 5 Mayıs 1328 (18 Mayıs 1912)

Tablo 25: Of'un Kondu-yı Ulya Medresesi'nden Müderris Kadı oğlu Hacı Mustafa Efendi ile Talebeleri Tarafından Donanma İlanesi Olarak Yapılan Yardımlar ¹		
İsim	Kuruş	Para
Müderris Kadı oğlu Hacı Mustafa Efendi	40	
Molla Ahmet oğlu Mahmud Efendi	20	
Süleyman Paşa oğlu Kibar Efendi	20	
Hacı Mehmet oğlu Mehmet Efendi	20	
Süleyman Paşa oğlu Yusuf Efendi	20	
Molla Ahmet oğlu Ahmet Efendi	20	
Hacı Alemdar oğlu Mehmet Efendi	20	
Biyyık oğlu Yusuf Efendi	20	
Hacı oğlu Receb Efendi	20	
Alık oğlu Yusuf Efendi	20	
Molla Ahmet oğlu Mustafa Efendi	20	
Molla İbrahim oğlu Ahmet Efendi	20	
Kara Mustafa oğlu Abdullâh Efendi	20	
Ali Efendi oğlu Mehmet Efendi	20	
Kara Halil oğlu Abdullâh Efendi	20	
Molla Ahmet oğlu Mehmet Efendi	20	
Yakup oğlu Abdullâh Efendi	20	
Ahmet oğlu İsmail Efendi	20	
Efendi oğlu Mehmet Efendi	20	
Efendi oğlu Mustafa Efendi	20	
Çürük oğlu Ahmet Efendi	20	
Efendi oğlu Mehmet Efendi	20	
Hacı Mehmet oğlu Muhtarrem Efendi	20	
Hacı Mehmet oğlu Ömer Efendi	20	
Canısız oğlu İbrahim Efendi	20	
Ali Efendi oğlu Mehmet Efendi	20	
Ali Efendi oğlu Mahmut Efendi	20	
Molla İbrahim oğlu Salih Efendi	20	
Kumandan oğlu Ahmet Efendi	20	
Hacı Alemdar oğlu Yusuf Efendi	20	
Molla Ahmet oğlu Hüseyin Aynı Efendi	20	
Molla Ahmet oğlu İsmail Efendi	20	
Efendi oğlu Mustafa Efendi	20	
Ahmet oğlu Yusuf Efendi	20	5
Yekûn	700	5
Cümle-i yekûn	560	
	1.260	5

¹ Trabzon'da Meşveret, 23 Mayıs 1328 (5 Haziran 1912)

Tablo 27: "Maliye" İsmiyle Alınacak Olan Tayyare İçin Bir Günlük Yevmiyelerini Bağışlayan Maçka Kazası Maliye Memurlarının İsim ve Yardım Miktarları ¹		
İsim	Kuruş	Para
Mal müdürü Müştakı Efendi	23	15
Sandık emini Osman Efendi	13	20
Mal muavini vekili Sami Efendi	7	20
Tahsil memuru Kani Efendi	19	
Müfredat kâtibi Abdurrahman Efendi	8	5
14. daire tahsildarı Osman Efendi	15	
15. daire tahsildarı Hacı Ahmet Efendi	15	
16. daire tahsildarı Rasim Efendi	15	
17. daire tahsildarı Salim Efendi	15	
18. daire tahsildarı İbrahim Efendi	15	
19. daire tahsildarı Vehbi Efendi	15	
20. daire tahsildarı Besim Efendi	15	
21. daire tahsildarı Rıfat Efendi	15	
22. daire tahsildarı Osman Efendi	15	
Yekûn	206	20

¹ Trabzon'da Meşveret, 21 Nisan 1328 (4 Mayıs 1912)

Tablo 28: Rize'de Yadigâr-ı Millet Torpido Muhrinin Resminin Müzayedesine İştirak Edenler ile Yardım Miktarı ¹		
İsim	Kuruş	Para
Hafız Osman Efendi	168	20
Belediye tabibi Karabet Efendi	68	
Banka memuru Hasan Efendi ve aşçı Recep Efendi	75	
Atina depo memuru mülazım-ı evvel Refik Efendi	85	
Vilayet maarif müftüsü Servet Efendi	53	
Yüzbaşı Hakkı Bey	34	
Temettü kâtibi Mahmut Şevket Efendi	25	
Pasaport kâtibi Mustafa Safvet Efendi	27	20
Trabzonlu bir efendi	25	20

¹ Trabzon'da Meşveret, 30 Mart 1327 (12 Nisan 1911)

Tablo 26: Of'un Şinek Köyünden Toplanan 31 Adet Osmanlı Lirasına Katkı Sağlayanlar

İsim	Kuruş	Para	İsim	Kuruş	Para
Borazancı oğlu İbrahim Efendi ¹	155		Şaban oğlu Hacı Behzat Efendi	12	20
Dikal oğlu Molla Hasan Efendi	6	10	Bakkal oğlu Celal Efendi	20	
Sakal oğlu Behzat Efendi	12	20	Kalaycı oğlu Said Hoca Efendi	12	20
Çalkocor oğlu Mehmed Efendi	12	20	Şaban oğlu Ali Hoca Efendi	25	
Çalkocor oğlu İbrahim Efendi	15		Köle Ömer oğlu zevcesi Gülsüm	12	20
Şaban oğlu Molla Hüseyin Efendi	15		Hacı İslam oğlu İslam Efendi zevcesi Ayşe	12	20
Usta Mehmet oğlu Molla Ali Efendi	15		Hacı Kuşdil oğlu Molla Mehmed Efendi	20	
Sakal oğlu Mustafa Efendi	20		Kadı Ömer oğlu Mehmed zevcesi Fatma	13	
Bakkal oğlu Mehmet Efendi	37	20	Kalaycı oğlu Mustafa Hoca	7	
Yot oğlu Süleyman Çavuş	25		Hacı Eyüb oğlu Hacı İlyas Efendi	50	
Bakkal oğlu Muhyiddin Efendi	11	10	Kama oğlu Hasan Efendi ve zevcesi	12	20
Abbas Efendi oğlu Hamid Efendi	14	10	Kalaycı oğlu Molla Hasan ve Mehmed Efendi	12	20
Galiya oğlu Hafız Ahmed Efendi	12	20	Hane-i Salih oğlu Ayşe hala	12	20
Bakkal oğlu Molla Mehmed Efendi	12	20	Kaş oğlu İslam Efendi	8	
Bakkal zade İsmail Hakkı Efendi	50		Hemşiresi	2	20
Dülgal oğlu Mehmed Efendi	54		Biraderi İlyas Efendi	6	10
Ahali	17	20	Kara Mahmud oğlu Hafız Dursun Efendi	17	
Mahdumu Mustafa Efendi	10		Validesi	3	10
Diğer mahdumu Hafız Hüseyin Efendi	10		Sofu oğlu Hüseyin Efendi	20	
Ruşen oğlu Feramuz Efendi	6	10	Yot oğlu Ömer Hoca	12	20
Hacı Abdullah oğlu Mehmed Efendi	10		Bakkal oğlu Molla Hamid Efendi	20	
Usta Mehmed oğlu Molla Ahmed Efendi	15		Ruşen oğlu Molla Mehmed Efendi	20	
Çalkocor oğlu Hüseyin Efendi	6	10	Sakal oğlu kerimesi Halime Hanım	10	
Sakal oğlu Molla Mehmed Efendi	12	20	Kadı Ömer oğlu Molla Mehmed Efendi	15	
Hacı Kuşdil oğlu Molla Ahmed Efendi	10		Kama oğlu kerimesi Hatice Hanım	5	
Ruşen oğlu Hüseyin zevcesi	5		Sıvış oğlu Hasan Hoca	12	
Kara Mustafa oğlu Asiye hala	19		Çalkocor oğlu Hüseyin bin Ahmed	21	20
Kumlik oğlu Molla Süleyman Efendi	12	20	Hacı Abdullah oğlu Hasanın zevcesi	10	
Abbas Efendi oğlu Mehmed Efendi	12	20	Hacı Abdullah oğlu Hafız Mehmed Efendi	125	
Kalaycı oğlu Molla Hasan Efendi	12	20	Sıvış oğlu Molla Mehmed Efendi	20	
Borazancı oğlu Ömer Hoca Efendi	9	20	Şaban oğlu Şaban Efendi	12	20
Hacı Abdullah oğlu Hasan Efendinin zevcesi	5		Halil oğlu İlyas Efendi	20	
Hacı Kuşdil oğlu Hüseyin Efendi	20		Çalkocor oğlu Eyüb zevcesi Meryem	25	
İlaci İslam oğlu Bilal Efendi ²	10		İlaci İslam oğlu Ahmed Efendi	12	20
Şaban oğlu Hasanın zevcesi	6	20	Biraderi Abid Efendi	30	
Şaban oğlu Hüseyin Efendi	12	20	Borazancı oğlu Mehmed Ağa	150	
Usta Mehmet Hacı ve Mehmed ve zevcesi	20		Borazancı oğlu Hüseyin Efendi	25	
Kara Mustafa oğlu Mustafa Efendi	12	20	Borazancı oğlu Hacı Mehmed zevcesi	25	
Hacı İslam oğlu Efendi zevcesi	7	10	Kumlu oğlu Mehmed Efendi	50	
Hacı Abdullah oğlu Molla Süleyman	12	20	Kumlu oğlu Hüseyin Hoca	50	
Borazancı oğlu Dursun	12	20	Biraderi Ali Hoca	25	
Köse Ömer oğlu Hasan Efendi	155		Diğer biraderi Mehmed Hoca	25	
Cevahir oğlu Hacı Mustafa Efendi	125		Yeğeni Molla Mehmed ve Kasım Efendi	12	20
Bekir oğlu Süleyman Efendi	25		Halil oğlu Mehmed Efendi	27	20
Boya oğlu Ahmed Efendi	40		Biraderi Behzad Efendi	25	
Boyar oğlu Numan Efendi	25		Halil oğlu Şaban Efendi	20	
Molla şani oğlu Mustafa Hoca	25		Ve pederleri Bayram Hoca	20	
Gırac oğlu Ali Efendi	50		Mehmed oğlu Mehmed Efendi	10	
Hacı Hasan oğlu Molla Ahmed Efendi	25		Mehmed oğlu Tahir Hoca	10	
Hacı Hasan oğlu Mustafa Efendi	25		Mehmed oğlu Hacı Behzat Efendi	30	
Kara Ahmed oğlu Ömer Efendi	15		Hacı Mustafa oğlu Ömer Hoca	15	
Molla Şani oğlu Mahmud Efendi	50		Gırac oğlu Molla Mehmet Efendi	25	
Zirih oğlu Hafız Mehmed Efendi	50		Pir oğlu Mahmut Efendi	40	
Humus oğlu Hafız Mehmed Efendi	20		Lema oğlu İbrahim Efendi	25	
Osman oğlu Mahmud Efendi	25		Lema oğlu Ahmed Efendi	25	
Kuskus oğlu Hafız Mustafa Efendi	100		Kır Hasan oğlu Hacı Arif Efendi	50	
Hacı İslam oğlu Abdulvahab Efendi	25		Çolak oğlu Ali Efendi	25	
Kuskus oğlu Hafız Ahmed Efendi	50		Oğlu İbrahim Efendi	25	
Kara Mehmed oğlu Mehmed Efendi	25		Mahmud oğlu Arslan Ağa	25	
Hacı Mustafa oğlu Mehmed Efendi	25		Gedik oğlu Mehmed Efendi	30	
Niyaz oğlu Hasan Ağa	25		Eslem oğlu Hacı Mustafa Efendi	20	
Niyaz oğlu Ali Çavuş	20		Eslem oğlu Behzad Efendi	25	
Kuskus oğlu Mahmud Çavuş	30		Kara Hasan oğlu Ahmed Efendi	10	
			Bakkal oğlu Mehmed ve Zekeriya Efendiler	390	

¹ Trabzon'da Meşveret, 2 Haziran 1328 (15 Haziran 1912)² Trabzon'da Meşveret, 6 Haziran 1328 (19 Haziran 1912)

Tablo 30: Rize'de Kur'a-yı Seb'a Nahiyesi'nin Cimli-i Ulya ve Süfla Köylerinden Eşraf-ıan Kumbasır-Zade Mahmud Efendi'nin Gayretleriyle Donanma İlanesi Olarak Toplanan Yardımlar ve İştirak Edenlerin İsimleri¹

İsim	Kuruş	İsim	Kuruş
Kumbasır-zade Hacı Hüseyin Efendi	216	Ahal-i-i hamiyetmendân tarafından	315
Cami-i şerif imamı fazlıddi Mehmet Efendi	100	Durmuş oğlu Hacı Mehmet Usta	40
Kumbasır-zade Receb Efendi	375	Ak Mehmet oğlu İslam Usta	20
Kumbasır-zade Halil	90	Piyade oğlu Osman Usta	12
Kumbasır-zade Hasan Efendi	128	Emsu oğlu Ali Usta	12
Kumbasır-zade Tufan Efendi	135	Piyade oğlu Hafız Ahmet Efendi	40
Kumbasır-zade Mahmut Usta	113	Ak Mehmet oğlu Said Efendi	5
Kumbasır-zade Mikdat Usta	145	Ak Mehmet oğlu Mehmet Efendi	10
Kumbasır-zade Hacı Kamil Efendi	360	Kılan oğlu Mustafa Usta	10
Kumbasır-zade Hüseyin Usta	40	Emsu'nun oğlu Cafer Usta	10
Kumbasır-zade Ömer Efendi	155	Piyade oğlu Zekeriya Usta	70
Kumbasır-zade Recep Efendi	445	Hoca Dursun Efendi	20
Kumbasır-zade Hacı Durmuş Efendi	182	Osonek oğlu Durmuş Usta	20
Kumbasır-zade Hacı Mustafa Efendi	210	Piyade oğlu Durmuş Usta	20
Kumbasır-zade Said Efendi	60	Alemdar oğlu Cemal Efendi	50
Kumbasır-zade Yakup Efendi	55	Paşalı oğlu Mahmud Usta	5
Kumbasır-zade Uzun Ahmet Ağa	80	Ak Mehmet oğlu Şakir Usta	5
Kumbasır-zade Bilal Efendi	45	Cimil-i süfla karyesinden Taşoğlu Mehmet Çavuş	20
Kumbasır-zade Mehmet bin Haşim Efendi	20	Cimil-i süfla karyesinden Abanoğlu Ahmet usta	35
Kumbasır-zade İbrahim Efendi	5	Cimil-i süfla karyesinden Altar oğlu Hacı Mikdat Efendi	30
Kumbasır-zade Ömer Efendi	5	Cimil-i süfla karyesinden Ayıloğlu Veysel Usta	20
Kumbasır-zade Mehmet Ali Efendi	5	Cimil-i süfla karyesinden Kaba Hasanoğlu Davış Efendi	30
Kumbasır-zade Cin Ali Efendi	15	Cimil-i süfla karyesinden İhiyar oğlu Ahmet Usta	12
Kumbasır-zade Salih Efendi	10	Cimil-i süfla karyesinden İhiyar oğlu Ali Usta	5
Kumbasır-zade Şevket Efendi	20	Cimil-i süfla karyesinden Şerifoğlu Kara Ali Usta	10
Kumbasır-zade Hacı Ali Efendi	13	Cimil-i süfla karyesinden Ayıloğlu Kerim Usta	5
Kumbasır-zade İsmail Efendi	10	Cimil-i süfla karyesinden Tonyaloğlu Ali Usta	5
Kumbasır-zade Rıza Efendi	5	Cimil-i süfla karyesinden Kaba Hasanoğlu Hakkı Efendi	12
Kumbasır-zade Hakkı Efendi	118	Cimil-i süfla karyesinden Taşoğlu Cafer Efendi	5
Yazıcı oğlu Arif Efendi	5	Cimil-i süfla karyesinden Taşoğlu Bilal Efendi	12
Kumbasır-zade Mahmut Efendi	175	Cümle-i Yekân	4.205

¹ Trabzon da Meşveret, 18 Nisan 1328 (1 Mayıs 1912)

Tablo 29: Tayyare İlanesi İçin Rize Adliye Memurları ve Dava Vekillerinden Yardıma Katılanlar ile Yardım Miktarı

Memurları isimleri	Kuruş	Para
Ceza reisi Osman Bahri Efendi	108	
Müdde-i Umumi muavini Osman Havri Efendi	80	
Malikeme azasından Ruşdi Efendi	40	
Malikeme azasından Mehmet Maşuk Efendi	52	20
Malikeme azasından Vasi Efendi	52	20
Malikeme azasından Hamambos Efendi	42	
Müstantik Hakkı Efendi	35	
Başkâtip Halil Efendi	42	
İcra memuru Ahmet Efendi	42	
Aza mülazımı Ahmet Hamdi Efendi	26	10
Aza mülazımı Ali Şevket Efendi	26	10
Makavelat muhariri Mustafa Efendi	26	10
Birinci sınıf zabıt kâatibi Halis Efendi	17	10
İkinci sınıf zabıt kâatibi Raşid Efendi	13	20
İkinci sınıf zabıt kâatibi Mahmud Efendi	13	20
Zabıt kâatibi Aziz Efendi	10	20
Zabıt kâatibi İlyes Efendi	21	
Zabıt kâatibi Seyfullah Efendi	10	20
Zabıt kâatibi Dinatrakı Efendi'nin vekili Ahmed Efendi	7	
Müdde-i Umumi muavini kâatibi Cemal Efendi	13	20
Müstantik kâatibi Mehmed Efendi	13	20
İcra kâatibi Nazım Efendi	10	20
Stivari mubaşiri İsmail Efendi	17	10
Stivari mubaşiri Mahmud Efendi	17	10
Piyade mubaşiri Fatih Efendi	10	20
Piyade mubaşiri Teyfik Efendi	10	20
Odacı Muharem Ağa namına Cemal Efendi	5	10
Yekân	764	10
Yogurtçu-zade dava vekili Mehmed Şevket Efendi	108	
Kalkavan-zade dava vekili Abdulvahid Efendi	108	
Hasan Efendi-zade dava vekili Hafız Halusi Efendi	108	
Küçük Salih-zade dava vekili Abdullhamid Efendi	108	
Rakıcı-zade dava vekili Mustafa Efendi	108	
Rakıcı-zade dava vekili Arif Efendi	108	
Marayon Sinoz karyesinden Smail oğlu Hacı Hüseyin b. Mehmed	1.452	10
Yekân	1	30
Akçe farı		
Yekân	1.454	

¹ Trabzon da Meşveret, 31 Mart 1328 (3 Nisan 1912)

Tablo 31: Hopa'da Gerçekleştirilen Reşadiye Dretnotunun Tasvirinin Müzayedesinde Yardıma İştirak Edenlerin Listesi					
İsim	Kuruş	Para	İsim	Kuruş	Para
Kaymakam Selahaddin Bey ¹	54		Bakkal Astavri Efendi	2	20
Karahasan-zade Hacı Ali Paşa	108		Ziverci karyesi müderrisi Talib Efendi	7	20
Eşraflar Osman Ağa-zade Mustafa Asım Efendi	37	20	Tüfekçi Tevfik Usta	1	35
Meclis idare azasından Mehmed Ziya Efendi	25		Bakırca Yakım Usta	12	20
Naib Hacı Mustafa Efendi	25		Rizeli Kazım Efendi	1	
Ceza Reisi Ali Bahri Efendi	20		Susam oğlu Hacı Mehmed Efendi	6	10
Müdde-i Umumi muavini Mustafa Lütfi Efendi	20		Rizeli Hamid Usta	2	20
Tahrirat kâtibi Hüseyin Hasbi Efendi	20		Rizeli Mehmed Efendi		25
Eşraflar Şehri-zade Osman Efendi	37	20	Vezir zade Hafız İbrahim Efendi	3	30
Müftü Mustafa Sıdkı Efendi	12	20	Molla Tayyar oğlu Molla Mehmet Efendi	1	10
Mal müdürü Bekir Sıdkı Efendi	25		Kahveci Molla Selimoğlu Ahmed Efendi	3	
Ah-ı asker memuru Binbaşı Mehmed Hulusi Bey	12	20	Kömtürcü Hasan Efendi	1	10
Mal muavini Celal Efendi	7	20	Yekûn	1.327	10
Nüfus memuru Mehmed Kadri Efendi	10		Tüccardan Çakır-zade Hasan ve biraderi Mehmet Efendiler ²	25	
Nüfus kâtibi Mustafa Nuri Efendi	7	20	Artvin muhacirlerinden Serdar Ağa	6	10
Atina redif tabur kâtibi Hasan Hüsnü Efendi	10		Terzi esnafından Osman Usta	2	20
Viçe Nahiyesi Belediye Reisi Hacı Osman Ağa-zade Osman Efendi	25		Tosum oğlu Molla Talib Efendi	2	20
Bıyıklı-zade Hacı Hüseyin Efendi	12	20	Demirci Astavri Efendi	2	20
Cordan-zade Ali Efendi	5		Sarrac Beşer oğlu Mehmed Efendi	5	
Fırıncı Emin Usta	12	20	Tüccardan Sürmeneli Lambo Efendi	5	
Ceza reisi mahdumu İsmail Hakkı Efendi	2	20	Saatçi Hafız Osman Efendi	2	20
Aşçı Sadık Usta	6	10	Saraç Hüseyin Efendi ve biraderi Mustafa Efendi	6	10
Meclis idare azasından Ali Rıza	10		Sürmeneli Mustafa Reis	2	20
Tüccardan Faka oğlu Hacı Ahmet Efendi	10		Poshori-zade Hacı Mustafa Efendi		25
Arhavi fındık ruhsatıye memuru Mehmet Rifat Efendi	15		Kahveci Kıtırmır oğlu Osman Efendi	6	10
Kahveci Mustafa Efendi ve mahdumu	3	30	Esnafın Poshori-zade Murad Efendi	6	10
Memiş-zade Mustafa Efendi	1	10	Kunduracı İlin oğlu Mehmed Efendi	12	20
Kapıcı-zade Abdülhamit Efendi	2	20	Kunduracı Yovakim Usta	12	20
Kapıcı-zade Hasan Efendi	15		Kunduracı Andreyta Usta	5	
Babaali-zade Ahmed Efendi	2	20	Kunduracı Banco Usta	2	20
Mahdumu Mehmed Efendi namına	5		Bakkal Torid oğlu Mustafa Efendi	2	20
Kerimesi Ayşe Hanım	6	10	Kara Hasan-zade Halid Efendi mahdumu Cemal Efendi	6	10
Kerimesi Emine Hanım	12	20	Rüstem oğlu Osman Efendi	10	
Atina eşraflarından Balta-zade Mehmet Ali Efendi	5		Atina eşraflarından Balta-zade İbrahim Efendi	7	20
Ulemeden Abdülmecit Efendi	1	10	Hekim oğlu Ahmet Efendi	1	15
Kunduracı Mehmed Şaban Efendi	12	20	Molla Memiş oğlu Tevfik Efendi		50
Bidayet mahkemesi azasından Hüseyin Efendi	5		Hacı Ahmet zade Hasan bin Ali Kemal Efendi		50
Şatır oğlu Aziz Usta	4	20	Kara Ali oğlu Halid Efendi		100
Doğramacı Recep Usta	12	20	Sandık emini Hüseyin Hilmi Efendi	5	
Eczacı Mustafa Efendi	12	20	Şeriyeye odacısı Hamid Ağa	2	20
Esnafın Cin Ali oğlu Ahmet Efendi	5		Maliye odacısı Receb Ağa	1	10
Terzi Mustafa Efendi	6	10	Merkez pasaport kâtibi Mehmed Efendi	5	
Tüccardan Çiçin-zade Abdülhalim Efendi	12	20	Tapu memuru Ali Efendi	12	20
Eşraflar Köse-zade Hacı Ali Efendi	125		Fazlı oğlu İsmail Efendi	6	10
Tüccardan Şahin-zade Hasan Efendi	32	20	Bir hamal tarafından		25
Tüccardan Lozid-zade Mehmet Efendi	12	20	Müftü oğlu Hacı Timur Ali Efendi	2	20
Tüccardan Naili-zade biraderler	62	20	Köşnaşı karyeli Yusuf Efendi	1	10
Tüccardan Naili-zade Hüseyin Efendi	7		Rüşumat memuru Hakkı Efendi	6	10
Tüccardan Vezir-zade Ali Efendi	12	20	Kurra kâtibi Nusret Efendi	5	
Jandarma bölük kumandanı Hayri Efendi	21		Müfredat kâtibi Fehmi Efendi	5	
Terzi Sürmeneli Lefter Usta	12	20	Trabzonlu İstaroy oğlu Yanko Efendi	12	20
Tüccardan Kara Ömer-zade Mustafa Efendi	12	20	Hopa polis memuru İdris Efendi	5	
Terzi Sürmeneli Nikola namına şeriki Kosta Efendi	10		Mevkuf Mehmed Efendi	2	20
Kahveci Katırmır oğlu Hasan ve biraderi	6	10	Rüşdiye Mektebi muallim-i evveli Ahmed Şükrü Efendi	12	20
Menav oğlu Ömer Efendi	1	10	Bakkal esnafından Hacı Karaali-zade Mecid Efendi	5	
Yekûn	972		Tüccardan ve eşrafların Osman Ağa-zade Ömer Cevdet Efendi	12	20
Ömer Yazıcı oğlu Ali Efendi ³	10		Terzi Osman Usta	2	20

¹ Trabzon'da Meşveret, 30 Haziran 1328 (13 Temmuz 1912)² Trabzon'da Meşveret, 7 Temmuz 1328 (20 Temmuz 1912)

Tablo 32: Trabıusgarp İanesi Olarak Hopa Kazası Mal Sandığına Teslim Olunan Meblağın Miktarıyla Yardım Edenlerin İsimleri¹

İsim	Kuruş	Para	İsim	Kuruş	Para
Viçe Müdüğü Sabri Efendi	57		Esnaftan İmam Ali Efendi	6	
Atina Mülazım-ı Evveli Hasan Efendi	14	10	Esnaftan Musa Efendi	2	15
Esnaftan Mehmed Efendi	11	35	Saatçi Ali Efendi	11	35
Esnaftan diğeri Mehmed Efendi	11	35	Esnaftan Zekeriya Efendi	2	15
Esnaftan Osman Efendi	11	35	Esnaftan Mehmed Efendi	6	
Esnaftan diğeri Mehmed Efendi	23	30	Esnaftan Diğeri Mehmed Efendi	5	35
Esnaftan Dursun Efendi	11	35	Esnaftan Sofu Mehmed Efendi	2	15
Esnaftan Reşid Efendi	23	30	Kavvas Ali Efendi	4	30
Esnaftan Mesud Efendi	23	30	Muallim Hafız Efendi	9	20
Esnaftan Diğeri Mesut Efendi	23	30	Feti Ali Usta Efendi	4	30
Esnaftan Ali Efendi	19		Hacı Osmanoğlu Hasan Efendi	7	5
Esnaftan Mehmed Ağa	11	35	Receb Oğlu Yusuf Reis	11	35
Esnaftan Mustafa Ağa	23	35	İmam Akif Efendi	6	
Esnaftan hasan Ağa	11	35	Uzunoglu Hasan Efendi	7	5
Tahsildar Osman Efendi	11	35	Hafız Mustafa Efendi	4	30
Esnaftan Rasim Efendi	11	35	Yımlıha Reis	4	30
Esnaftan Said Efendi	11	35	Nevalban Oğlu Hasan Efendi	11	35
Esnaftan Yunus Efendi	11	35	Dursun oğlu Ali Efendi	5	35
Esnaftan Hurşid Efendi	6		Ahmed Efendi	4	20
Esnaftan Hasan Efendi	11	35	İbrahim Reis Efendi	3	30
Esnaftan Osman Reis	11	35	Hacı Hasan Efendi	5	35
Esnaftan Ali Efendi	11	35	Şaban Efendi	5	35
Esnaftan Ali Ağa	23	30	Ab-ı Ulya İmamı	4	30
Esnaftan Ahmed ağa	11	35	Ahmed Efendi	4	20
Esnaftan Hasan Usta	16	25	Memiş Efendi	4	15
Esnaftan İbrahim Ağa	23	30	Ali Efendi	4	30
Esnaftan Resul Efendi	6		Mustafa Efendi	5	35
Esnaftan Mustafa Efendi	4	30	Hasan Efendi	11	35
Kitapçı Osman Efendi	11	35	Musa Efendi	2	15
Esnaftan Yusuf Usta	11	35	Osman Bey	59	15
Esnaftan Receb Efendi	11	35	Hasan Efendi	17	30
Esnaftan Hasan Efendi	2	15	Ahmed Efendi	11	35
Esnaftan Ali Efendi	18		Ali Usta	6	
Esnaftan Osman Reis Efendi	11	35	Memiş Efendi	11	35
Demirci Yanika Efendi	18		Hafız Efendi	6	
Demirci Dimitri Efendi	18	35	Ahmed Efendi	11	35
Esnaftan Mehmed Efendi	18	35	Ahmed Efendi	16	10
Esnaftan Hristo Efendi	6	İ	Mehmed Ali Efendi	6	
Esnaftan Mehmed Efendi	11	35	Numan Efendi	2	15
Esnaftan Mehmed Efendi	3		Eyüb Usta	2	15
Esnaftan Hasan Efendi	23	30	Said Efendi	11	35
Esnaftan Ali Usta	3	20	Fırıncı Ali Usta	102	24
Esnaftan Eyüb Efendi	6		Cümle-i Yekûn	1.070	29

¹ Trabzon'da Meşveret, 26 Mayıs 1328 (8 Haziran 1912)

Tablo 33: Donanma İlanesine İştirak Eden Gümüşhane Köyleri								
Yenice Karyesi ¹	İsim	Kuruş	Para	Beş Kilitse Karyesi	İsim	Kuruş	Para	
	Molla Hüseyin Ağa	15			Raif validesi tarafından	8		
	Molla Mikdat oğlu Molla İbrahim Ağa	15			Efenin oğlu Derviş validesi	7	10	
	Biraderi Ahmet Ağa	15			Efenin oğlu Şükrü validesi	6	10	
	Hacı oğlu Salih Ağa	15			Alemdar oğlu Şükrü validesi	8		
	Feti Halil oğlu Halil Ağa	15			Bezikli oğlu Ahmet hanesi ve validesi	10		
	Emir Oğlu Hüseyin Ağa	10			Artıl Ahmet Ağa'nın hanesi tarafından	5		
	Yusuf oğlu Osman Ağa	15			Kaya Bey Hanesi tarafından	9		
	Sofu oğlu Rıza Ağa	10			Fikri validesi tarafından	14	20	
	Liman oğlu Osman Ağa	15			Efenin oğlu İsmail Ağa hanesinden	10		
	Tursun Ağa	15			Çocuk Osman hanesinden	2		
	Hacı Bekir oğlu Süleyman Ağa	15			Tufan Ağa	5		
	Hacı Bekir oğlu Recep Ağa	15			Eser Osman Ağa	3		
	Bekir oğlu Salih Çavuş	15			Barutçular hanesi tarafından	10		
	Bekir oğlu Sefer Ağa	15			Hacı Ömer familyası tarafından	6		
	Molla Said oğlu Ağa	10			Musa Hoca hanesi tarafından	5		
	Bayram oğlu Mehmed Ağa (fakir)	5			Bezikhiler hanelerinden	10		
	Emir oğlu Hasan Ağa (fakir)	3			Ömer Osman Ahmet ve Muharrem Ağa hanelerinden	10		
	Yekûn	216				Şevki Efendi hanesi tarafından	10	
	Beş Kilitse Karyesi ²	Hacı Efendi-zade Ömer Efendi	20			Nasuh oğlu hanesi tarafından	6	5
Efenin oğlu İskender Efendi		20		Emir Osman hanesinden	17			
Efenin oğlu Fehmi Efendi		20		Vesair familya tarafından	25			
Kürt oğlu Mehmet Efendi		20		Yekûn	677	5		
Kürt oğlu Ahmet Efendi		20		İmam Ömer Efendi	20			
Hacı Temel-zade Lütflü Efendi		20		Muhtar Halil Efendi	20			
Hacı Eser oğlu Aziz Efendi		20		Holaman oğlu Bekir Efendi	20			
Hacı Eser oğlu Kaya		20		Tırza oğlu Mustafa Efendi	20			
Hacı Temel oğlu Fikri		18		Avukdu-zade Tufan Efendi	20			
Bezikli oğlu Arif		12	20	Biraderi Ahmet Efendi	10			
Hacı Temel oğlu Rafet		10		Cebeci oğlu İbrahim Efendi	20			
Alemdar oğlu Hüseyin		12	20	Derviş oğlu Hacı İbrahim Efendi	20			
Alemdar oğlu Hayri ve pederi Ahmet		12	20	Tufan oğlu Salih Efendi	20			
Efenin oğlu Raif Efendi		12	20	Kazgancı oğlu Feyzi	20			
Kürt oğlu Genç Efendi		10		Kalaycıoğlu Hüseyin Efendi	10			
Akın Efenin oğlu İsmail Efendi		10		Holaman oğlu Ali Efendi	5			
Erzil oğlu Mustafa Efendi		11	10	Biraderi Süleyman Efendi	10			
Kürt oğlu Mustafa Çavuş		12	20	Salantor oğlu Derviş Efendi	5			
Yakup Efendi		10		Salantor oğlu İdris Efendi	3			
Muhtar Aziz Efendi		10		Salantor oğlu Mürsel Efendi	5			
Barutçu Ahmet Efendi		5		Salantor oğlu şeyh Hüseyin	5			
Alemdar Hasan Efendi		5		Yağız oğlu Yusuf Efendi	5			
Hacı Ömer oğlu Hüseyin		5		Yağız oğlu Bora	20			
Artıl oğlu Hasan		5		Serdar oğlu Hüseyin Çavuş	5			
Artıl oğlu Kahraman		5		Muhtar-ı sabık Yano	20			
Efenin oğlu Şükrü		5		Papas Nikola Efendi	20			
Alemdar Hüseyin		5		Yordam oğlu İsak	20			
Kürt oğlu Şükrü		5		Yekûn	323			
Abdurrahman		5		Muhzır oğlu Ali Ağa	6			
Barutçu haneleri tarafından		12		Mastire karyesinden İbrahim Ağa	5			
Efenin oğlu Osman		5		Alemdar-zade Nuri Efendi	5			
Eser Osman oğlu Hasan		5		Hacı Emin oğlu Sabri Ağa	2			
Artıl oğlu İzzet		5		Muhtar Ali Ağa	12	20		
Camgırma? Oğlu İsmail		6		Hacı Emin oğlu Ahmet Ağa	20			
Ömer Efendi hanesinden		25		Hacı Yetim oğlu İbrahim Efendi	5			
Fevzi Efendi hanesi tarafından		25		Biraderi Hasan Ağa	5			
Fehmi Efendi hanesi tarafından		10		Yakup oğlu Şerif Ağa	5			
Mustafa Çavuş hanesi tarafından	12		Alemdar-zade Derviş Efendi	5				

¹ Trabzon'da Meşveret, 28 Kanun-i Sani 1327 (10 Şubat 1912)² Trabzon'da Meşveret, 28 Kanun-i Sani 1327 (10 Şubat 1912)³ Trabzon'da Meşveret, 1 Şubat 1327 (14 Şubat 1912)⁴ Trabzon'da Meşveret, 28 Kanun-i Sani 1327 (10 Şubat 1912)⁵ Trabzon'da Meşveret, 4 Şubat 1327 (17 Şubat 1912)

Haşera Karyesi	Efenin oğlu İsmail Efendi'nin hanesi	8		Tebende Karyesi (Rum Ahalisi)	Dülger oğlu Temel Çavuş	20	
	Dülger oğlu Kara Bey	5			Medalidi Kırıkçı Ağa	5	
	Çoban oğlu Rıfat Ağa	40			Aftobadi Lofana Ağa	2	20
	Cabir oğlu Lambo Ağa	20			Abostolidi Sudire Ağa	2	20
	Halindeoğlu Molla Musa Ağa	20			Hiralambo Akhitıya Ağa	1	10
	Korkut oğlu Osman Ağa	17	20		Abostolidi Sofya Ağa	2	20
	Korkut oğlu Mustafa Çavuş	10			Ameridi Partana Ağa	2	20
	Yağlıdereli oğlu İsmail Ağa	12	20		Abostolidi Aremyabya Ağa	2	
	Memiş oğlu Mustafa Ağa	5			Atabolo Anine Ağa	2	20
	Veli oğlu Iskender Ağa	2	20		Aftobadi Partine Ağa	2	20
Pirahmet Karyesi ³	Banyori oğlu Hüseyin Ağa	2	20	Akçehisar Karyesi ²	Kasemdi Mikalya Ağa	2	20
	Okçu oğlu Yorgi Ağa	20			Vakabadi Anima Ağa	2	20
	Zinab oğlu Mevlüd Ağa	10			Kasemdi Suna Ağa	5	
	Şeyh oğlu Mustafa Ağa	6	10		Enferbadi Desitibi Ağa	2	20
	Halinde oğlu Nuri Ağa	5			İstefan zevcesi Eleni	2	20
	Zinab oğlu Hacı İsmail Ağa	6			Güçü oğlu Kırakı Ağa	2	20
	Alemdar-zade Iskender Ağa	20			Efleyadi Sudre Ağa	2	20
	Cabir oğlu Yor Ağa	20			Yekûn	154	10
	Cabir oğlu Sava Ağa	20		Perek Karyesi ¹	Molla Tahir oğlu Molla Hüseyin Ağa	108	
	Sağır oğlu Hakkı Ağa	10			Hurşit Ağa (80 yaşında bir ihtiyar)	10	
Tebende Karyesi (Rum Ahalisi)	Yekûn	341	30		Ömer oğlu Hacı Ağa	10	
	Hasan Hüseyin Ağa	40			Ömer oğlu Emin Ağa	5	
	Dündar oğlu Halil Ağa	10			Ömer oğlu Tufan ve Rıfat Ağalar	10	
	Hacı oğlu Mehmet Ağa	20			Çoban oğlu Tayfur Ağa	5	
	Hacı Rıfat Ağa	15			Salih oğlu Hacı Ağa	5	
	Korukçu Şakir Ağa	5			Biraderi Salih Ağa	5	
	Iskender Ağa	10			Muhtar Hamza Çavuş	5	
	Salih oğlu Süleyman Ağa	10			Karakelle oğlu Osman Ağa	5	
	Biraderi Bekir Ağa	10			Yusuf oğlu Mevlüt Ağa	5	
	Biraderi Ali Ağa	5			Biraderi Halil Ağa	5	
Tebende Karyesi (Rum Ahalisi)	Muhtar Molla Rıfat Ağa	35			Deli Mehmet oğlu Derviş Ağa	5	
	Kefan oğlu Ömer Ağa	10			Bayram Çavuş Ağa	5	
	Celib Ağa	5			Komşuluk sıfatıyla Geçit Karakolu kumandanı Ali Çavuş	10	
	Kefan oğlu Süleyman Ağa	10			Yekûn	198	
	Hacı Ali Ağa	15			Muhtar Molla Mustafa Ağa	20	
	Hasan Çavuş Ağa	5			Feyzullah Ağa	20	
	Macar oğlu İbrahim Ağa	10			Hacı Kerim Ağa	30	
	Macar oğlu Halil Ağa	10			Sıddık Ağa	10	
	Molla oğlu Ali Ağa	5			Molla İzzet Ağa	10	
	Hacı oğlu Osman Ağa	3			Süleyman ve biraderi Ali Ağa	15	
Tebende Karyesi (Rum Ahalisi)	Dündar oğlu Şerif Ağa	5			Mahmut Ağa	3	
	Veysel Ağa	5			Çini oğlu Mehmet	5	
	Macar oğlu Salih Çavuş Ağa	8			Hacı Mustafa biraderi Yusuf Ağa	5	
	Mehmet Çavuş	10			Edhem Ağa	5	
	Deli Ali	5			Kafan oğlu Hasan Ağa	20	
	Yekûn	265			Halil Mevlüd Ağa	20	
	Abostolidi Nikola Ağa	15			Biraderi İsmail Ağa	10	
	Aftobadi Papası Dimitri Efendi	12	20		Ferhad Ağa	5	
	Aftobadi Kırakı Ağa	5			Ceder oğlu Hasan Ağa	5	
	Kömürcü oğlu Lazar Ağa	12	20		Mustafa Çavuş	5	
Tebende Karyesi (Rum Ahalisi)	Bani oğlu Kırakı Ağa	12	20		Arif Çavuş	5	
	Bozkesendiridi Yani Ağa	5			Mecid Çavuş	10	
	Lazaridi İstefan Ağa	10			Nasuh oğlu Şaban ve biraderi Kamil Ağa	10	
	Aftobadi Yanko Ağa	5			Kafan oğlu Halil Ağa	5	
	Aftobadi Lazar Ağa	12	20		İbrahim oğlu Mustafa Ağa	5	
	Yanbabapolo Afram Ağa	5			Memiş oğlu İsmail Ağa	5	
	Kasemde Akdirba Ağa	3			Biraderi Aziz Ağa	5	
	Ameridi Yanko Ağa	2	20				

¹ Trabzon'da Meşveret, 8 Şubat 1327 (21 Şubat 1912)² Trabzon'da Meşveret, 8 Şubat 1327 (21 Şubat 1912)³ Trabzon'da Meşveret, 4 Şubat 1327 (17 Şubat 1912)⁴ Trabzon'da Meşveret, 11 Şubat 1327 (24 Şubat 1912)⁵ Trabzon'da Meşveret, 8 Şubat 1327 (21 Şubat 1912)

Hafrukuşu Karyesi ¹	Zilaksi oğlu Kostantin Ağa	5		Tekke Karyesi ²	Hasan Çavuş	5	
	Fando polo Asatat Ağa	3			Nasuh İsmail Ağa	5	
	Molla Hüseyin Ağa	5			Acem oğlu Temel Ağa	30	
	Kadir Ağa	3			Hacı Ahmet Efendi	30	
	Hasan onbaşı ve biraderi Bilal Ağalar	10			Biraderi Hasan Efendi	30	
	Ahmet Ağa	4			Sofu oğlu Salih Efendi	30	
	Hacı oğlu Mehmet Ağa	2	20		Delibaş oğlu İdris Ağa	30	
	Yekûn	272	20		Delibaş oğlu İzzet Efendi	30	
	Fazlı oğlu Süleyman Ağanın oğlu Ömer	55			Hacı Muhtar oğlu Salih Efendi	30	
	Numan oğlu Ahmet bin Kahraman Ağa	20			Hacı Muhtar oğlu Hasan Efendi	30	
	Numan oğlu Şerif bin Mahmud Ağa	10			Süleyman oğlu Mecid Ağa	30	
	Numan oğlu Şerif Ağanın zevcesi Havva	10			Kâh oğlu Ali Ağa	30	
	Numan oğlu İsmail bin Kahraman Ağa	10			Türbedi Oğlu Hüseyin Ağa	30	
	Zor oğlu Osman bin Kaya Ağa	5			Sofu oğlu İsmail Efendi	24	
	Zor oğlu Ahmet bin Mustafa Ağa	10			Sofu oğlu Bayram Ağa	20	
	Fazlı oğlu Mehmet bin Raşid Ağa	5	10		Veli oğlu Mustafa Ağa	20	
	Fazlı oğlu Aziz bin Raşid Ağa	5			Veli oğlu Salih Ağa	20	
	Fazlı oğlu Molla İbrahim bin Raşid Ağa	7			Hayta oğlu Salih Ağa	25	
	Köğ-i Süfla Karyesi ³	Tayfur oğlu Emrullah bin Veli Ağa	5			Deli Molla oğlu Veysel Ağa	20
Numan oğlu Numan bin Mahmud Ağa		10		Kaya oğlu Hüseyin Ağa	20		
Fazlı oğlu Süleyman Ağa		5		Şahin oğlu Musa Ağa	20		
İsmail oğlu Salih Ağa		5		Veli oğlu Bayram Ağa	20		
Yekûn		162	10	Mehmet oğlu Osman Ağa	20		
Zinyal oğlu Abdullah Ağa		108		Şahin oğlu Abdullah Ağa	15		
Salih oğlu Ali Ağa		108		Bayktel Oğlu Sefer Ağa	15		
Hacı oğlu Hakkı Ağa		54		Yazıcı oğlu Ahmet Ağa	12	20	
Zinyal oğlu Mahmud Ağa		54		Mehmet oğlu Ahmet Ağa	10		
İsmail Ağa		5		Abidin oğlu Recep Ağa	10		
Aziz Ağa		5		Abidin oğlu Hüseyin Ağa	10		
Şaban Ağa		5		Hayta oğlu Osman Ağa	10		
Mustafa Ağa		15		Hayta oğlu Halil Ağa	10		
Abdurrahman Ağa		5		Karmutlu oğlu Mustafa Ağa	10		
Şerif Ağa		5		Pir oğlu Şaban Ağa	18	20	
Hasan Ağa		5		Kaya oğlu Hacı Osman Ağa	10		
Bilal Ağa		5	20	Biraderi Hasan Ağa	10		
Zinyal İsmail Ağa		6		Şahin oğlu Hüseyin Ağa	10		
Hacı Şaban Ağa		5		Lalben oğlu Ahmet Ağa	10		
Veli Ağa		5		Abbas oğlu Musa Ağa	15		
Zinyal oğlu Ali Ağa		4		Molla oğlu Receb Çavuş	10		
Zinyal oğlu İsmail Ağa		10		Veysel ve Şeyh Yakup Ağalar	10		
Zinyal oğlu İbrahim Ağa		5		Molla Kadir biraderi Şerif Ağalar	10		
Zinyal oğlu Musa Ağa		5		Veli oğlu Halil ve Gülşen oğlu Halil Ağa	10		
Hacı Receb Ağa		5		Şeyh Mehmet ve Halil Ağalar	16		
Hacı Ömer Ağa		5		Mustafa ve Süvari Mehmet Ağalar	10		
Salih oğlu İsmail Ağa		5		Molla Temel ve Tufan Ağalar	12		
Hasan oğlu		5		Molla İdris Ağa	10		
Bilal Ağa		5		Köstürelî Salih ve refikleri	17	20	
Mehmet Ağa		5		Sofu oğlu Ahmet ve Rıfat Efendiler	10		
Zinyal oğlu Behlül Ağa		10		Bayraktar oğlu Ahmet Efendi ve Kud	12	20	
Hürşit Ağa		20		Molla oğlu Fetah ve Hasan ve Osman Ağa	10		
Molla Ahmet Ağa		5		Deli Molla oğlu Mecid Ağa	10		
Yekûn		471	10	Deli Molla oğlu İbrahim Ağa	10		
Halazara Karyesi (merkez) ⁴		Halil oğlu Mevlüd Ağa	5		Pir oğlu Ali ve Ahmet Efendiler	10	
		Halil oğlu Ali Ağa	2	20	İskender ve abisi Ağalar	10	
		Molla Hasan Ağa	1	10	Nalbant oğlu Mehmet ve Bilal oğ. Mus.	10	
		Molla Hasan oğlu Ali Ağa	2	20	Sağır oğlu Halil Ağa	5	
	Molla Hüseyin Ağanın oğlu İsmail Ağa	5		Şeyh Abdullah Ağa	15		
	Yusuf oğlu Mustafa Ağa	2	20	Maho oğlu Süleyman Ağa	20		
	Yekûn	100		Deli Molla oğlu Mehmet Ağa	20		
				Bal oğlu İsmail Ağa	17		
			Muhi Oğlu İbrahim Ağa	20			

¹ Trabzon'da Meşveret, 11 Şubat 1327 (24 Şubat 1912)² Trabzon'da Meşveret, 22 Şubat 1327(6 Mart 1912)³ Trabzon'da Meşveret, 15 Şubat 1327 (28 Şubat 1912)⁴ Trabzon'da Meşveret, 22 Şubat 1327(6 Mart 1912)

	Yekûn	1000			Hamza oğlu Mustafağa	15	
					Yekûn	700	
Kökrenik Karyesi¹	Hacı oğlu Molla İbrahim Efendi	20			Hacı oğlu Şakir Efendi	10	
	Muhtar Şaban Efendi	10			Ruşen Ağa	3	
	Nadir oğlu İzzet Efendi	20			Salih oğlu Osman Ağa	4	
	Biraderi Ethem Efendi	10			Osman oğlu Şükrü Ağa	5	
	Kalaycı oğlu İbrahim onbaşı	10			Osman oğlu Halis Ağa	4	
	Çoban oğlu Süleyman ve biraderi	10			Muti Hasan Ağa	4	
	Çoban İdris Efendi	5			Hacı oğlu Şamil Ağa	4	
	Mürteza oğlu Abdullah Efendi	20			Hacı oğlu Şükrü Ağa	4	
	Niyazi oğlu Osman Çavuş (fukara)	5			Hacı oğlu Mehmet Ağa	4	
Halazara Karyesi²	Mürteza oğlu Pir Ahmet Ağa	10			Hacı oğlu İzzet Ağa	5	
	Yekûn	120			Kaya oğlu Mevlüd Usta	10	
	Muhtar Temel Ağa	20			İzzet oğlu Mustafa Ağa	5	
	Kasım oğlu İsmail Ağa	2			Davud oğlu Ali Ağa	4	
	Sirikashi Mustafa Çavuş	2	20		Hacı Oğlu Fikri Ağa	4	
	Zabıta oğlu Akif Ağa	2	20		Hacı Oğlu Osman Ağa	3	
	Debbâğ oğlu Molla Derviş Ağa	5			Osman Oğlu Halil Ağa	3	
	Aziz Ağa oğlu Mevlüd Ağa	10			Mustafa Oğlu Hüseyin Ağa	3	
	Molla oğlu Mustafa Ağa	2	20		Kerim İsmail Ağa	3	
	Ağacık oğlu Mustafa Ağa	1	10		Davut Oğlu Osman Ağa	3	
Halazara Karyesi³	Halil oğlu İsmail Ağa	2	20		Kurt oğlu Mustafa Ağa	3	
	Ferhad Ağa oğlu Ali Ağa	5			İskender Ağa	3	
	Kodilli Tavun Mustafa Ağa	2			Biraderi Süleyman Ağa	3	
	Sirikashi Ethem Ağa	5			Hacı oğlu Tufan onbaşı	3	
	Debbâğ Mehmet Ağa	2	20		Kürt oğlu Mehmed Ağa	3	
	Sirikashi Daim Hasan Ağa	12	20		Yekûn	103	
	Ağacık oğlu Ömer Ağa	2	20		Receb oğlu Nuri Ağa	5	
	Halil oğlu İzzet Çavuş	5			Receb oğlu Mehmed Ağa	5	
	Halil oğlu Mahmut Ağa	2	20		Receb oğlu Mevlüd Ağa	10	
	Ethem Ağa'nın Muharrem Ağa	2	20		Receb oğlu Şaban Ağa	2	20
Zebhun Karyesi⁵	Veli Ali oğlu Süleyman Ağa	4	20		Tufan oğlu Alişan Ağa	7	20
	Zabıtye oğlu Süleyman Ağa	6	10		Küçük Mehmet oğlu Temel	5	
	Çoban Süleyman Ağa	1	10		Tufan oğlu Temel Ağa	5	
	Kara Mustafa oğlu Ömer Ağa	2	20		Hacı oğlu Şerif Ağa	2	
	Poyraz oğlu Ali Efendi	35			Emir oğlu Şükrü Ağa	5	
	Topal oğlu Muharrem Efendi	35			Küçük Mehmed oğlu Mevlüd Ağa	1	20
	Hacı oğlu Hasan Efendi	35			Bekir oğlu Abdi Ağa	5	
	Poyrazoğlu Hacı Ali Ağa	35			Tufan oğlu Salih Ağa	5	
	Hamza oğlu Hüseyin Çavuş	40			Hasib oğlu Abdullah Ağa	5	
	Kökçü oğlu Bayram Ağa	25			Kamil oğlu Mevlüd Ağa	2	20
Edre Karyesi⁴	İys oğlu Ferhad Ağa	25			Hasib oğlu Mehmed Ağa	5	
	İys oğlu Veli Ağa	30			Salak oğlu Hakkı Ağa	5	
	Molla oğlu Mustafa Ağa	35			Receb oğlu Mustafa Ağa	5	
	Molla oğlu Hacı Hasan Ağa	25			Hacı oğlu Temel Ağa	2	20
	Molla Hasan oğlu Mevlüd Ağa	25			Rasim Onbaşı	2	
	Kul oğlu Sefer Ağa	30			Mustafa oğlu Yusuf Ağa	6	10
	Muhzır oğlu Halil Çavuş	30			Salak oğlu Veli Ağa	5	
	Muhzır oğlu Mehmet Ağa	25			Zühdü oğlu Hacı Süleyman Ağa	10	
	Yılcıncı oğlu Mevlüd Ağa	25			Salak oğlu Burhan Ağa	2	20
	Tilki oğlu Osman Ağa	30			Has köylü Osman Efendi	6	10
Edre Karyesi⁴	Laz oğlu Süleyman Ağa	20			Muhtar Ömer Ağa	6	
	Kemal oğlu Zühdü Ağa	25			Salak oğlu Arif Ağa	2	20
	Muhzır oğlu İsmail Efendi	25			Turhan oğlu Ahmed Ağa	6	
	Hacı oğlu Mehmet Ağa	30			Zir oğlu Molla Arif Ağa	20	
	Tatar oğlu Arif Ağa	30			Hacı Abdurrahman Ağa	5	
	Molla oğlu İbrahim Ağa	35			Hacı Osman Ağa	30	
	Mahzır oğlu Esad Onbaşı	15			Zehir oğlu Mevlüd Ağa	20	
	Topal oğlu Bekir Onbaşı	25			Yekûn	205	

¹ Trabzon'da Meyveret, 29 Şubat 1327 (13 Mart 1912)² Trabzon'da Meyveret, 3 Mart 1328 (16 Mart 1912)³ Trabzon'da Meyveret, 18 Şubat 1327 (2 Mart 1912)⁴ Trabzon'da Meyveret, 3 Mart 1328 (16 Mart 1912)⁵ Trabzon'da Meyveret, 3 Mart 1328 (16 Mart 1912)

Tablo 34: Donanma İlanesine İştirak Eden Gümüşhane Mahalleleri						
	İsim	Kuruş	Para		İsim	Kuruş Para
Burhaneddin Mahallesi ¹	Kara Kelle-zade Adem Efendi	25		Sorda Mahallesi	Deli molla oğlu İsmail Efendi	7 20
	Hacı Burhan Efendi zade Ahmet Efendi	12	20		Yakup Efendi	5
	Kara Kelle-zade Mustafa Efendi	12	20		Ethem Ağa'nın mahdumu Hasan Ağa	2 20
	Hacı Salih zade Ahmet Efendi	12	20		Hafiz-zade Mevlüd Efendi	2 20
	Kara Hacı zade Bekir Efendi	12	20		Mansur Ali Ağa	2 20
	Naza Ağa-zade Koca Ağa	6	10		Çoban Yusuf Ağa	5
	Hacı Daldaban-zade Şaban Efendi	12	20		Ahçidelî Hoca Efendi	2
	Torak oğlu Mustafa Ağa	10			Pehlivan Mehmet Ali Ağa	2 20
	Mazum-zade Ömer Efendi	12	20		Mahmud oğlu Mehmed Ali Ağa	2 20
	Mikdat oğlu İbrahim Çavuş	12	20		Ethem Ağa'nın mahdumu Hacı	6 10
	Mazum oğlu Hacı Hüseyin Ağa	6	10		Sefil oğlu Rüşdü Çavuş	2 20
	Topçu oğlu Aziz Çavuş	6	10		Bilal onbaşı	2 20
	Hacı Ömer-zade Hacı Ömer Ağa	5			Ethem Ağa'nın mahdumu Hafız	5
	Kara Hacı-zade İzzet Ağa	5			Nalbant oğlu Hafız Mehmet Efendi	5
	Bölükbaş oğlu Ahmet Ağa	5			Muti Ağa-zade Hüsnü Efendi	5
	Müezzın oğlu İbrahim Ağa	5			Abdi oğlu Yusuf Ağa	2 20
	Kara Hacı-zade Mevlüd Ağa	5			Kürt Ali-zade Numan Ağa	5
	Nazır Ağa-zade Mehmet Efendi	5			Hacı İsmail-zade Hakkı Ağa	10
	Tortumlu-zade Hacı Hafız Efendi	50			Vehbi oğlu Ahmet ve Yusuf Ağalar	7 20
Sorda Mahallesi ²	Ziya Efendi	40		Burhaneddin Mahallesi ³	Yekûn	605
	Osman Hafız Efendi Mehmed Ağa-zade	40			Torak oğlu Mehmet Ağa	5
	Tortumlu-zade Ali Efendi	40			Mikdad oğlu Ömer Ağa	5
	Yüzbaşı Hacı İbrahim Ağa	20			Hacı Burhan Efendi hafidi Fazıl Ağa	6 10
	Mahdumu Muhyiddin Efendi	20			Hacı Burhan Efendi hafidi Adil Ağa	6 10
	Şehbender-zade Faik Efendi	30			Mazlum-zade Mevlüd Efendi	5
	Yusuf oğlu Osman Ağa	20			Çakal-zade Ali Efendi	5
	Muhtar Osman Ağa	20			Bir zat tarafından	66 10
	Kel Osman oğlu Şükrü Ağa	12	20		Yekûn	98 30
	Deli Bekir Ağa	20			Karakçı oğlu Mustafa Ağa ⁴	5
	Rıza Çavuş	15			Karakelle-zade Halit Efendi	5
	Vaiz oğlu Enrah Efendi	12	20		Torak oğlu Şevki Ağa	2 20
	Dağ oğlu Ahmet Ağa	15			Emir Osman oğlu Seyyid ağa	2 20
	Mehmet Ağazade Ömer Efendi	20			Endazlık oğlu Mevlüd Ağa	5
	Müderriş Hacı Recceb Efendi	10			Körtül oğlu Molla Ahmet Ağa	2 20
	Karakoloz oğlu Mehmet Ağa	10			Emir Osman oğlu Salih Ağa	10
	Sihirci Oğlu Ahmet Efendi	12	20		Karakelle zade Osman Efendi	5
	Tahir Efendinin Mahdumu Mehmed Ali	10			Aranbod oğlu Mevlüd Ağa	5
	Jandarma süvari Asım Ağa	10			Burhaneddin imamı Raşit Efendi	5
	Abdurrahman Ağa	10			Topçu oğlu Mahmut Ağa	5
	Derviş Ağa ⁵	10			Kızılal oğlu Mevlüd Ağa	2 20
	Nalbant oğlu Ahmet Ağa	10			Kara Hacı-zade Mustafa Efendi	5
	Abdi oğlu Tevfik Efendi	10			Kara Hacı-zade Hafız Rıza Efendi	5
	Molla Osman oğlu Aziz Ağa	10			Torak oğlu Mehmet Ağa	5
	Balahorlu Oğlu Mustafa Ağa	8			Mikdad oğlu Ömer Ağa	5
	Hafız Hamdi Efendi	6	10		Hacı Burhan Efendi hafidi Fazıl Ağa	6 10
	Muti Ağa oğlu Mehmed Ağa	5			Hacı Burhan Efendi hafidi Adil Ağa	6 10
	Mahdumu Hasan Efendi	5			Mazum-zade Mevlüd Efendi	5
	Kasap Halim Ağa	5			Çikal-zade Ali Efendi	5
	Mahdumu Mehmet Ağa	5			Bir zat tarafından	66 10
	Kitreli Hacı İbrahim Ağa	5			Yekûn	288 30
	Laz Ahmet oğlu Veysel Ağa	5				
	Şehbender-zade İzzet Efendi	5				

¹ Trabzon'da Meşveret, 15 Şubat 1327 (28 Şubat 1912)² Trabzon'da Meşveret, 25 Şubat 1327 (9 Mart 1912)³ Trabzon'da Meşveret, 29 Şubat 1327 (13 Mart 1912)⁴ Trabzon'da Meşveret, 18 Şubat 1327 (2 Mart 1912)⁵ Trabzon'da Meşveret, 29 Şubat 1327 (13 Mart 1912)

Tablo 35: Gümüşhane Hükümet Konağı Cami-i Şerifi'nden Donanma İlanesine İştirak Edenler ¹					
İsim	Kuruş	Para	İsim	Kuruş	Para
Hafız Hüseyin Efendi	50		Raif Efendi	220	
Veli Ağa	5		Hazmi Efendi	5	
Nazım Nazım Efendi	59	20	Kasım Efendi	6	10
Zühdü Efendi	50		Rıza Efendi	5	
Ali Rıza Efendi	20		Hakkı Efendi	1	10
Osman Ağa	5		Memur Aziz Efendi	45	
Mevlüd Usta	2	20	Biraderi Ömer Efendi	5	
Mehmed Efendi	12	20	Posta Kâtibi Hasan Efendi	10	
Mehmed Ağa	12		Hapishane Müdürü Hüseyin Efendi	10	
Evkaf Müdürü	10		Agâh Efendi-zade Hayri Efendi	5	
Hasan Efendi	5		Yekûn	316	20

Tablo 36: Gümüşhane Jandarma Taburunun Merkez Bölüğü Tarafından Tayyare İlanesi Olarak Yapılan Yardım ²					
İsim	Kuruş	İsim	Kuruş	İsim	Kuruş
Mevlüt Çavuş	60	Ahmed Çavuş	60	Ali Çavuş	120
Mehmet Şevki Onbaşı	120	Said Ahmet	50	Hacı Mehmed Ethem	60
Abisi Mehmet	24	Hasan Timur	36	Asım Cemil	100
Süleyman Mustafa	24	Hüseyin Hurşid	48	Mehmed Hüseyin	60
Halil Ahmet	24	Rasim İsmail	48	Hüseyin Ahmed	60
Salih Osman	24	Mehmed İbrahim	36	İbrahim ve Mustafa Odabaşı	144
İbrahim Osman	24	Emin Ali	36	Mustafa Kahraman	60
Muhyiddin Timur Han	60	Yusuf Ali	24	Ali İbrahim	40
Yusuf Ziya	150	Hayri Onbaşı	40	Ahmed Osman	60
Hüseyin İsmail	30	Mahmud Hasan	30	* ³	24
Artin Monak	24	Servet Sadullah	40	Ferhad Aziz	24
Ömer İbrahim	160	Mustafa Aziz	40	İzzet Tufan	24
Mustafa Süleyman	24	Mustafa İzzet	20	Aziz Osman	60
Receb İbrahim	30	Halis Ahmet	30	Osman Hurşid	24
Mehmed Ahmed	30	İbrahim Ali	35	Mustafa Çavuş	50
Yusuf Mehmed	24	Şükrü Ömer	30	Cümle-i Yekün	2.479
Mevlüt Ahmed	60	Ferhad Tufan	20		

¹ Trabzon'da Meşveret, 25 Şubat 1327 (9 Mart 1912)

² Trabzon'da Meşveret, 12 Mayıs 1328 (25 Mayıs 1912)

³ Kağıt katlanmış, okunmuyor.

Tablo 37: Kelkit'te Yadigar-ı Millet İsimli Torpido Resminin Müzayecesine Katılanlar ¹					
İsim	Kuruş	Para	İsim	Kuruş	Para
Kasabadan Alaaddin Bey	83	35	Beşe Bey-zade Kiraathane sahibi Ağa Bey	35	20
Kasabadan Behcet Efendi	72	20	Beşe Bey-zade Edhem Efendi	12	20
Kasabadan Kiraathane müsteciri Mahmud Bey	76	20	Baytar Necati Efendi	7	20
Kasabadan Misak Efendi	38		Şerîye kâtibî Rıza Efendi	25	
İhsuli Halil Ağa	15		Kara Ağa-zade Behcet Efendi	7	20
Kasabadan Kara Ağazade Yusuf Ağa	20		Yekün	1.385	10
Kasabadan Beledi kâtibî Said Efendi	7		Belediye Reisinin mahdumu Nuri Bey ²	107	
Kasabadan gardiyan Mehmed Efendi	4	20	Nasuh Bey-zade Ali Efendi	45	
Germiç'den Rasim Bey	24	30	Duyun-ı Umumiye memuru İsmail Hakkı Efendi	30	
Kasabadan Hasan Efendi	11	20	Kâtip muavini Faik Efendi	10	
Şerîye kâtibî Rıza Efendi	5		Mulazım Hacı İbrahim Efendi	14	
Sadullah Çavuş	4		Duyun-ı Umumiye kâtibî Şevki Efendi	6	
Mal Müdürü Efendi'nin mahdumu Cemil Bey	25	15	Hasan Bey-zade Nazif Bey	88	
Muharrem Bey	7		İlbizim karyeli Ömer Efendi	12	20
Yekün	395		Hacı Kadri Bey-zade Mahsar Bey	40	
Kasabada Hacı İsmail Efendi-zade Hüseyin Bey ³	300		Kara Ağa-zade Behcet Efendi	30	
Muharrem Bey zade Alaaddin Bey	216		Akif Efendi	15	
Eyyazyan Misak Efendi	201		Hacı Mehmet Bey	5	
Reji memuru Kazım Bey	175		Şevket Bey	6	
Nasuh Bey-zade Baş Efendi	125		Mehmet Bey	5	
Alişir-zade Şerif Ağa	108		Temel Efendi	12	20
Tahsil memuru Mehmet Efendi	47		Hasan Bey-zade Hüsnü Bey	5	
Duyun-ı Umumiye memur vekili Edhem Efendi	40		Mahir Bey	5	
Tahrirat kâtibî Muhyiddin Efendi	32	20	Receb Efendi'nin mahdumu Hacı Efendi	5	
Tayyar Bey-zade Hüsnü Bey	20		Kiraathane sahibi Hasan Bey	19	
Polis Hasan Efendi	20		Yekün	460	
Teğraflar müdür vekili Osman Efendi	13				

Tablo 38: Torul'da "Maarif" Adıyla Ahnacak Tayyare İçin İlaneye Katılanlar ve Yardım Miktarı ⁴					
İsim	Kuruş	Para	İsim	Kuruş	Para
Kaymakam Ahmet Rasim Bey	20		Rüşdiye bevvabı Celal Efendi	2	20
Ziraat banka memuru Osman Efendi	20		Rüşdiye 1. sınıf talebesinden 26 numaralı Abdülhamit Ef.	5	
Duyun-ı Umumiye memuru Ziya Efendi	10		İbtidai 2. sınıf talebesinden 12 numaralı Bahri Efendi	5	
Üçüncü-zade Rasim Bey	10		İbtidai 1. sınıf talebesinden 03 numaralı Murad Efendi	2	
Tahrirat kâtibî Muhyiddin Efendi	12	20	Depo umumiye memuru Ziya Efendi mahdumu Bahri Ef.	2	
Tüccardan Yorgi Bodaidi Efendi	20		İbtidai 3. sınıf talebesinden 7 numaralı Ali Avni Efendi	4	30
Abdullah Ağa	5		İbtidai 3. sınıf talebesinden 6 numaralı Temel İhsan Ef.	5	
3. bölük yüzbaşısı Hacı Tevfik Bey	10		İbtidai 1. sınıf talebesinden 18 numaralı Abdullah Zühdi Ef.	2	20
2. bölük yüzbaşısı Mustafa Efendi	17	20	İbtidai 3. sınıf talebesinden 5 numaralı Arif Hikmet Efendi	5	
Tüccardan Demet Ağa	20		İbtidai 3. sınıf talebesinden 9 numaralı Hasan Tahsin Efendi	5	
Üçüncü-zade Mehmet Bey	5		İbtidai 1. sınıf talebesinden 20 numaralı Eyüb Hayri Efendi	1	10
Kurbaba muhtarı Hüseyin Ağa	5		Rüşdiye 1. sınıf talebesinden 15 numaralı Ali Rıza Efendi	2	20
Üçüncü-zade Ramiz Bey	10		İbtidai ihtiyat sınıfından 23 numaralı Mustafa Kemal Efendi	5	
Jandarma yüzbaşısı Sadık Bey	7	20	İbtidai ihtiyat sınıfından 24 numaralı Mehmet Hayri Efendi	1	35
Abdurrahman Efendi-zade yeğeni Ömer Efendi	5		İbtidai ihtiyat sınıfından 27 numaralı Remzi Efendi	2	20
Kab-zade İbrahim Ağa	5		İbtidai ihtiyat sınıfından Süleyman Efendi	1	
Memiş Efendi-zade İbrahim Ağa	5		İbtidai ihtiyat sınıfından Sabri Efendi	1	25
Kahveci-zade kahveci Ali ağa	25		İbtidai 3. sınıf talebesinden Ahmet Şevki Efendi	5	
Ardasa muhtarı Arif Ağa	2	20	İbtidai 2. sınıf talebesinden Haydar Efendi	1	
Ardasalı Salihoglu Ömer Ağa	2	20	İbtidai ihtiyat sınıfından Ahmed Hamdi Efendi	5	
Memiş Efendi-zade Süleyman Ağa	3		Polis memuru Hasan Sabri Efendi	5	
Rüşdiye muallim-i evvel Hüseyin Avni Efendi	5		Hatib-i kebir muallimi Hacı Ömer Efendi	5	
Rüştiye ikinci sınıf talebesinden 3 numaralı Ahmed Zühdi Efendi	5		Yekün	306	

¹ Trabzon'da Meşveret, 14 Mayıs 1327 (27 Mayıs 1911)

² Trabzon'da Meşveret, 11 Haziran 1327 (24 Haziran 1911) Kelkit'te Hasan Bey'in Kiraathanesinde Gerçekleştirilen Yadigar-ı Millet İsimli Torpido Resminin Müzayecesine Katılarak Bağışta Bulunanların İsimleri ve Yardım Miktarları

³ Trabzon'da Meşveret, 21 Mayıs 1327 (3 Haziran 1911) Kelkit'te Yusuf Bey'in Kiraathanesinde Gerçekleştirilen Yadigar-ı Millet isimli Torpido Resminin Müzayecesine Katılarak Bağışta Bulunanların İsimleri ve Yardım Miktarları

⁴ Trabzon'da Meşveret, 30 Mayıs 1328 (12 Haziran 1912)

KAYNAKLAR

Sürelî Yayınlar

Trabzon'da Meşveret: 11 Haziran 1327, 11 Mayıs 1327, 12 Mayıs 1328, 12 Mayıs 1328, 14 Mayıs 1327, 16 Haziran 1328, 16 Mayıs 1328, 18 Nisan 1328, 19 Mayıs 1328, 2 Haziran 1328, 2 Mayıs 1328, 21 Mayıs 1327, 21 Nisan 1328, 23 Mayıs 132, 25 Nisan 1328, 25 Nisan 1328, 26 Mayıs 1328, 27 Nisan 1327, 28 Nisan 1328, 30 Mayıs 1328, 30 Nisan 1327, 4 Haziran 1327, 5 Mayıs 1328, 6 Haziran 1328, 7 Mayıs 1327, 9 Haziran 1328, 19 Şubat 1326, 12 Mart 1327, 16 Mart 1327, 19 Mart 1327, 26 Mart 1327, 30 Mart 1327, 14 Nisan 1327, 18 Haziran 1327, 2 Temmuz 1327, 28 Kanun-i Sani 1327, 1 Şubat 1327, 8 Şubat 1327, 15 Şubat 1327, 22 Şubat 1327, 3 Mart 1328, 7 Mart 1328, 10 Mart 1328, 31 Mart 1328, 4 Nisan 1328, 7 Nisan 1328, 14 Nisan 1328, 23 Haziran 1328, 27 Haziran 1328, 4 Temmuz 1328, 7 Temmuz 1328, 10 Temmuz 1328, 14 Temmuz 1328.

Kitap ve Makaleler

AKSOY, Volkan, “Trabzon’da “On Temmuz” Bayramı Kutlamaları”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S:13, Güz 2012, s.49-58.

ALBAYRAK, Hüseyin, *Trabzon Basın Tarihi*, Ankara 1994, s. 48-53.

BİRİNCİ, Ali, “Meşveretçi Naci Bey ve Gazetesi”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S: 5, Güz 2008, s. 139-149.

GÖK, Nurşen, *Donanma Cemiyeti’nin Anadolu’da Örgütlenmesi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2007, s.59,80.

MEŞVERETÇİ Naci, *Balkan Harbinde 87.Alay Trabzon Gönüllüleri*, Haz. Veysel Usta, Trabzon 2009.

ÖKSÜZ, Melek, “Giresun Basınında Trablusgarp Savaşı ve Toplanan Yardımlar”, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, S:181, İstanbul 2009, s.35-68.

ÖKSÜZ, Melek, “Trablusgarp ve Bingazi Havalisi Mevaki-i Harbiyyesi İane Defterine Göre Trablusgarp Savaşı İçin Trabzon’dan Toplanan Yardımlar”, *Uluslararası Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S:15, Güz 2013, s.147-203.

ÖKSÜZ, Melek, “Trabzon’da Meşveret Gazetesine Göre Trablusgarp Savaşının Trabzon’daki Yansımaları”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S:14, Bahar 2013, s.57-84;

ÖKSÜZ, Melek, “Trabzon’da Meşveret” Gazetesine Göre Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi ve Faaliyetleri”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S:16, Bahar 2014, s.115-155.

ÖZÇELİK, Selahittin, *Donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyeti*, Ankara 2000, s.11-21.

YAMAK, Sanem, “Meşrutiyetin Bayramı: “10 Temmuz İd-i Millisi”, *İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, No: 38, Mart 2008, s.323- 342.